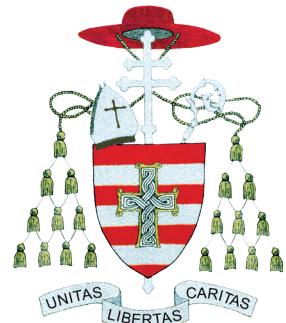

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 3-4/2017. OŽUJAK/TRAVANJ

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavstvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, don Roland Jelić, Ines Grbić, prof

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisak: IT CENTAR - BIOGRAD

Slika na naslovnoj stranici: Četiri zadaarske crkve: katedrala sv. Stošije, crkva sv. Krševana, crkva sv. Šime i crkva sv. Marije

Sa susreta Hrvatske katoličke mladeži u Vukovaru 2017.

Uskrsna nedjelja – Dan Gospodnji: dan obiteljskog druženja, molitve, radosti i sabranosti

1. Na prvu nedjelju u ožujku obilježili smo dan kršćanskog zauzimanja za nedjelju koju već više godine promovira „Europski savez“ za nedjelju. To je dan kada se Uskrs dogodio i postao središtem povijesti spasenja; srcem i polazištem vjere i kršćanstva. Stoga sv. Pavao piše Korinćanima „ako Krist nije uskrsnuo, uzaludno je naše propovijedanje“ (1 Kor 15,14). A Petar u svojoj zanosnoj duhovskoj propovijedi veli: „Bog uskrisi Isusa od mrtvih. Mi smo tome svjedoci!“ (Dj 2, 32). Od ove uskrsne istine kršćanstvo živi. Evangelisti ne donose detaljan opis toga Božjega zahvata. Ali s praznoga groba anđeli pitaju žene koje su došle s miomirisima i pomašću: „Što tražite živog među mrtvima? Nije ovdje. Uskrsnuo je.“ (Lk 24, 6).

Vratiše se žene s groba i javiše to jedanaestorici. Apostoli su, dakle, bili povlašteni navjestitelji Uskrsnuća. Jer, oni s Isusom razgovaraju, a on im pripravlja doručak i jedne s njima. Tješi ih, povjerava im poslanje i daje uputstva „neka podu u Galileju“. Uzbuđuje ih se, ulazi kroz zatvorena vrata i nestaje ispred njihovih očiju. Ali, ne dokida bol, patnju i smrt, već im daje novo osmišljenje. Bol se pretvara u radost, poraz smrti u pobjedu uskrsnuća, a umiranje u život. „Znamo da si doistine, uskrsnuo Božji Sine!“.

2. Onima koji vjeruju u uskrsnuće, nova povijest počinje upravo na praznom grobu koji je osvijetljen uskrsnim svjetлом. Zora nedjeljnoga uskrsnuća postaje zorom i proljećem čovječanstva i svijeta. „Prvi dan u tjednu“, tj. nedjelja sveti je „dan Gospodnji“, „blagdan nad blagdanima“. To je poseban dan „što nam ga učini Gospodin, pa mu kličemo i radujemo se u njemu“ (Ps 118, 24). Ne smijemo, međutim, gubiti iz vida činjenicu kako je nedjelja danas postala običnim „danom rasterećenja“ od dnevnih briga, danom dokolice u kojoj se gubi njezina duhovna i kulturna dimenzija.

Potrebno je, dakle, iznova naglašavati kako se svake nedjelje svetkuje uskrsno otajstvo, koje je kršćanima kroz povijest bilo glavnim duhovnim vrelom koje je stvaralo duhovni identitet našega čovjeka. Sačuvani lekcionari, pistule, molitvenici i statuti govore o tome koliko je nedjelja ušla u duh hrvatske kulture i ponašanja. U tom vidu hrvatski biskupi s proslave u Ninu (1979.) uputili su prepoznatljiv slogan narodne i vjerske pripadnosti: „Hrvatska obitelj dnevno moli i nedjeljom Misu slavi“. Kao da su htjeli reći: Ono što smo mi danas, ovisi o tome što je molitva i nedjelja za nas!

3. Zbog toga je Crkva stoljećima ljubomorno čuvala svetost i mističnost Dana Gospodnjeg. I odredila neka „vjernici nedjeljom i zapovjednim blagdanima sudjeluju na misi“ i „uzdržavaju se od teških radova koji sprječavaju bogoštovlje ili odmor duše i tijela“ (Kan 1247). Valja također istaknuti da je nedjelja bila i dan narodnog veselja, kad se sklapalo ženidbe, krštavalo ili primalo sakrament svete potvrde. A na sam dan oblačilo se i nosilo svečano „misno odijelo“. Naše prepoznatljive narodne nošnje potvrda su bogatstva duše našeg čovjeka koji je uspio stvaralački zdržiti kulturnu pučku baštinu s nedjeljnim blagdanskim ritmom. A to je stvorilo skladan odnosa vjere i kulture.

Braćo i sestre u Kristu. Neka je blagoslovjen ovaj nedjeljni dan, dan Gospodnjega uskrsnuća. Neka nam svaka nedjelja bude dan obiteljskog druženja i izvor duhovne hrane koja naše prolazne trenutke preobražava u sjeme vječnosti. Svima, a posebice bolesnima i starima, ucviljenim i ranjenim obiteljima želim sretne uskrsne blagdane uz obilje uskrsne milosti i Božjeg blagoslova.

SVETA STOLICA

Papin govor sudionicima VI. međunarodnog foruma "Migracije i mir"

Dana 21. veljače papa Franjo primio je u Dvorani Clementini Apostolske palače u Vatikanu u audijenciju sudionike šestog Međunarodnog foruma "Migracije i mir" koji se održavao u Rimu 21. i 22. veljače. Skup su organizirali Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja, Scalabrini International Migration Network (SIMN) i Zaklada Konrad Adenauer.

U nastavku objavljujemo govor koji je Papa uputio sudionicima audijencije:

Poštovane dame i gospodo,

upućujem svakom od vas svoj srdačan pozdrav, uz izraze dubokog poštovanja prema vašem neprocjenjivom radu. Zahvaljujem nadbiskupu Tomasiju na njegovim lijepima riječima i dr. Pötteringu za njegovo obraćanje. Zahvalan sam i za tri svjedočanstva koja živo dočaravaju temu ovog foruma: "Integracija i razvoj: od reakcija do akcije". Naime, nije moguće tumačiti sadašnje izazove suvremenih migracijskih kretanja i izgradivanja mira bez uključivanja binoma "razvoj i integraciju": upravo zbog toga sam osnovao Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja, unutar kojeg se jedan Odjel bavi isključivo problemima migranata, izbjeglica i žrtava trgovine ljudima.

Migracije, u svojim različitim oblicima, nisu nova pojava u povijesti čovječanstva. One su ostavile svoj duboki trag u svakom dobu, potičući susret između naroda i rađanje novih kultura. U svojoj suštini, selilaštvo je izraz duboke želje za srećom svakog ljudskog bića, sreće koja se traži i kojoj se teži. Za nas kršćane, čitav ljudski život je putovanje prema našoj nebeskoj domovini.

Početak ovog trećeg tisućljeća je snažno obilježen migracijskim kretanjima koja, u smislu podrijetla, tranzita i odredišta, uključuju praktički gotovo sve dijelove svijeta. Nažalost, u većini slučajeva riječ je o prisilnim seljenjima, uzrokovanim sukobima, prirodnim katastrofama, progonima, klimatskim promjenama, nasiljima, ekstremnim siromaštvom i nehumanim životnim uvjetima: "Impresivan je broj osoba koje se sele s jednog kontinenta na drugi, kao i onih koje mijenjaju boravište unutar granica vlastitih zemalja i vlastitih zemljopisnih područja. Današnji migracijski valovi predstavljaju najveće seljenje osobâ, ako ne i narodâ, u povijesti" (Poruka za 100. Svjetski dan selilaca i izbjeglica, 5. kolovoza 2013.).

S obzirom na tu složenu panoramu, osjećam dužnost izraziti posebnu zabrinutost zbog prisilne naravi mnogih suvremenih migracijskih kretanja, koja povećava izazove koji se postavljaju pred političku zajednicu, civilno društvo i Crkvu i traži da se još hitnije odgovori na te izazove na koordiniran i djelotvoran način.

Naš se zajednički odgovor može uobličiti sa četiri glagola: prihvati, zaštititi, promicati i integrirati.

Prihvati: "Odbacivanje je stav koji nam je svima zajednički i koji nas navodi na to da u bližnjemu ne gledamo brata kojeg treba prihvati, već nekoga tko nije vrijedan naše pažnje, tko je izvan našeg osobnom životnog obzora, suparnika, podložnika koji nam se mora pokoravati" (Govor Diplomatskom zboru akreditiranom pri Svetoj Stolici, 12. siječnja 2015.). Pred tom vrstom odbacivanja, ukorijenjenoga, u konačnici, u samoljublju i ojačanog populističkim demagogijama, hitno je potreban zaokret u stavu, kako bismo nadvladali ravnodušnost te ispred strahova stavili velikodušno prihvaćanje onih koji kucaju na naša vrata. Za one pak koji bježe od ratova i strašnih progona, koji su često zarobljeni u verigama beskrupuloznih zločinačkih organizacija, treba otvoriti dostupne i sigurne humanitarne koridore.

Odgovorno i dostojanstveno prihvaćanje te naše braće i sestara počinje od toga da im se ponudi smještaj u prikladnim i odgovarajućim prostorima. Golema sabiralištâ tražiteljâ azilâ i izbjeglicâ nisu dala pozitivne rezultate, već su naprotiv iznjedrila nove situacije ranjivosti i nove nedaće. Rašireni programi prihvaćanja, već pokrenuti na različitim mjestima, izgleda da, nasuprot tome, olakšavaju osobni susret, omogućuju bolju kvalitetu usluge i povećavaju jamstva za uspjeh.

Zaštitići: Moj predšasnik, papa Benedikt, istaknuo je činjenicu kako migracijsko iskustvo često čini ljudе podložnijima izrabljivanju, zlostavljanju i nasilju (usp. Benedikt XVI., Poruka za 92. Svjetski dan selilaca i izbjeglica, 18. listopad 2005.). Govorimo o milijunima radnikâ i radnicâ selilaca – a među njima napose valja spomenuti muškarce i žene s neregularnim statusom –, izbjeglica i tražitelja azila, žrtava trgovine ljudima. Obrana njihovih neotuđivih prava, jamčenje temeljnih sloboda i poštivanje njihova dostojanstva zadaće su iz kojih nitko ne može biti izuzet. Zaštitići tu braću i sestre moralni je imperativ koji treba ostvariti primjenjujući pravne, međunarodne i nacionalne, instrumente koji moraju biti jasni i prikladni; implementirajući ispravne i dalekovidne političke odluke; dajući prednost konstruktivnim procesima, koji su možda sporiji, pred neposrednim rezultatima konsenzusa; provodeći blagovremene i humane programe u borbi protiv "trgovaca ljudskim tijelom" koji zarađuju na tuđoj nesreći; te usklađujući napore svih uključenih u te postupke, među kojima će, možete u to biti sigurni, uvijek biti i Crkva.

Promicati: Nije dovoljno samo zaštitići, već je potrebno promicati cjeloviti ljudskih razvoj migranata, prognanika i izbjeglica To se "postiže brigom za neprocjenjiva dobra pravde, mira i očuvanja stvorenoga svijeta" (Apost. pismo u obliku motu proprija Humanam progressionem, 17. kolovoza 2016.). Razvoj je, prema socijalnom učenju Crkve (usp. Papinsko vijeće "Iustitia et pax", Kompendij socijalnog nauka Crkve, 373-374.), neotuđivo pravo svakog ljudskog bića. Kao takvo, mora biti zajamčeno na način da se osigura neophodne uvjete za njegovo ostvarivanje, kako na individualnoj tako i na društvenoj sferi, dajući svima jednak pristup temeljnim dobrima i pružajući mogućnosti izbora i rasta. I u tomu je potrebno usklađeno djelovanje koje predviđa uključenost svih zainteresiranih strana: od političke zajednice do civilnog društva, od međunarodnih organizacija do vjerskih ustanova. Promicanje ljudskoga dostojanstva migranata i njihovih obitelji započinje u zajednicama iz kojih dolaze, gdje, zajedno s pravom da mogu emigrirati, mora biti zajamčeno i pravo na to da ne budu prisiljeni emigrirati (usp. Benedikt XVI., Poruka za 99. Svjetski dan selilaca i izbjeglica, 12. listopad 2012.), odnosno pravo na to da u domovini pronađu uvjete koji će im omogućiti da žive životom dostoјnjim čovjeka. U tu svrhu treba potaknuti napore koji će dovesti do ostvarivanja programâ međunarodne suradnje koji su lišeni pristranosti i interesâ kao i transnacionalnog razvoja u kojem će migranti biti uključeni kao aktivni čimbenici.

Integrirati: Riječ je o integraciji koja nije ni asimilacija niti pripajanje, nego dvosmjerni proces koji se u bîti temelji na uzajamnom priznavanju kulturnoga bogatstva drugoga. To nije nameantanje jedne kulture drugoj, niti međusobna izolacija, koja za sobom povlači zlokobne i opasne "getoizazice". Što se tiče onih koji dolaze i koji su dužni ne zatvarati se kulturi i običajima zemlje primateljice, poštujući prije svega njezine zakone, ne smije se nipošto zanemariti obiteljsku dimenziju procesa integracije. Zato osjećam potrebu ponoviti nužnost, na koju je u više navrata ukazalo Učiteljstvo (usp. Ivan Pavao II., Poruka za Svjetski dan migracijâ, 15. kolovoza 1986.), da se donesu politike koje imaju za cilj poticanje i davanje prednosti spajanju obitelji. Što se tiče stanovništva zemlje domaćina, njemu treba pomoći i na odgovarajući način ga senzibilizirati da bude otvoreno za procese integracije koji, iako nisu uvijek jednostavnii i neposredni, uvijek su bitni i neophodni za budućnost. To iziskuje posebne programe koji potiču značajne susrete s drugima. Nadalje, za kršćanske zajednice, mirna integracija osoba različitih kultura je, u stanovitom smislu, odraz njihova katoliciteta, jer jedinstvo, koje ne poništava etničke i kulturne različitosti, predstavlja sastavni život Crkve, koja je u Duhu Pedesetnice otvorena svima i želi sve zagrliti (usp. Ivan Pavao II., Poruka za Svjetski dan migracijâ, 5. kolovoza 1987.).

Vjerujem da sprezanje ta četiri glagola, u prvom licu jednine i u prvom licu množine, danas predstavlja našu obavezu i dužnost prema braći i sestrama koji su, iz raznih razloga, bili prisiljeni napustiti svoju domovinu: dužnost pravde, uljuđenosti i solidarnosti.

To je prije svega, dužnost pravednosti. Ne možemo više podnositi neprihvatljive ekonomiske nejednakosti, koje sprječavaju primjenu načela sveopće namjene zemljinih dobara. Svi smo pozvani poduzeti procese raspodjele koji su u znaku poštovanja, odgovornosti i nadahnuti pravilima distributivne (razdiobne) pravde. "Nužno je dakle iznaći načine da svi mogu uživati plodove zemlje, ne samo zato da bi se izbjeglo širenje jaza između onih koji imaju i više no što trebaju i onih koji se moraju zadovoljiti mrvicama, već prije svega zato što to zahtijevaju pravednost, jednakost i poštivanje prema svakom ljudskom biću. U tome smislu, želim svima dozvati u svijest onu nužnu sveopću namjenu dobara koje je jedno od stožernih načela socijalnog učenja Crkve. Poštivanje tog načela je bitni uvjet za olakšavanje stvarnog i jednakog pristupa onim bitnim dobrima koja svaki čovjek treba i na koje svi imaju pravo" (Poruka za 47. Svjetski dan mira, 8. prosinca 2013., 9). Ne može mala skupina pojedinaca kontrolirati polovicu svjetskih bogatstava. Nedopustivo je da pojedinci i cijeli narodi imaju pravo tek skupljati preostale mrvice. Ne smijemo biti ravnodušni ili misliti da smo izuzeti iz moralnih zahtjeva koji proizlaze iz zajedničke odgovornosti za brigu za planet. Riječ je o suodgovornosti koju je više puta istaknula kako međunarodna politička zajednica, tako i Učiteljstvo (usp. Papinsko vijeće "Iustitia et pax", Kompendij socijalnog nauka Crkve, 9; 163; 189; 406). Tu suodgovornost treba tumačiti u skladu s načelima supsidijarnosti, "koje daje slobodu razvijanja sposobnosti prisutnih na svim razinama društva, ali ujedno zahtijeva veći osjećaj odgovornosti prema općem dobru od strane onih koji raspolažu većom moći" (enc. Laudato si', 196). Provoditi pravdu u djelo znači također pomiriti povijest s globaliziranim današnjicom, ne ovjekovječujući logike izrabljivanja ljudi i teritorija, koje odgovaraju najciničnijem korištenju tržišta, kojem je cilj povećati blagostanje malih skupina ljudi. Kao što je rekao papa Benedikt, proces dekolonizacije je usporen "bilo zbog novih oblika kolonijalizma i ovisnosti o hegemoniji starih i novih zemalja, koja se nastavila sve do danas, bilo zbog visokog stupnja neodgovornosti u samim zemljama koje su stekle neovisnost" (Benedikt XVI., Enc. Caritas in veritate, 33.). Sve to treba popraviti.

Tu je, nadalje, dužnost uljuđenosti. Naše zauzimanje za migrante, prognanike i izbjeglica sastoji se u primjeni onih načela i vrijednosti prihvatanja i bratstva koji čine zajedničku baštinu čovječanstva i mudrosti iz koje treba crpiti nadahnuće. Ta načela i vrijednosti su uzakonjeni u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, kao i brojnim poveljama i međunarodnim ugovorima. "Svaki se-lilac je ljudska osoba koja kao takva posjeduje neotuđiva temeljna prava, koja u svim situacijama svi moraju poštivati" (isto, 62.). Danas, više no ikad, je potrebno ponovno potvrditi da čovjek mora biti u središtu i ne dopustiti da prolazna i trenutna stanja, kao i nužno ispunjavanje birokratskih ili administrativnih zahtjeva, potamne njegovo bitno dostojanstvo. Kao što je rekao Ivan Pavao II., "neregulirani pravni status ne smije dovesti do toga da se umanjuje dostojanstvo migranta, koji je urešen neotuđivim pravima, koja se ne smije ni kršiti niti ignorirati" (usp. Ivan Pavao II., Poruka za Svjetski dan migracijâ, 25. srpnja 1995., 2). Poradi dužnosti uljuđenosti treba vratiti i vrijednost bratstva, koja se temelji na urođenoj relacijskoj konstituciji ljudskoga bića: "Živa svijest o toj relacionalnosti (povezanosti) potiče nas promatrati i postupati sa svakom osobom kao s pravom sestrom i pravim bratom; bez bratstva je nemoguće graditi pravedno društvo i postojan i trajni mir" (Poruka za 47. Svjetski dan mira, 8. prosinca 2013., 1). Bratstvo je najciviliziraniji način ophođenja s drugim, koji nam nije prijetnja, već nas potiče na preispitivanje te ponovno afirmira i obogaćuje naš individualni identitet (usp. Benedikt XVI., Govor sudionicima interakademске konferencije "Promjenjivi identitet pojedinca", 28. siječnja 2008.).

Postoji na kraju dužnost solidarnosti. Suočeni s tragedijama koje se duboko urezuju u živote mnogih migranata i izbjeglica – sukobi, progoni, zlostavljanja, nasilje, smrt – spontano se u nama bude osjećaji empatije i suosjećanja. "Gdje ti je brat" (Post 4, 9): to pitanje koje Bog postavlja čovjeku od njegovih početaka, tiče se i nas, pogotovo danas s obzirom na našu braću i sestre migrante: "Ovo nije pitanje upućeno drugima; to je pitanje upućeno meni, tebi, svakome od nas" (Homilija na sportskom igralištu "Arena" u gradskoj četvrti Salina, Lampedusa, 8. srpnja 2013.). Solidarnost se rađa upravo iz sposobnosti da razumijemo potrebe naše braće i sestara koji su u teškoćama i da preuzmemmo odgovornost za te potrebe. Na tome se, u biti, temelji sveta vrijednost gostoljubivosti, prisutna u religijskim tradicijama. Za nas kršćane, to gostoprимstvo pruženo umornom putniku pruža se samome Isusu Kristu, koji se poistovjetio sa strancem: "stranac bijah i primiste me" (Mt 25, 35). Dužnost solidarnosti tjera se protiv kulture bacanja i gajiti veću pozornost prema najslabijima, najsiromašnjima i najranjivijima. Zato "svi trebaju promijeniti svoj stav prema seliocima i izbjeglicama, prijeći sa stavova obrane i straha, nezainteresiranosti ili marginalizacije – što, najposlije, odgovara upravo "kulturi odbacivanja" – na stav koji se temelji na "kulturi susreta", koja je jedina kadra izgraditi pravedniji svijet, svijet u kojem će vladati veće bratstvo, riječju, bolji svijet" (Poruka za 100. Svjetski dan selilaca i izbjeglica).

U zaključku ovog razmišljanja, dopustite mi još jednom skrenuti pozornost na posebno ranjivu skupine migranata, prognanika i izbjeglica koju smo pozvani prihvatići, štititi, promicati i integrirati. Riječ je o djeci i mladima koji su prisiljeni živjeti daleko od domovine i koji su odvojeni od svojih najmilijih. Njima sam posvetio nedavnu poruku za Svjetski dan selilaca i izbjeglica s njima, naglašavajući kako "naše djelovanje mora ići u pravcu zaštite, integracije i trajnih rješenja" (Poruka za 103. Svjetski dan selilaca i izbjeglica, 8. rujna 2016.).

Vjerujem da će radovi ovog dvodnevnog skupa donijeti obilne plodove dobrih djela. Jamčim vam svoju molitvu, a i vi, molim vas, ne zaboravite moliti za mene. Hvala!

**Poruka Urbi et orbi Svetoga Oca Franje
Uskrs 2017.**

Draga braćo i sestre, sretan Uskrs!

Danas u cijelom svijetu Crkva ponavlja navještaj prvih učenikâ ispunjen čuđenjem: „Uskrsnu Isus doista!“ - „Uskrsnu kako je rekao!“

Drevni blagdan Pashe, spomen oslobođenja židovskog naroda iz ropstva, dostiže ovdje svoje ispunjenje: svojim uskrsnućem Isus Krist nas je oslobođio od ropstva grijeha i smrti i otvorio nam prolaz u život vječni.

Svi mi, kad pustimo grijehu da ovlada nama, gubimo pravi put i lutamo poput izgubljenih ovaca. Ali sâm Bog, naš Pastir, je došao potražiti nas i, da bi nas spasio, ponizio se sve do poniženja križa. Danas možemo svečano proglašiti: „Uskrsnu Pastir dobri koji život svoj položi za ovce svoje. Aleluja!“ (Rimski misal, Četvrta vazmena nedjelja, Pričesna pjesma).

Kroz povijest, Uskrsli Pastir ne umara se tražiti nas, svoju braću koji lutaju pustinjama svijeta. Znakovima Muke – ranama svoje milosrdne ljubavi – privlači nas na svoj put, put života. I danas on uzima na svoja ramena toliku našu braću i sestruru ophrvanu zlom u njegovim različitim oblicima.

Uskrsli Pastir ide tražiti one koji su se izgubili u labirintima samoće i marginaliziranosti; ide im ususret po braći i sestrama koji se znaju približiti s poštivanjem i nježnošću i pomažu tim osobama čuti njegov glas, glas koji se ne može zaboraviti, koji ih podsjeća na prijateljstvo s Bogom. Uzima na svoja ramena one koji su žrtve drevnih i novih ropstava: neljudskih poslova, nezakonitih trgovina, izrabljivanja i diskriminacije, teških ovisnosti. Uzima na svoja ramena djecu i

SVETA STOLICA

mlade kojima je izrabljivanjem oduzeta bezbrižnost; i one čije je srce ranjeno nasiljima kojima su izloženi unutar četiri zida vlastitoga doma.

Uskrsli Pastir postaje suputnik onih koji su prisiljeni napustiti svoju domovinu zbog oružanih sukoba, terorističkih napada, gladi, tlačiteljskih režima. Tim prisilnim migrantima On daje sresti braću pod svakim nebom, da bi dijelio kruh i nadu na zajedničkom putu. Neka u složenim i katkad dramatičnim zbivanjima narodâ Uskrsli Gospodin vodi korake onih koji traže pravednost i mir i dadne vodama narodâ hrabrosti da izbjegavaju širiti sukobe i zaustavljaju trgovinu oružjem. Neka u ovim vremenima na osobit način potpomogne napore onih koji se aktivno zalažu da donesu utjehu i potporu civilnom stanovništvu Sirije, ljubljene i izmučene Sirije, žrtvi rata koji ne prestaje širiti užas i smrt. Baš jučer se dogodio posljednji podmukli napad na izbjeglice koje su bile u bijegu u kojem je poginulo i ranjeno mnogo osoba. Neka podari mir cijelom Bliskom istoku, u prvom redu Svetoj zemlji, kao i Iraku i Jemu.

Neka blizinu Dobrog Pastira osjete narodi Južnog Sudana, Sudana, Somalije i Demokratske Republike Kongo, koji trpe zbog neprekidnih sukoba, koje dodatno pogoršava preteška glad koja pogoda neke dijelove Afrike.

Neka uskrsli Isus podupre napore onih koji, napose u Latinskoj Americi, ulažu napore da se osigura opće dobro društava, katkad označenih političkim i društvenim napetostima koje su u nekim slučajevima prerasli u nasilje. Neka se u tim društвima grade mostovi dijaloga, ustraje u borbi protiv rane korupcije i traže ispravna miroljubiva rješenja sporova, za napredak i jačanje demokratskih institucija, u punom poštivanju pravne države.

Neka Dobri Pastir bude na pomoć Ukrajini, koja i dalje trpi krvavi sukob, da ponovno pronađe sklad i neka prati inicijative koje imaju za cilj ublažiti drame onih koji trpe njegove posljedice.

Neka uskrsli Gospodin, koji ne prestaje ispunjavati europski kontinent svojim blagoslovom, dadne nadu onima koji prolaze kroz trenutke krize i teškoće, osobito zbog velike nezaposlenosti, kojom su posebno pogodjeni mladi.

Draga braćo i sestre, ove godine kao kršćani svih vjeroispovijesti slavimo zajedno Uskrs. Tako u svim dijelovima kugle zemaljske jednim glasom odzvanja najljepši navještaj: „Uskrsnu Isus doista! Uskrsnu kako je rekao!” Neka On, koji je pobijedio tmine grijeha i smrти, udijeli mir našim danima. Sretan Uskrs!

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Susret nadbiskupa Puljića s mitropolitom Porfirijem

*Nadbiskup Puljić i mitropolit Porfiriye složili su se da je važan dijalog, suradnja i iskreni pristup i zala-
ganje za zajedničke evanđeoske vrijednosti koje dijele i Katolička i Pravoslavna Crkva.*

U subotu, 4. ožujka o. g., u prostorijama Duhovnog centra na Svetom Duhu u Zagrebu mitropolit zagrebačko-ljubljanski gospodin Porfiriye primio je nadbiskupa zadarskog i predsjednika HBK mons. Želimira Puljića.

U srdačnom susretu nadbiskup Puljić i mitropolit Porfiriye razgovarali su o temama vezanima uz vjerski i duhovni život u Republici Hrvatskoj, a dotaknuli su se i rada Mješovite komisije stručnjaka iz Katoličke i Srpske pravoslavne Crkve koja razmatra ulogu bl. Alojzija Stepinca prije, za vrijeme i nakon II. svjetskog rata.

Nadbiskup Puljić i mitropolit Porfiriye složili su se da je važan dijalog, suradnja i iskreni pristup i zalađanje za zajedničke evanđeoske vrijednosti koje dijele i Katolička i Pravoslavna Crkva.

Ovom prigodom nadbiskup Puljić je mitropolitu Porfiriiju uputio poziv da posjeti Zadar i Zadar-
sku nadbiskupiju što je mitropolit s radošću prihvatio.

U pratnji nadbiskupa Puljića susretu su nazočili generalni tajnik HBK dr. Petar Palić i nadbisku-
pov osobni tajnik don Roland Jelić.

Predsjednik HBK čestitao židovskim vjernicima Pesah

*Taj veliki Božji zahvat u povijest židovskoga naroda trajni je podsjetnik
na Božju prisutnost u ljudskoj povijesti i njegovo stalno zauzimanje
za čovjeka što je izvor nade u svim povjesnim previranjima i nedaćama.*

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je čestitu-
ku povodom židovskog blagdana Pesaha rabinu Židovske zajednice Bet Israel Kotelu Da Donu i
rabinu Židovske općine Zagreb Lucijanu Moši Preleviću u kojoj stoji:

„Pesah je spomen na velika Božja djela koja je učinio izabranom narodu te ga izbavio iz egipat-
skog ropstva i uveo ga u obećanu zemlju. Taj veliki Božji zahvat u povijest židovskoga naroda
trajni je podsjetnik na Božju prisutnost u ljudskoj povijesti i njegovo stalno zauzimanje za čovje-
ka što je izvor nade u svim povjesnim previranjima i nedaćama.

*Poštovani gospodine Rabine, u osobno ime, kao i u ime katoličkih vjernika čestitam Vama i svim člano-
vima Vaše zajednice svetkovinu Pesaha uz želju da vas dragi Bog obdari svakim dobrom i blagoslovom.*

Priopćenje sa sastanka Mješovite komisije HBK i SPC

*Tema sastanka bila je „Odnos nadbiskupa Stepinca prema
Srpskoj Pravoslavnoj Crkvi od 1941. do 1945.”.*

U Biskupskom dvoru u Požegi, 20. i 21. travnja 2017. održan je četvrti sastanak Mješovite komisije Hrvatske biskupske konferencije i Srpske Pravoslavne Crkve, čija je zadaća zajednički razmotriti lik kardinala Alojzija Stepinca prije, za vrijeme i nakon II. svjetskog rata. Tema sastanka bila je „Odnos nadbiskupa Stepinca prema Srpskoj Pravoslavnoj Crkvi od 1941. do 1945.”. Na sastanku je sudjelovao i u ime Svetе Stolice predsjedao o. Bernardo Ardura, predsjednik Papinskog odbora za povjesne znanosti. U svojstvu predstavnika Hrvatske biskupske konferencije sudjelovali su zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, mostarsko-duvanjski biskup mons.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Ratko Perić, požeški biskup mons. Antun Škvorčević, znanstveni savjetnici s Hrvatskog instituta za povijest dr. Jure Krišto i dr. Mario Jareb. Kao predstavnici Srpske Pravoslavne Crkve sudjelovali su mitropolit zagrebačko-ljubljanski g. Porfirije Perić, mitropolit crnogorsko-primorski g. Amfilohije Radović, episkop bački g. Irinej Bulović, episkop slavonski g. Jovan Ćulibrk. Dr. Darko Tanasković, veleposlanik, stalni predstavnik Republike Srbije pri UNESCO-u, bio je spriječen sudjelovati u radu. Kao pozvani stručnjaci srpsko-pravoslavnog dijela Komisije na sastanku su sudjelovali dr. Radmila Radić, znanstvena savjetnica na Institutu za noviju povijest Srbije u Beogradu, dr. Ljubodrag Dimić, profesor na Filozofskom fakultetu u Beogradu i dr. Milan Koljanin, viši znanstveni suradnik na Institutu za suvremenu povijest u Beogradu. Peti sastanak Mješovite komisije održat će se u Podgorici, 7. i 8. lipnja 2017. na temu „Nadbiskup Stepinac i komunistički progon od 1945. do 1960”.

Priopćenje sa sjednice Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu

Ravnatelj Markić podnio je godišnje izvješće o djelovanju Ravnateljstva u 2016. godini, istaknuvši najvažnije događaje u protekloj godini te predstavivši projekte za tekuću godinu. Posebno je istaknuo 50. obljetnicu utemeljenja Ravnateljstva, a taj će Jubilej biti proslavljen Znanstveno-stručnim skupom, koji će se 25. i 26. travnja održati u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu, te zahvalnim misnim slavljem, koje će 26. travnja s početkom u 19 sati u zagrebačkoj prvostolnici predvoditi kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, uz koncelebraciju hrvatskih biskupa, okupljenih na redovitom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije, redovničkih poglavara i svećenika, koji djeluju ili su djelovali u hrvatskoj inozemnoj pastvi.

U zgradi Hrvatske biskupske konferencije održana je pod predsjedanjem biskupa Pere Sudara 24. travnja 2017. godišnja sjednica Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu. Na sjednici Vijeća sudjelovali su, uz predsjednika biskupa Sudara, ravnatelj Dušobrižništva za Hrivate u inozemstvu dr. Tomislav Markić, koji je ujedno i tajnik Vijeća, fra Miljenko Šteko, predsjednik Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine, područni delegati hrvatske inozemne pastve: za Južnu Ameriku mons. Drago Balvanović, za Kanadu mons. Ivan Vukšić, za Njemačku don Ivica Komadina, za Zapadnu Europu vlč. Stjepan Čukman, za Švicarsku fra Branko Radoš, za Oceaniju fra Ivo Tadić, za Sjedinjene Američke Države fra Nikola Pašalić i za Sloveniju fra Marko Prpa, te predstavnica pastoralnih suradnika iz Njemačke Sanja Jakopić.

Biskup Sudar je otvarajući sjednicu prenio pozdrave i pohvalu hrvatskih biskupa za rad naših misionara i pastoralnih suradnika među našim iseljenicima. Potom je ravnatelj Markić podnio godišnje izvješće o djelovanju Ravnateljstva u 2016. godini, istaknuvši najvažnije događaje u protekloj godini te predstavivši projekte za tekuću godinu. Posebno je istaknuo 50. obljetnicu utemeljenja Ravnateljstva, a taj će Jubilej biti proslavljen Znanstveno-stručnim skupom, koji će se 25. i 26. travnja održati u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu, te zahvalnim misnim slavljem, koje će 26. travnja s početkom u 19 sati u zagrebačkoj prvostolnici predvoditi kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, uz koncelebraciju hrvatskih biskupa, okupljenih na redovitom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije, redovničkih poglavara i svećenika, koji djeluju ili su djelovali u hrvatskoj inozemnoj pastvi.

U nastavku sjednice izvješća o povjerenim im područjima podnijeli su delegati hrvatske inozemne pastve, podijelivši jedni s drugima poteškoće i izazove s kojima se susreću, osobito u situaciji pojačanoga iseljavanja hrvatskih katolika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

**Govor predsjednika HBK nadbiskupa Puljića na početku
54. plenarnog zasjedanja HBK**

*Ratio fundamentalis, Hrvatski caritas, Hrvatska katolička
mreža neke su od glavnih tema zasjedanja.*

1. Pozdrav nazočnim članovima HBK i gostima

Nalazimo se u drugom tjednu vazmenog vremena pa u ozračju uskrsnog otajstva sve vas srdačno pozdravljam i želim blagoslovjen rad na ovom 54. plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije. Dok vas sve pozdravljam, uzoriti kardinale i gospodo nadbiskupi i biskupi, napominjem da ćemo večeras slaviti svetu misu u katedrali uz 50. obljetnicu Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate. Naime, jučer je započeo i danas još traje simpozij o ovoj obljetnici. To je dobra prigoda reći Bogu hvala za dar vjere naših ljudi u tuđini, kao i za dar njihove ljubavi prema Crkvi i rodnoj grudi što su je očitovali okupljajući se u misijama i pastoralnim centrima diljem svijeta. Naši pak svećenici, koji su dekretom svojih biskupa pošli djelovati među iseljenicima, ispisali su svijetle stranice naše hrvatske povijesnice i povijesnice Katoličke Crkve. Misom zahvalnicom večeras želimo reći za sve Bogu hvala.

Kao i uobičajeno oko podne pridružit će nam se Apostolski Nuncij mons. Alessandro D'Errico, a sutra će nam doći uzoriti gospodin kard. Vinko Puljić, Predsjednik BK BiH.

Pozdravljam i ugledne predstavnike drugih biskupskih konferencija i biskupe goste:

Mons. Stanislava Zorea, nadbiskupa ljubljanskoga i Predsjednika Slovenske BK; Mons. Ladislava Nemeta, zrenjaninskoga biskupa i Predsjednika Međunarodne BK sv. Ćirila i Metoda; mons. Giampaola Crepaldi-a, biskupa Trsta; mons. Ivana Penzeša, subotičkoga biskupa i mons. Đuru Gašparovića, srijemskoga biskupa.

S nama danas nije mons. Slobodan Štambuk, biskup hvarsко-bračko-viški, ali je poslao svoga generalnog vikara mons. Stanka Jerčića, koga, također, srdačno pozdravljam.

Pozdravljam novoga Generalnoga tajnika, dr. Petra Palića, prepošta kanoničkoga zbora i done-davno generalnog vikara Dubrovačke biskupije. Uz iskrenu dobrodošlicu don Petru zahvaljujemo njegovom biskupu mons. Uziniću što je prihvatio našu zamolbu da don Petar preuzme službu Generalnoga Tajnika. Pozdravljam i glasnogovornika gospodina Ancića, kao i nazočne djelatnike obavijesnih sredstava kojima zahvaljujem što će izvjestiti našu javnost o 54. redovnom plenarnom zasjedanju HBK.

Od redovitog plenarnog zasjedanja jesenjs u listopadu (2016.), koje je završilo svečanom akademijom u Hrvatskom narodnom kazalištu (13. listopada) povodom dvadeset pete godišnjice vjerouauka u školi, imali smo devetnaesto zajedničko zasjedanje s biskupima iz Bosne i Hercegovine (23. siječnja 2017), te dva dana kasnije, 25. siječnja 2017., izvanredno plenarno zasjedanje HBK.

2. Što je na programu na ovom proljetnom zasjedanju?

a. Budući da su prošla već tri desetljeća otkada je Kongregacija za katolički odgoj objavila Temeljne odredbe o svećeničkom odgoju i izobrazbi (Ratio fundamentalis... 1985.), papa Franjo je potakao Kongregaciju za kler prije tri godine neka pripremi novi dokument o odgoju i izobrazbi svećenika, što je ona i učinila. Istina, u međuvremenu je sveti Ivan Pavao II. objavio apostolsku pobudnicu „Dat ču vam pastire“ (1992.) u kojoj je obrazložio kako su za odgoj budućih svećenika bitne ljudska, intelektualna, duhovna i pastoralna dimenzija. Slično je pisao i papa Benedikta XVI. u apostolskom pismu „Ustanova službi“ prije četiri godine (2013.). Nove Odredbe o sveće-

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

ničkom odgoju i izobrazbi, koje potpisuje kard. Stella, Pročelnik Kongregacije za kler, objavljene su u prosincu prošle godine i nedavno prevedene u nizu dokumenata KS i bit će predstavljene na ovom zasjedanju. Temljem ovog općeg dokumenta naša će Biskupska konferencija izraditi naš nacionalni „uputnik ili kurikul” kroz slijedeće dvije godine.

Crkva je stalno posvećivala osobitu pozornost procesu odgoja i izobrazbe, pa se onim mladićima, koji imaju zvanje, predlaže ozbiljan put odgoja na intelektualnoj razini traganja za istinom, na čuvstvenoj odgojem za ljepotom, plemenitošću i dobrotom, a na voljnoj za akciju i motivaciju. Budući da je zvanje dar neba koji se poklanja ljudima u razvoju, Crkva ima obvezu pomoći da se zvanje kod mladih stabilizira, razvija i ostvari. Jer, ti mladići su “nebrušeni dijamant koji treba strpljivo obrađivati”, piše papa Franjo, s nakanom da „svaki od njih zasja u Božjem narodu”. Stoga je vrlo zahtjevan odgoj kandidata za svećeništvo i traži da svaki od njih „suobliči Kristu svoj život i svoje srce, te postane znakom Božje ljubavi među ljudima” (br. 40). Samo tako odgojeni i obrazovani kandidati bivaju „sposobnima ljubiti ljudi velikim i čistim srcem, samozatajom, potpunim i vjernim predanjem i majčinskom nježnošću” (br. 32). A to ih onda toliko oblikuje da se može reći kako oni „imaju u sebi Kristove osjećaje i crkvene stavove” (br. 41). Iako se općenito čuje među odgojiteljima kako nije nimalo lako danas odgajati, to nikako ne znači da stvari treba pustiti i okaniti se toga posla. Naprotiv, valja slijediti trajno pedagoško uputstvo apostola Pavla svom dragom Timoteju kad mu savjetuje neka se „trudi i bude uporan, bilo to zgodno ili nezgodno”.

b. Druga važna tema o kojoj će biskupi posvetiti dovoljno pozornosti jest djelotvorna ljubav koju nalazimo u riječi „caritas”. Mi smo tu ljubav osjetili kada smo bili potreseni silnim stradanjima ljudi i njihove imovine u Domovinskom ratu. U isto vrijeme, međutim, veliku nam je utjehu pružila eksplozija dobrote i solidarnosti koja se tim povodom očitovala, kako u tuzemstvu, tako i u inozemstvu. Nije pretjerano reći da smo preživjeli zahvaljujući dobroti i solidarnosti koju smo prepoznali u karitativnoj djelatnosti pojedinaca i organizacija.

Tu istu djelatnu ljubav posvjedočili smo i u nedavnoj „migrantskoj krizi”, koja je, zahvaljujući djelovanju i intervenciji našeg Hrvatskog Caritasa, biskupijskih caritasa i mnogih volontera velika srca, ublažena pružanjem humanitarne pomoći izbjeglicama i migrantima.

To je ono bitno obilježje Crkve kako jučer i danas, tako će biti i sutra. Uz naviještaj Božje riječi (kerygma) i slavlje sakramenata (liturgija), imamo zapovijed ljubavi koja stvara „zajedništvo molitve i dobara”. A po tomu bila prepoznatljiva prva kršćanska zajednica, kako to opisuje Luka u Djelima Apostolskim (Dj 2, 42).

Evandeoska pak prisopdoba o milosrdnom Samarijancu, koju je Isus ispričao, klasičan je primjer takve ljubavi koju se prepoznaće u siromašnima, starima, bolesnima, žalosnima i napuštenima; onim rubnima i prezrenima koje često spominje papa Franjo. Tu su i oni očajni i tužni zbog raznih razloga, u duhovnim krizama i psihičkim teškoćama, djeca bez roditelja, invalidi i udovice, osamljenici i ovisnici, žrtve nepravde, ljudi i djeca fizički zlostavljeni, sa smetnjama u rastu, prognanici i izbjeglice.

Silno, dakle, područje suvremenih potrebnika o kojima valja voditi brigu i velikom blagošću otkrivati u njima „siromašnoga i napuštenoga Isusa”. Jer, „što god ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili” (Mt 25, 40). Predsjednik Hrvatskoga Caritasa mons. Josip Mrzljak i Ravnatelj mons. Fabijan Svalina izložiti će prijedloge potrebnih strateških smjernica i reformi gledom na Hrvatski Caritas.

c. Uz redovita izvješća Predsjednika pojedinih Komisija, Vijeća i Odbora HBK, čut ćemo od mons. Svaline podrobnije izvješće o radu preustroja ustanova koje ulaze u sastav Hrvatske kato-

ličke mreže, a mons. Đuro Hranić i mons. Mijo Gorski izvijestit će i dati posljedne upute gledom na 10. susret Hrvatske katoličke mladeži koji će biti u slijedeću subotu i nedjelju u Vukovaru. Generalni Tajnik don Petar Palić izvijestit će o planovima održavanja Šestoga socijalnoga tjedna ove godine. Bit će govora i o mandatima u tijelima HBK, kao i o nekim prispjelim dopisima. Čut ćemo također pozdrav Apostolskog Nuncija, kao i nazočnih delegata iz pojedinih biskupskih konferencija.

Planirano je završiti zasjedanje u petak, a o radu i zaključcima sa zasjedanja predviđena je konferencija za tisak u petak u 12 sati. Još jednom sve vas od srca pozdravljam i želim plodan i blagoslovljen rad na ovom 54. plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije.

Priopćenje s 54. plenarnog Sabora HBK

*Dokument o odgoju svećenika "Dar svećeničkog zvanja", preustroj Hrvatskog Caritasa,
Hrvatska aktolička mreža bile su neke od glavnih tema zasjedanja.*

Plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije, 54. po redu, održano je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa mons. Želimira Puljića u Zagrebu od 26. do 28. travnja 2017. Na zasjedanju su uz članove HBK sudjelovali apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico, predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine kardinal Vinko Puljić, predsjednik Slovenske biskupske konferencije, Ibjubljanski nadbiskup i metropolita Stanislav Zore, predsjednik Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda zrenjaninski biskup Ladislav Nemet, izaslanik Talijanske biskupske konferencije tršćanski biskup Giampaolo Crepaldi, subotički biskup Ivan Penzeš i srijemski biskup Đuro Gašparović.

Pozdravljajući na početku nazočne članove HBK i goste predsjednik HBK nadbiskup Puljić osvrnuo se na događaje od prošlog zasjedanja te ukratko predstavio glavne teme zasjedanja. Osrvnuvši se na simpozij povodom 50. obljetnice Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate izvan domovine, koji se održavao u isto vrijeme kad i zasjedanje, predsjednik HBK istaknuo je da treba reći Bogu hvala za dar vjere naših ljudi u tuđini, kao i za dar njihove ljubavi prema Crkvi i rodnoj grudi što su je očitovali okupljujući se u misijama i pastoralnim centrima diljem svijeta. Dodao je kako su svećenici, koji su dekretom svojih biskupa pošli djelovati među iseljenicima, ispisali svijetle stranice naše hrvatske povjesnice i povjesnice Katoličke Crkve. Predsjednik je pozdravio i novog generalnog tajnika HBK dr. Petra Palića, koji je prvi put u toj službi sudjelovao na plenarnom zasjedanju HBK.

Apostolski nuncij nadbiskup Alessandro D'Errico u svojem je govoru biskupima prenio posebni blagoslov i iskrene uskrsne čestitke Svetog Oca Franje i poglavara iz Državnoga Tajništva i Kongregacije za biskupe. Apostolski nuncij je u svom obraćanju biskupima istaknuo crkvene događaje na kojima je imao priliku sudjelovati, što pokazuje dinamizam vjere i institucija Katoličke Crkve u Hrvatskoj. Apostolski nuncij je izvijestio biskupe da završava njegovo poslanje u Hrvatskoj te da ga je Sveti Otac imenovao apostolskim nuncijem na Malti. Zahvalio je članovima HBK na suradnji tijekom svoga petogodišnjeg mandata. Predsjednik HBK uzvratio je zahvalom nunciju na njegovom služenju Crkvi u Hrvatskoj i na njegovoj prisutnosti na mnogim crkvenim događanjima u svim dijelovima naše Domovine. Istaknuo je njegovu aktivnost kako u Crkvi tako i u dijalogu s predstavnicima političkog života kao i s predstavnicima različitih vjerskih zajednica. Zaželio mu je puno uspjeha u njegovom dalnjem djelovanju na Malti, zemlji koja je u mnogočemu slična Hrvatskoj.

Gosti izaslanici iz pojedinih Biskupskih konferencija ukratko su prikazali djelovanje i izazove s kojima se susreće Katolička Crkva u njihovim državama.

U radnom dijelu biskupi su upoznati s pripremama za 10. susret hrvatske katoličke mladeži koji će se pod gesmom „Krist, nada naša” (usp. 1 Tim 1,1) održati u Vukovaru 29. i 30. travnja 2017.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

u organizaciji Ureda HBK za mlade i Đakovačko-osječke nadbiskupije. Prijavilo se više od 29 tisuća mlađih iz svih dijelova Hrvatske i Bosne i Hercegovine te hrvatskoga iseljeništva. Mladi će u subotu, 29. travnja, imati svoj program u župama u kojima će biti smješteni. U nedjelju, 30. travnja, program će započeti molitvom na vukovarskom memorijalnom groblju odakle će u procesiji krenuti prema središtu grada gdje će u 11.30 sati sudjelovati na središnjem euharistijskom slavlju na platou ispred Dvorca Eltz koje će u zajedništvu s brojnim biskupima i svećenicima predvoditi đakovačko osječki nadbiskup Đuro Hranić. Idući susret hrvatske katoličke mlađeži održat će se 2020. u Zagrebu.

Biskupi su posebnu pozornost posvetili dokumentu „Dar svećeničkog zvanja”, odnosno temeljnim odredbama o svećeničkom odgoju i izobrazbi. Ovaj je dokument pripremila i sastavila Kongregacija za kler 2014., a odobrio papa Franjo u listopadu 2016. Na temelju ovoga dokumenta pristupit će se izradi nacionalnih odredbi o svećeničkom odgoju i obrazovanju.

Biskupi su dali podršku organizaciji Šestog socijalnog tjedna, koji će se održati od 4. do 12. studenoga 2017. u Splitu, na temu “Perspektive hrvatske demografije – rad i obitelj”.

Na zasjedanju su odobrene strateške smjernice i reforma Hrvatskog Caritasa, te je dosadašnjem ravnatelju Caritasa mons. Fabijanu Svalini produžen mandat na daljnje petogodišnje razdoblje.

Razmotreno je i pitanje ustroja i djelovanja Hrvatske katoličke mreže, a za v. d. ravnatelja HKM-a imenovan je mons. Fabijan Svalina.

Na zasjedanju su predsjednici Komisija, Vijeća i Odbora HBK podnijeli izvješća o radu tijela koja predvode.

Na kraju prvoga dana zasjedanja članovi HBK sudjelovali su na svečanom euharistijskom slavlju povodom 50. obljetnice utemeljenja Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu koje je u zagrebačkoj prvostolnici predvodio kardinal Josip Bozanić. U koncelebraciji je bio veliki broj svećenika koji djeluju među hrvatskim vjernicima diljem svijeta.

Biskupi su osobito izrazili blizinu i solidarnost s Crkvom i narodom u BiH. Izražena je potreba za snažnijim povezivanjem dviju Biskupske konferencije na različitim područjima, napose karitativnom i katehetском.

Susret članova HBK s redovničkim provincijalima bit će upriličen 19. lipnja 2017., a 55. redovito zasjedanje Sabora HBK održat će se od 10. do 12. listopada 2017. u Zagrebu.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Korizma – vrijeme obnove i „duhovnoga boja“

Propovijed mons. Želimira Puljića na Pepelnici 2017.

1. Pokorničkim obredom pepeljenja započela je korizmu, vrijeme duhovne obnove i priprave za Kristovo Uskrsnuće. Popratnim riječima iz obreda: „Obrati se i vjeruj evanđelju“, ili „Sjeti se, čovječe da si prah i u prah ćeš se vratiti“ liturgija nas podsjeća na ono bitno. Ako smo se svojim ponašanjem udaljili od vjere, Boga i Crkve, obrati se i vjeruj. Vjeruj evanđelju koje je radosna vijest tvoga spasenja. Vjeruj Bogu koji te po krštenju učinio svojim odabranim djetetom. Vjeruj i vjera će te spasiti. Drugim pak obrednim izrazom, „sjeti se čovječe da si prah“, obuzdava se naša oholost srca i pameti. A podsjeća nas na činjenicu kako je život kratak i prolazan. Potrebno je, dakle, obraćati se i Bogu približiti.

Tijekom 40 korizmenih dana mi ćemo se truditi biti više sabrani i slušati Božji glas kako bismo pobijedili napasti Zloga. Zbog toga je vrijeme korizme vrijeme „duhovnoga boja“ i borbe u kojoj se koristimo oružjem vjere, molitve, posta i pokore. Ovo sveto vrijeme čini nas sposobnima gledati zlu u lice i biti raspoložen za borbu koja nas čeka; ne samo protiv učinaka koje to zlo proizvodi, nego i protiv njegovih uzroka; sve do onoga posljednjega uzroka kojeg evanđelje naziva „ocem laži, napasnikom i zavodnikom ljudskog roda od početka“, koji je i Sina Božjega iskušavao u pustinja, kako ćemo slušati u slijedeću, prvu korizmenu nedjelju.

2. Gledati zlu i svemu onomu što ne valja u lice, te biti raspoložen za okršaj i borbu s njime, ne znači prebacivati problem zla na druge, na susjeda, na društvo, ili ne daj Bože na Boga. To su činili fašisti kad su za zlo u svijetu okrivili Židove, Cigane i sve druge nearijevce; ili pak komunisti kojima su smetali svi koji u Boga vjeruju pa su ih ‘oslobađali’ od njihovih tvornica i oranica, imanja i života njihovih kako bi bez njih stvarali „raj na zemlji“. A o kakvom se raju radilo najbolje nam mogu posvjedočiti oni koji su iskusili posljedice takve borbe protiv „drugih i drugaćiji“.

Borba, na koju nas Krist poziva svake korizme, nije uperena protiv drugih. Ona nas potiče otkrivati i prepoznavati vlastitu odgovornost za zlo koje vlada u svijetu. I poziva u poniznosti i povjerenju preuzeti svjesno dio odgovornosti. Ući u korizmu obredom pepeljanja znači obnoviti osobno odluku da ćemo se zajedno s Kristom suočiti sa zlom. Pobožnost križnoga puta, koji rado obavljamo u korizmi, put je koji nas vodi do pobjede. One prave. Ne nad drugima, nego nad sobom. A do nje se stiže putem ljubavi kojom nadvladavamo mržnju; preko darivanja i dijeljenja dobara koje u nama svladava prirodene porive sebičnosti.

3. Do prave duhovne pobjede dolazi se i širenjem ozračja mira, dobrote i tolerancije, a ne vrijedanjem, nasiljem i ponižavanjem drugih. Korizma je tako izvrsna prigoda za snažan pedagoški, ljudski, asketski i duhovni napredak i rast u Gospodinu. U korizmenom vremenu Crkva nam stavlja na srce konkretnе aktivnosti koje smo pozvani činiti tijekom ovog vremena duhovne obnove: to su molitva, post i dobra djela koja zovemo milostinjom. Korizma je novi početak, veli papa Franjo, „koji vodi k sigurnom cilju: Kristovoj uskrsnoj pobjedi nad smrću. Ona je pogodno vrijeme za jačanje duhovnog života sredstvima koje nam Crkva pruža postom, molitvom i milostinjom“. A to onda pomaže vjernicima „otvoriti vrata svima onima koji su u potrebi i prepoznavati u njima Kristovo lice“ (Papa Franjo, Poruka za korizmu 2017.).

Dva su liturgijska razdoblja crkvene godine slična po odjeći i intonaciji poziva na obraćenje. To su vrijeme došašća i vrijeme korizme. I dok vrijeme pred Božić nazivamo ‘došašćem’, jer ‘očekujemo Onoga koji ima doći’, vrijeme koje danas započinje i traje 40 dana zovemo korizmom. U tom vremenu Crkva poziva vjernike neka tijekom duhovne obnove čine određene konkretnе aktivnosti. Neka se popravljaju i pripravljaju put Gospodinu:

„Krivudavi putovi našega neispravnog kršćanskog hoda neka se ispravljaju; doline očaja i razočaranosti neka se popunjavaju vjerom u Gospodina; a bregovi oholosti neka se sravne činima naše poniznosti“ (usp. Lk 3,5-6).

Korizma nam dakle pomaže da se popravljamo i duhovno očvrsnemo. Ona nas poziva i potiče „krenuti u duhovni boj“ protiv zlu koje je u nama i oko nas. Neka nas i ovaj simbolični obred posipanja pepelom učini raspoloživim za molitvu, post i dobra djela kako bismo uskrsne blagdane proslavili obnovljenim i osnaženim duhom. Amen.

Priroda reagira na Isusove vapaje nebeskome Ocu: „Bože moj! Bože moj! Zašto si me ostavio?“

Posedarje: Blagoslov Križnog puta

U ovoj svečanoj prigodi drugog korizmenoga petka kada obično obavljamo dragu pobožnost križnog puta, okupili smo se pred kapelicom svetoga Josipa radnika blagosloviti križne postaje u ovoj Božjoj prirodi iznad Posedarja. Križni put je nastao na inicijativu amaterskog kipara gospodina Vinka Kajmaka, a organizaciju je provela udruga za očuvanje kulturne i prirodne baštine Čelnika uz pomoć župe Gospe od Ružarija i Općine Posedarje. – Muka Gospodina našega Isusa Krista s križem uzdignutim na Golgoti zbunjuje i uznemiruje osjećaje ljudi i njihove savjesti. Posebice su potresne Isusove zadnje riječi s križa: „Bože moj, zašto si me ostavio?“ Dira nas patnja napuštenoga Mesije koji na križu plače i moli. Strašna je to drama u koju su upleteni i ljudi i priroda. Upravo zbog toga mila nam je ova pobožnost koju rado obavljamo po našim crkvama i svetištima.

Budući da je ovaj križni put izgrađen od kamena u ovoj Božjoj prirodi, htio bih svratiti Vašu pozornost na reakciju prirode u kontekstu Isusovoga vapaja: „Bože moj, zašto si me ostavio? Usred graje razbijenje svjetine, u paklenskom spektaklu ljudske pobune protiv utjelovljenog Boga, nebo šuti, a priroda se buni. Kad je Isus izgovorio te riječi s križa, zemlju je prekrila tama. Poznavatelji prirodnih fenomena vele kako se, inače, prirodu ne tiču naši jadi i problemi. Može cijeli narod umrijeti od gladi, ali sunce će i dalje izlaziti i grijati zemlju, polja i oranice što ih suša mori. Mogu se ljudi ubijati i uništavati, pticama nebeskim to neće omesti njihovu spokojnu pjesmu i igru. Može ljudsko srce pucati od bola za izgubljenim prijateljem, no to neće umanjiti veselo propinjanje duge na nebu, niti potamniti sjaj mjeseca i zvijezda u vedroj ljetnoj noći. Ali, kad je Krist bio razapet i u svojoj boli izgovorio posljednji vapaj s križa, sunce je uskratilo svoj sjaj i ugasilo se poput svijeće. Priroda, dakle, nije mogla ostati ravnodušna. Pobunila se gledajući najveći zločin što ga je čovjek ikada u povijesti počinio: ubojstvo stvoritelja i gospodara prirode. Kada se duša Bogočovjeka Isusa Krista odijelila od tijela, potamnilo je ono sunce, što ga je on stvorio. I, doista, sve je u tom trenutku bilo mračno! „Eli, Eli, lamma sabachtani? Bože moj! Zašto si me ostavio?“ Sin plače i zove svoga Oca, a nebo šuti. Kakva tajna i misterij!“

Kad je Ivan Krstitelj izlijevao vodu na Isusovu glavu prigodom njegova krštenja u Jordanu, nebo se otvorilo i čuo se glas: Ovo je Sin moj ljubljeni. Njega slušajte. Na gori Taboru prilikom preobraženja progovorio je isti glas: Ovo je Sin moj u kojem mi je sva milina. A na Veliki Petak dok se njegov Sin previja u bolovima, te pri tom vapi i moli, nebo je zanijemilo. Što se to dogodilo na Kalvariji?! Čini se, kako se u tom trenutku dogodilo ono što se događa u prirodi kad oblaci zasjene sunce i oduzmu njegovu svjetlost i toplinu. To ne znači da je sunce prestalo biti sunce. Premda su ga oblaci zasjenili, ono ostaje na nebu s istim svojstvima svjetla i topline. Nešto slično moglo se zbiti i u tom užasnom trenutku, kad je Isus uzeo na sebe grijehe svijeta, koji su poput tmastog oblaka sakrili Očevo lice. Spasitelj je tada, preuzimajući naše grijehe na svoja ramena, za svakog od nas pretrpio muku i napuštenost. Trpeći na križu napuštenost i samoću on je izvršio čin najveće zadovoljštine za sve ljude:

Za one koji su Boga upoznali, ali žive kao da za njega nikada nisu čuli.

Za one kojih je srce nalik kamenitom tlu, na kojem kada sjeme Božje riječi padne brzo sahne i ugiba.

Za one kojih je srce slično trnju pa Božju ljubav uguši brigama ovoga svijeta.

Njegova je zadovoljština prinesena i za sve koji su jednom vjerovali pa vjeru izgubili.

Isus je trpio i ispaštao i za onu skupinu ljudi, koji su poricali Božju prisutnost jer su tako „drugovi propisali“.

Patio je i za kršćane koji su prestali vjerovati u Boga jer ih je pogodila neka životna nesreća, pa zbog toga brundaju i Bogu prigovaraju.

U njegovim bolovima na križu uključeni su toliki sumnjivci koji sve problematiziraju pitanjima zašto: „Otkuda zlo u svijetu? Zašto Bog ne uslišava moje molitve? Zašto mi je uzeo majku, oca, brata? „Zašto?“ .. Na takve i slične upite odgovorio je Bogočovjek Isus na križu svojim: „Bože moj, zašto si me ostavio“. On je ispaštao zbog takvih i sličnih pitanja, te izvršio čin najveće zadovoljštine. Stoga, svaki puta, braća i sestre, kada budete molili uz ove postaje imajte u vidu da vas Isus prati. On je, naime, svojom patnjom i smrću zadovoljio za sve i nije se odrekao grješnoga čovječanstva, ni u trenutku kad je Otac nebeski sakrio svoje lice. A kako se nije htio odreći svoga Oca, grješno mu je čovječanstvo okrenulo leđa. Zbog toga je ostao visjeti na križu; razapet između neba i zemlje. No, on je upravo tada svojom patnjom, krvlju i suzama doveo nebo i zemlju u sveto zajedništvo. Od toga svetoga trenutka smrti Bogo-čovjeka, ne može se govoriti kako je Bog daleko od ljudi, kako ne poznaje napuštenost srdaca koja trpe i pate. Križni put nam s pomaže shvatiti malo jasnije Kristove i našu bol, napuštenost i patnju.

Zahvalni za veliku milost koju dobivamo po zaslugama muke i smrti Gospodina našega Isusa Krista dok ovoga ranoga poslijepodneva blagoslivljamo postaje novoga križnoga puta, žarko molimo neka križ i neizmjerna vrijednost Kristove muke bude zalogom našeg vječnog spasenja u nebu. A u ovoj suznoj dolini neka nam bude utjeha i snaga.

Častimo te križu sveti, na kom umrije Isus naš.

Na života tamnoj stazi, kao zvijezda ti nam sjaš.

Ustima, srcem častimo te, sveti križu Isusov!

Kreposti svetog Josipa u homilijama blaženog Alojzija Stepinca

Propovijed mons. Želimira Puljića na svetkovinu sv. Josipa na Plovaniji u Zadru

1. U prošloj godini pisalo se i govorilo puno o našem blaženom Alojziju Stepincu. Ponovno ga se sumnjiči, osporava, napada i ogovara. Ali, i proučava temeljitije njegove pothvate, zauzimanja i nastupe kako bi zasjala veličina istine o njemu. Htio bih ga stoga pozvati večeras "u goste" neka nam ponovi nešto od onoga što je pisao dok je bio u zatvoru. Naime, iako je bio lišen slobode, on nije prestao biti povezan sa svojim pukom. Dapače, svjestan biskupske službe da objavi ljudima plan koji Bog ima s njima, on je poput apostola Pavla iz uzništva poticao svećenike neka se ne plaše, već molitvom i riječju evanđelja bore se protiv društvenih zala. Podsjećao ih je na Pavlovu opomenu (Vae mihi, si non evangelizo) "Jao meni ako ne propovijedam" (1 Kor 9, 16).

O problemima usred kojih je u tamnici pisao svoje propovijedi svjedoči ovako: "Teško je opisati duševne patnje u komunističkom zatvoru, jer sustav je bio skroz naskroz diabolički i zasnovan na lažima. Ljudi su bili izvrgnuti duševnom pritisku, a to ne može shvatiti nitko tko nije prošao kroz njihove strahote". U tom vidu pravi su biser sačuvani tekstovi Stepinčevih homilija prema Litanijsama Sv. Josipa, koje su objavljene u Zagrebu 1953., ali bez autorova imena. Režim, naime, nije dopuštao spominjati ime Stepinca osim u svrhe protucrkvene promidžbe. Između naslova koje je Stepinac obradio prema zazivima litanija u čast svetom Josipu, reći ću koju misao o svetom Josipu kroz prizmu njegovih herojskih krjeposti prepoznatljivih u mudrosti, strpljivosti i jakosti koje su resile ovoga Božjega ugodnika.

2. Što Stepinac piše i govorи o svetom Josipu u odnosu na obitelj i Crkvу? Premda je zaziv "glavaru svete Obitelji" u sredini litanija, a "pokrovitelju svete Crkve" na samom kraju, ove su dvije teme po važnosti koju je Stepinac pridavao obitelji, te po vlastitoj ljubavi kojom je izgarao za Crkvу, među najvažnijim temama. Propovijedi o obitelji i Crkvi, naime, odskaču od drugih tema; i po duljini i bogatstvu sadržaja. U njima on pokušava ukazati na značenje i opravdanost zaziva "glavaru svete Obitelji" i "pokrovitelju svete Crkve". Kako rekoh zadržat ću se pretežito na njegovom odnosu prema obitelji, a to implicite uključuje i veliku obitelj, Crkvу.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Budući da je papa Pio IX. dekretom "Quemadmodum Deus" 1870. proglasio svetog Josipa "zaštitnikom Katoličke crkve" Stepinac zaključuje kako sv. Josip istom onom ljubavlju, kojom je štitio svetu obitelj, štiti danas i svoju Crkvu. Uz sliku Marije koja je pod križem postala našom majkom, Stepinac veli da je Josipov dom postao praslikom Crkve u kojem smo svi braća u Kristu Isusu. Crkva pak, kao zajednica onih koji vjeruju u Krista, biva velikom obitelju o kojoj brižni Josip skrbi i štiti je. Ako je tomu tako, onda su odnosi u nazaretskoj obitelji postali uzorom članovima Crkve u poslušnost onima koji nas u ime Krista vode (papa, biskupi, svećenici), te međusobnom pomaganju i poštivanju, kao i strpljivost u progonima i kušnjama. Zbog toga Stepinac ohrabruje nazočne neka u teškim prilikama mole zagovor sv. Josipa. On je "obranio Isusa pred Herodom, pa će s istom ljubavlju braniti svoju Crkvu pred Herodovim nasljednicima – progonteljima u ovom ili onom obliku".

3. Razvidno je kako zazivom Josipa kao na "glavara Svetе obitelji", želi se potaknuti vjernike, osobito mlade, neka ozbiljno shvaćaju i žive bračni i obiteljski život. A kad Stepinac stavlja pred oči mladima zaručnike Josipa i Mariju kao najljepši ideal priprave za kršćanski brak, on nas upućuje na nešto vrlo važno. I postavlja konkretno pitanje i roditeljima i njihovoј djeci: "Što je, naime, prethodilo sreći ovog najsvetijeg braka na zemlji, sv. Josipa i Blažene Djevice Marije? Prethodio je njihov sveti i krjeposni život". A u tomu je zapravo temelj Božjeg blagoslova. Čestito i krjeposno zaručništvo i brak donose sa sobom blagoslov kad se živi primjerom Josipa i Marije. A blagoslovjeni brak postaje izvorom blagoslova ne samo za njih, nego i za njihovo okružje i cijelo društvo. Naš blaženik je u tomu vrlo jasan i glasan kad veli "ako braku prethodi život grijeha i moralne nečistoće, takav brak nužno postaje izvorom nevaljalih stvari koje pogađaju ne samo dotične supružnike, već i ljudsko društvo.

Zbog toga, zaključuje blaženi Alojzije, pitanje braka nije privatna stvar dvoje zaručnika. Radi o dobrobiti cijelog društva, pa potiče i roditelje i svećenike i odgojitelje, kao i sve zauzete vjernike laike neka se čine sve da nam mladi pošteno i čestito žive. I neka se "obraćaju sv. Josipu žarkom molitvom kako bi njihovi sinovi i kćeri bili na visini zadataka koje im Gospodin u braku povjerava". Potrošačko-hedonistički mentalitet, nažalost, ubire brojne plodove varanja, rastava, preljuba i nepoštivanja života. Ako je "obitelj temeljna stanica društva, onda o njoj ovisi vrijednost i snaga države, Crkve i naroda", zaključuje blaženi Alojzije Stepinac. Kada pak obitelj rastaču grijesi i opačine onda se to prenosi i na cijeli narod. Stoga je za Stepinca Nazaretska obitelj uzor današnjim zaručnicima i supružnicima u međusobnoj ljubavi i poštovanju.

4. U svojim homilijama pisanim iz uzništva blaženi Alojzije stavlja posebice muževima pred oči lik sv. Josipa i kaže: "Obiteljsko ognjište može postati raj na zemlji ako je na čelu obitelji muž kojega rese krjeposti sv. Josipa." Pobožni zazivi u čast ovom svetcu spominju krjepost pravednosti, čistoće, mudrosti, jakosti, vjernosti, strpljivosti, skromnosti i radišnosti. Sve su to divne odlike koje se ne dobiva u poklad rađanjem, već osobnim trudom, nastojanjem i zalaganjem. Poslušajmo neke od njih kako ih opisuje i prikazuje naš dragi blaženik. Tumačeći napr. krjepost mudrosti i razboritosti Stepinac veli da je sv. Josip "bio među najrazboritijim stvorenjima na zemlji", te da je u njemu posebice blistala ta krjepost.

Gdje tu krjepost Stepinac nalazi i kako je prepoznaje? Tu izvrsnu krjepost blaženi Alojzije prepoznaće u Josipovim odlukama koje je donosio na tri različita mjesta i u drugačijim okolnostima: Prvi put je to bilo kad je saznao da je Marija trudna; I da je ne bi osramotio javno, on donosi odluku da je potajno otpusti. A onda, znamo, upliće se anđeo Božji pa ga hrabri neka se ne plaši.. Drugi put je donio također odluku poći na popis pučanstva u udaljeno mjesto Betlehem kako bi se ispunilo ono davno izrečeno proročstvo: "I ti, Betleheme, nipošto nisi najmanji među kneževstvima Judinim.. I treća važna i vrlo razborita odluka bila je bijeg u Egipat. Da u tim važnim trenutcima za život Marije i malog Isusa nije tako postupio, pitanje kako bi se odvijala povijest spasenja. Zbog smo danas ispunjeni zahvalnošću prema sv. Josipu što je razborito razmišljao i

mudro odnosio odluke koje su donijele bogate plodove.

5. Navodim još dvije osobite krjeposti koje je blaženi Alojzije obradio u svojim homilijama, a to "uzvišena krjepost kršćanske hrabrosti i jakosti", koje pomaže čovjeku kako na putu za dobrom ne bi smalaksao ni onda kad nadodu "velike životne drame i teškoće". A na upit zašto se Josipu pripisuju ove krjeposti, on odgovara: "Zato, što je njegov život bio isprepleten brojenim poteškoćama, a nikada se sv. Josip nije tužio ili prigovarao; ili pak pokazivao nestrpljivost i razdražljivost". To je znak da je sv. Josip bio "izvanredno jaka i hrabra duša, pa kao takav Bogu osobito drag i mio". Uz krjepost hrabrosti i jakosti blaženi Alojzije bilježi i krjepost strpljivosti koja čovjeku pomaže podnosići zlo kad ga snađe, kako bi "nastavio hod dobrim putem iz ljubavi prema Bogu". Stepinac vidi u Josipu savršeno strpljiva čovjeka za kojega nije zabilježena niti jedna jedina riječ mrmljanja ili prigovaranja.

Njegov blagdan dobra je prigoda malo više upoznati i zavoljeti ovog dragog i bliskog sveca, "glavara Nazaretske Obitelji" i "pokrovitelju svete Crkve". Neka nam bude poticajem kako bismo bili i ostali dobri radnici i vrijedni Božji suradnici, te poput njega bili kadri u snu i na javi osluškivati njegove poticaje odozgora. Otvorimo se, dakle, Božjim nadahnućima u ovom svetom korizmennom vremenu. Pazimo jedni na druge eda bismo svakim danom bili bolji i hodili putovima Božjim. Preporučujmo moćnoj zaštiti svetoga Josipa sebe, zajednicu, narod i Domovinu. A njegov zagovor neka učvrsti našu vjeru i oplemeni naše odnose, savjesnost u radu i mir u našim srcima. Sveti Josipe, moli za nas. Amen.

'Dies academicus' Zadarskog Sveučilišta

Propovijed mons. Ž. Puljića u crkvi Sv. Dimitrija u Zadru

1. Dan Zadarskog Sveučilišta, 'Dies academicus', vezan je uz 25. ožujka kada je prije 14 godina upravo toga dana održana je konstituirajuća sjednica Senata i donesen Statut Sveučilišta. Dan sveučilište uz blagdan Gospodnjega Navještenja govori nam o nadpovijesnom i povijesnom događaju. Povijesni datum upućuju na temelje ove visokoškolske ustanove, davne 1396., te na obnovu iz 2002. Duga sveučilišna tradicija i ovo kratko razdoblje obnove budi ponos i odgovornost, pa u tom vidu upućujem ovom prigodom čestitke Rektorici prof. Diajni Vican, prorektorima, pročelnicima odijela, profesorima, studentima i djelatnicima ove važne institucije u našem gradu. Uz dobre želje upućujem i žarku molitvu Mariji-Nuncijati, uz koju je vezana obnova Sveučilišta, neka svojim zagovorom prati rad ove institucije kako bi bila i ostala osjetljivom čuvaricom istine i dobrote, te slobodnim prostorom trajnoga traganja za njima.

Nadpovijesni pak događaj, blagdan Blagovijesti uz koji je vezana obnova Sveučilišta govori nam o susretu Marije i anđela Gabrijela kada se nebo spustilo na zemlju, a Bog zakoračio u ovaj svemir. Taj nadpovijesni događaj uspoređuje se s danom stvaranja jer u oba slučaja čula se riječ „fiat – neka bude“ (Post 1,3s; Lk 1,38). Kad je Bog izgovorio prvi put tu riječ, stvoren je svijet: „Neka bude svjetlost i svjetlila na svodu nebeskom, a živa bića na zemlji i pod zemljom“. Drugi put je tu riječ izgovorila Marija nakon pozdrava i upita anđela Gabrijela hoće li biti Majkom Božjom. Nakon Marijinoga „neka mi bude“, Bog je čovjekom postao, a Isusovim dolaskom započelo razdoblje povijesti „novoga i vječnoga saveza“. Zato je Blagovijest ne samo Marijin dan, već i kristološki blagdan gdje je u središte otajstva Krist i njegovo Utjelovljenje.

2. Uz ovo prigodno slovo vezano uz obnovu Sveučilišta i blagdan Blagovijesti čuli smo jutros stazavjetni odломak iz povijesti Izraela koji nas u dva stavka iznenađuje i ispunja posebnim osjećajem. Iznenađuje nas duboka noć nevjere u kojoj narod proglašava lik od kovine božanstvom i klanja mu se. Pravo pomračenje srca i pameti koje se srozava u idolopoklonstvo. Dublje od toga nisu ni mogli pasti. No, zadnji dio izvješća o zagovornoj Mojsijevoj molitvi ispunja nas osobitim osjećajem. Jer, iako je Bog bio odlučio takav narod istrijebiti zbog njihove nevjere, Mojsije moli

Boga neka to ne čini. I sažali se Bog i ne učini, što je bio naumio. Tko ne bi zavolio Boga koji uvažava Mojsijevu zagovornu molitvu! Ovo ne smijemo zaboravljati, jer događaj nas poučava kako biti ljudima. Svaki bi čovjek, naime, a posebice kršćani trebali biti jedan drugome zagovornikom, pa trajno moliti jedni za druge i zagovarati jedni druge! U jednom starozavjetnom zapisu čitamo kako je Jahvu pogodila Kajinova nebriga jer je na Božji upit što je s njegovim bratom Abelom odbrusio: „Zar sam ja čuvar svoga brata?“

Nije prigoda raspravljati o svrsi, naravi i poslanju sveučilišta. No, čini mi se prikladnim reći, u duhu Mojsijevog zauzimanja s za svoj narod, kako je cilj i svrha ovakvih odgojno-obrazovnih institucija voditi brigu o drugome i pomagati mu da postane zreo. A za to mu je potreban „drugi“ bez kojega ne bi ni preživio, a kamo li se odgojio. Taj drugi (otac, majka, brat, učitelj, vjeroučitelj, profesor, odgojitelj) pomaže mu postati svojim, a ne drugim: „Oj budi svoj...“ pjevalo je naš Šennoa. Ta pomoć drugom u odgoju uključuje razvoj njegovih umnih sposobnosti, oplemenjivanje njegovih osjećaja, kao i osposobljavanje volje za djelovanje. Stoga vele pedagozi da se taj umreženi troplet odgojnog procesa odvija – na intelektualnoj ravni traganjem za istinom putem znanja i umovanja; – na čuvstvenoj ravni odgojem za ljepotu, plemenitost i dobrotu preko ljubavi, te – na voljnoj ravni odgojem za akciju i motivaciju. Premda to teoretski izgleda jednostavno, valja priznati da nije nimalo lako odgojiti um, oduševiti srce i potaknuti volju. Zbog toga se to i naziva „križem odgojitelja“ zbog čega su roditelji, profesori i odgojitelji često nemoćni. To ne znači kako valja pustiti neka „sve voda nosi“ i „okaniti se čorava posla“ upućivanja, odgajanja, poticanja i karanja! Dapače, u takvom stanju valja nam se trajno s Pavlom truditi „bilo to zgodno ili nezgodno“. Uz ovaj pedagoški troplet ne smijemo smetnuti s uma i onaj tradicionalni „metodološki troplet“ kojim se kuša ostvariti ono najbolje i u nama i kod drugih. A to je privikavanje, uvjерavanje i dobar primjer. Ovo je zadnje odlučujuće. Jer, „i ono što govori inom i sam svojim potvrđuje činom“ (Mažuranić)

3. U sklopu obilježavanja Dana Sveučilišta čuli smo u čitanju kako se Jahve razgnjevio jer se njegov narod izabranja izopao. Zašli su s puta koji im odredio i pošli naopako. Napravili tele od rastopljene kovine, pred nj pali i žrtve mu prinijeli. Bog je tada odlučio kazniti „narod tvrde šije“ i „istrijebiti ga s lica zemlje“. (Izl 32, 10). Zapisano je također kako se i Mojsije po povratku sa Sinaja bio razbjesnio kad je to vidio. Toliko je bio ljut da je i ploče Saveza razbio. Ali, kad je čuo da je Jahve naumio „istrijebiti Izraela s lica zemlje“, preuzeo je ulogu odvjetnika pa zamolio Boga neka od toga odustane. Neka ne daje povoda Egipćanima da govore kako ih je „njihov Bog u zloj namjeri odveo iz Egipta da ih smakne u brdinama i izbriše s lica zemlje. „Smiri svoj gnjev i ljutinu“ molio je Mojsije, i nagovarao Jahvu neka se sjeti Abrahama, Izaka i Izraela, slugu svojih, i neka odustane od toga što je naumio učiniti svome narodu.

Ovo je jedna od ljepših biblijskih molitava koja je savršena u jednostavnosti, ali i smiona u poniznosti. Podsjeća na onu Abrahamovu molitvu kad se zauzimao za grad Sodomu kojemu se Gospodin također bio zaprijetio zbog razvratnosti koja je u njemu vladala. I Mojsije poput Abrahama ne brani grijeha svoga naroda, već kuca na njegovo milosrdno Srce. I moli Boga neka „smiri svoj gnjev i opravdanu ljutnju“. Jahve doista odustaje svaliti nesreću na narod kojemu je bio zaprijetio. Poticajno i poučno za svakoga čovjeka; posebice za one koji su u službi drugih ljudi kao što su roditelji, učitelji, profesori, odgojitelji, voditelji poduzeća i političkih stranaka, udruga i društava. Poučno i poticajno i za sve ljude dobre volje koji se bore za istinu, mir i pravdu, za ostvarenje općeg dobra i boljega društva. Neka nam ovo slavlje uz Dan Sveučilišta, bude poticajem svim srcem i umom svojim tragati za istinom, mirom i dobrotom. Ovim željama pridružujem još jednom iskrene čestitke svim studentima i djelatnicima koji obnašaju odgovorne odgojno-obrazovne i upravne službe u ovoj visokoškolskoj instituciji. Neka radom i zauzimanjem svih njezinih članove raste i jača zajedništvo, cvjeta znanost i znanje, produbljuje se humanost i međusobna potpora i pomoć.

**DAN SVEUČILIŠTA U ZADRU: POZDRAV MONS. Ž. PULJIĆA
NA SVEĆANOJ SJEDNICI SVEUČILIŠTA U ZADRU**

Sveučilište u Zadru slavi svoj 'Dies academicus', dan kada je ponovno obnovljeno nakon stanke od 205 godina. A započelo je dave 1396. što Zadar svrstava u red najstarijih sveučilišnih grada-Europe. To je ponos našoj zemlji i narodu, kao i velika odgovornost pred sadašnjošću i pred budućnošću. Upućujem čestitke Rektorici prof. Diani Vican, prorektorima, pročelnicima odijela, profesorima, studentima i djelatnicima ove važne institucije u našem Gradu. Nazočnost našega župna Zrilića i gradonačelnika Kalmete, te rektorâ i prorektorâ s drugih sveučilišta pokazuje važnost ovoga dana. Posebice nam je mila i znakovita nazočnost Ministra znanosti prof. dr. Pava Barišića, izaslanika Predsjednika Vlade RH.

Duga povijest ove visoko-obrazovne institucije ispunja nas zahvalnošću za brojne znanstvenike i umjetnike koji su svojim radom ostavili vidljive tragove u ovom gradu, kao i zahvalnošću za dar Crkve koja je stoljećima svjetлом svoga nauka obasjavala, skrbila i vodila odgojne i visokoškolske ustanove u onom vremenu. A to nastavlja činiti i danas. Zahvaljujući upravo tom odgojnog i obrazovnom radu ona je pomogla da je naš 'mali kontinent', Europa, bio ne samo orijentir, već je prednjačio u svijetu znanosti i tehnike, kao i u svijetu umjetnosti i kulture. Naš grad svjedoči o bogatom nasljeđu umješnoga pletiva svega toga po čemu nas i drugi prepoznaaju.

Poželio bih stoga neka ovo Sveučilište ide utrtim stoljetnim stazama i nastavi tkati pletivo potrebitoga i korisnoga odnosa razuma i vjere, te znanosti i etike. Možda ovo što će reći neće zvučati paluzibilno u svijetu pretjerane sekularnosti. Ali, to je sveti Ivan Pavao II. neumorno ponavljao kad bi se našao u akademskom okruženju profesora i znanstvenika: Pravi i puni uspjeh može znanost ostvariti, govorio je, kada razum zagrli vjeru, a znanost kreće na posao pod ruku s etikom. U ovom svečarskom ozračju želim neka Zadarsko sveučilište njeguje taj duh suradnje, te nastavi cvjetati i napredovati. Vivat, crescat et floreat!

MISA POSVETE ULJA NA VELIKI ČETVRTAK
Propovijed mons. Želimira Puljića

1. Braćo svećenici, redovnice i redovnici. Braćo i sestre u Kristu. Od srca vas pozdravljam u prigodi liturgije Posvete ulja kad se prisjećamo dana rođenja Euharistije i našeg svećeničkog rođendana. Mi svećenici osjećamo kako je ovo osobiti "naš" dan, jer otkrivamo da smo njegovom milošću postali svjedoci i poslužitelji toga velikoga dara. I premda nas liturgija prisjeća na prošlost, mi danas proživljavamo njegovu sadašnjost i prisutnost. Ovdje i sada posuđujemo svoj glas Kristu i ponavljamo u njegovo ime riječi ustanovljenja. Tako postajemo svjesni kako je nezamjenjiva uloga svećenikâ, navjestiteljâ Riječi, služiteljâ sakramenatâ i voditeljâ crkvenih zajednicâ. Stoga ćemo kratko razmišljati o našoj trostrukoj službi: Munus docendi, santificandi et regendi

a. Svećenik je navjestitelj Riječi

Prije uzašašća na nebo Isus je zapovjedio apostolima neka «idu i učine sve narode njegovim učenicima...» (Mt 28, 18–20). Polaganjem biskupovih ruku postali smo «glasnicima vjere» sa zadaćom propovijedati, navješćivati i evangelizirati («munus docendi»). Brojna su područja i načini gdje mi to činimo: od propovijedi, kateheza, predavanja i poruka do naših osobnih susreta, dopisa, pisama, članaka, javnih i privatnih nastupa. Uvijek s očinskim duhom strpljenja i tumačenja svega što Crkva naučava, u duhu Pavlove preporuke Timoteju: «Propovijedaj riječ, uporan budi, uvjerač sa svom strpljivošću i poukom. Jer, doći će dani kad ljudi neće podnositi zdrava nauka, nego će sebi nagomilavati učitelje kako im godi ušima» (2 Tim 4, 2-4). Stoga, svećenik je «budni stražar, hrabri prorok, pouzdani svjedok i vjerni sluga Kristov». Kao «navjestitelj i učitelj vjere» on će potražiti kršćanske obitelji za suradnju u evangelizaciji. Roditelji su, naime, prvi vjerovjesnici svojoj djeci. I nitko ne može tako umješno i spretno prenijeti klicu vjere djeci

ZADARSKA NADBISKUPIJA

kao njihovi roditelji. Svećenik će zato koristiti sve mogućnosti susreta s roditeljima kako bi ih potakao i oduševio u njihovom svetom i nezamjenjivom odgojnog poslu. Posebice danas kad je toliko negativnih pojava usmjerenih protiv ove božanske institucije. I ne bojati se kritike koju će mu takav rad pribaviti, već valja slijediti stope apostola Petra i Pavla, i drugih velikih mučenika i svjedoka.

b. Voditelj zajednice, odgojitelj naroda i upravitelj Božjih dobara (munus regendi)

Kad nam je biskup na đakonskom ređenju predavao evanđelje, rekao je: «Primi Kristovo evanđelje kojem si postao glasnik. Vjeruj u ono što čitaš, što vjeruješ naučavaj, a što druge učiš, to i živi. A na svećeničkom ređenju kod predaje darova rekao je: Primi darove što ih sveti narod prinosi. Budi svjestan onoga što radiš. U djelo provedi ono što obavljaš i život svoj suočili otajstvu križa Gospodnjeg. U prigodi ovoga našega dana, braćo svećenici, razmišljamo intenzivno o navedenim zadacima: biti voditeljima i odgojiteljima povjerenih zajednica i upraviteljima povjerenih dobara. Kad smo primali župu ili službe u Crkvi, polagali smo isповijed vjere i Zakletvu o vjernom upravljanju dobrima koja su nam povjerena. Valja odmah reći kako je svećenikovo upravljanje različito od svjetovnog. Svećenik nije direktor poduzeća koje župom zovemo. A niti je njezin stečajni upravitelj. On nije ni gazda nad povjerenim dobrima, iako se može i gospodinski ponašati. On je službenik Crkve i njezinim dobrima upravlja kao sluga: srcem dobrog Pastira, koji ne traži ništa drugo osim «slave Božje i spasenja duša». U tom vidu Direktorij o službi svećenika savjetuje neka pri «vršenju službe budu pravi pastiri i očevi, te prednjače duhom ljubavi i brige prema onima» koji su im biskupovim dekretom povjereni.

Osnaženi, dakle, sakramentalnim životom, molitvom, žrtvom i pobožnošću svećenici će pastoralnim žarom i kontemplativnim marom biti kadri «otkrivati» na licima «udovica, siromaha i stranaca» lice Krista patnika. I dok srcem dobrog pastira idu tražiti što je izgubljeno, neće se bojati «razobličavati iskrivljene antropologije» i zavodljive ideologije koje šire poluistine o Bogu i čovjeku. I uvjek će biti blizu ugroženih kako bi mogli dati «glas onima koji glasa nemaju». Nošeni takvim pastoralnim žarom oni «hode i ne umaraju se» boriti za život i dostojanstvo čovjeka.

c. Svećenik je djelitelj svetih Tajna, posvetitelj (munus santificandi)

Upravo oko oltara, za vrijeme euharistijske gozbe on se očituje kao svećenik «posvetitelj», djelitelj milosnih darova. I on to mora činiti dolično i sa strahopštovanjem. Sakramenti su u središtu su zajednice vjernika, pa nije svejedno kako se slave. «Starješine među vama opominjem, piše sveti Petar, pasite stado Božje koje je među vama, ne na silu, nego dragovoljno.. I stalno nastojte biti uzorom svome stadu!» (1 Petr 5, 1; 4). U pismu o liturgijskoj obnovi u prigodi 40. obljetnice SC sveti Ivan Pavao II. je napisao kako «nepoštivanjem liturgijske normative dovodi nekada do zloporabe koja zasjenjuje istinu otajstva i stvara nered, a to nema ništa zajedničkoga s duhom Koncila.

Kao djelitelji svetih Tajna i slavitelji Euharistije, svećenici su pozvani izgrađivati svećeničko bratstvo i njegovati i čuvati vjerničko zajedništvo. Misterij svećeničke službe nezamisliv je bez «ekleziologije zajedništva». Ono je u samoj biti Crkve, njezin konstitutivni dio. Stoga svećenik mora biti navjestitelj i promicatelj zajedništva u kleru i narodu. «Učiniti da Crkva bude dom i škola zajedništva: eto velikog izazova koji stoji pred nama u tisućljeću koje započinje», pisao je sveti Ivan Pavao II. u pobudnici «Ulaskom u novo tisućljeće». Kad u obitelji, župi i biskupiji vlada takav duh zajedništva, onda ima prostora u srcu bližnjega i za bližnjega. Tada vjernici nose «breme jedni drugih» (Gal 6, 2) i otklanjaju se napasti suparništva, nepovjerenja, karijerizma i ljubomore. Ekleziologija zajedništva ne stječe se, međutim, samim činom rađanja ili ređenja. Ne. Prostore zajedništva valja usvojiti, njegovati i širiti iz dana u dan. I to na svim razinama otajstva Crkve: među svećenima, redovnicima, crkvenim društvima i pokretima, kao i čitavim pukom Božjim.

Veliku pomoć u tomu pružaju nam molitva, žrtva, duhovni i sakramentalni život. Kao djelitelji svetih Tajna nosimo veliki zadatak, obvezu i odgovornost u stvaranju crkvenosti i zajedništva među povjerenim pukom.

d. Svećenik znak i sakrament, uzor i poticaj svome stadu

Naša služba, međutim, ne iscrpljuje samo u vršenju trostrukе službe: docendi, regendi et sanctificandi. Čitavim svojim bićem mi smo kao svećenici znak i sakrament, uzor i poticaj svome stadu. Život nam se odvija u sjeni Krista koji prihvaćaju svoj križ i nose ga do kraja. A prepoznatljivi smo po zaljubljenosti u križ i evanđelje Isusa Krista, kao i po našoj neuvjetovanoj ljubavi prema narodu koji čezne za spasenjem. Zaljubljenost u Krista i ljubav prema konkretnom čovjeku ne može se mjeriti našim uobičajenim mjerilima. To se mjeri dimenzijama srca koje i očituje se u susretljivosti, blagosti i dobroti, kao i u poniznosti i svijesti da smo nedostojni grješnici kojima je ukazano veliko povjerenje i milost neba.

Ako pak osjetimo kako bi nas mogle shrvati brojne obveze i životne teškoće, neka nas tješi Pavlova misao «dosta vam je moja milost (2 kor 12, 9); kao i njegov savjet učeniku Timoteju: «Ti, Božji čovječe, teži za pravednošću, pobožnošću, postojanošću i blagošću! Bij plemenitu bitku vjere.. i vrši neporočno i besprijeckorno ovu zapovijed do dolaska našeg Gospodina Isusa Krista!» (1 Tim 6, 11-14). Čovjek se ne rađa savršenim. U svećeničkom ređenju ne dobivaju se doradene kreplosti, već nam valja težiti prema savršenstvu i svetosti, kako bismo uistinu zaslužili naslov «Božjega čovjeka». Pred širokom apostazijom, koja je zahvatila dobar dio sekulariziranog svijeta, pokušajmo naslijedovati Krista, te primjerom i riječima približavati evanđelje suvremenom čovjeku. Isus nas poziva izvesti na pučinu, dok u duši našoj odliježe njegova zapovijed: Propovijedaj, posvećuj, upravljam.

Božjim promislom dodijeljena nama je u ovom času odgovorna i sveta zadaća sabirati, upućivati i odgajati vjerničke zajednice ove mjesne Crkve. Očitujmo, stoga, s apostolom Petrom izraze povjerenja pa recimo: Na twoju riječ, Gospodine (Lk 5, 5). Na twoju riječ, Isuse, želimo služiti evanđelju, biti nositelji nade i djelitelji svetih otajstava. Ti si nas odabrao i pozvao još iz utrobe majke naše i poslao svjedočiti za tebe. Udjeli nam vjeru, snagu i svijest kako možemo sve «u Tebi koji nas jačaš» (Fil 4, 13). Kriste s Posljednje Večere i Kalvarije blagoslovi nas svećenike koji radimo na terenu ove svete Zadarske Crkve i posveti nas i u ovoj godini otajstvom Velikoga Četvrtka. Amen.

VELIKI PETAK

Propovijed mons. Želimira Puljića

1. Muka gospodina našega Isusa Krista po Ivanu, koju smo sada slušali, remek djelo je biblijske književnosti. Ona je prava theodrama, Božanska drama (Uhrs von Balthasar). Glavni je junak te drame Sin Božji, Isus Krist, jedini spasitelj i otkupitelj čovjeka. To je drama koja uznemiruje ljudsko srce, ali i nameće brojna pitanja. Ona započinje u vrtu. Ivan ne spominje ime vrta. Želi nas vjerojatno podsjetiti onog edenskog vrta, izgubljenog raja gdje je prvi Adam sve proigrao, i nas u grijeh uveo. Ali, evo, muka Gospodina našega Isusa Krista po Ivanu počinje također u vrtu, gdje novi Adam sve popravlja.. Bože koji si sve stvorio, i još divnije u svom Sinu obnovio... Jeka opisanoga događaja i danas se čuje. A mi kao suvremeni akteri te drame obuhvaćeni smo poviješću Isusove muke i trpljenja. Jer, i mi smo ga osudili svojim zlim življenjem. On pada na križnom putu pod teretom naših grijeha I dok zemlja cvili, kamenje plače, hramska zavjesa puca, dotle se Isusovo srce razdire od bola jer ga njegov narod muči i razapinje. I dok budemo hodali za križem Širokom ulicom slušat ćemo dirljivi ukor: "Puče moj, što učinih Tebi, ili u čemu ožalostih tebe, odgovori meni!" U napasti smo tvrditi kako se taj njegov prijekor ne odnosi na nas, nego na ljudе koji su ga u ono vrijeme hapsili, mučili i razapeli. Očima vjere i u poniznosti prihvaćamo

da su naše krivnje i naši grijesi anticipirano utkani u Judinoj izdaji, Pilatovoju osudi, u Malkovom šamaru, u Petrovoj zataji, u bijesu svjetine i u okrutnosti vojnika. Dok slušali pjevano Ivanovo izvješće o tom procesu, srce nam se ledi. A tu strašnu dramu prate brojna, teška i neshvatljiva pitanja. Zašto si, Bože, dopustio da se ljudi poigraju sudbinom tvoga Sina? Kako si mogao gledati nevinog Isusa pod križem i pred Sinedrijem? Zašto si odabrao patnjom spašavati ljude?

2. I dok pitanja naviru i ne daju mira, mi večeras očima vjere molimo i odlučno priželjkujemo nikada se ne naći u ulozi Jude koji će Isusa prodati za mizerne škude. Isto tako ne daj Bože naći se među lažni, tajnim ili zaštićenim svjedocima koji bi te, Isuse, teretili svojim iskazima. Ne želimo ponavljati Petrovo iskustvo koji se kleo i preklinjao "da te ne pozna". Posebice pak ne bismo se htjeli naći među svjetinom koja viče "raspni ga, raspni". Slušajući izvješće o Mesiji koji pati i umire, razmišljamo i o brojnim Isusovim sljedbenicima koji bijahu osuđivani samo radi toga jer su bili njegovi, njegovo ime nosili i njegovu nauku s radošću pronosili. Od rimskih do naših dana. To je ono silno mnoštvo koji se okupaše u krvi Jaganjevoj, velikani i heroji, koji su cijenili slobodu duha i nisu se strašili okova kako ne bi bilo okovano Evanelje. Gledamo ih, divimo im se i Bogu zahvaljujemo za njih. Nadahnuti njihovim primjerom idimo stopama njihovim.

Valja u ovoj prigodi također naglasiti kako križ i trpljenje nije bila glavna namjera Isusovog dolaska na svijet. Njegova je namjera bila spasenje, uskrsnuće i život vječni. Ali, nema drugog puta koji bi tamo vodio osim onoga preko Maslinske Gore, Golgote i Kalvarije. Stoga je križ naš lijek, naša snaga i utjeha. S križem dolazi blagoslov. A sudjelovanje u dirljivim obredima Velikoga Petka izraz je naše vjere, molitve, nade i počasti svetom drvu križa na kojem Isus umrije. Stoga i večeras usrdno molimo: Ne daj, Isuse, da neizmjerna vrijednost tvoje svete krvi bude za nas izgubljena. Udjeli nam svoju milost i uvedi nas poslije ovoga života u vječnu radost. "Vrelo milja, slatka mati, bol mi gorku osjećati. Daj da s tobom procvilim. Daj mi s tobom suze livat. Raspeta ga oplakivat. Dokle diso budem ja!"

Uskrsno bdijenje i putovanje kroz četiri noći spasenja

Propovijed mons. Želimira Puljića

1. Započeli smo večerašnju liturgiju bdijenja pod vedrim nebom čime se daje do znanja kako je ovo nebeski, svemirski događaj, nadpovjesna milosna stvarnost koju nam je Krist po svome križu, muci, smrti i uskrsnuću objavio. Istina, sinočnja liturgija velikoga Petka kao i današnji subotnji dan izgledali su turobno i bez perspektive. Njegovi učenici, naime, u strahu od Židova zaključani su u dvorani Posljednje večere gdje se jadaju, dvoume, ne shvaćaju i zdvajaju. A Židovi s druge strane osiguravaju grob sa stražom kako ne bi slučajno netko od njegovih došao i ukrao ga, pa onda kazao da je uskrsnuo. Kakva besmislica: vidjeli su kako umire u bolovima, proboli su mu srce kako bi se uvjerili da je doista preminuo. A sada pečate grob i postavljaju stražu da ga tko ne bi ukrao.

No, uz ovu ljudsku, tužnu i potresnu strane koju posebice Veliki Petak sa sobom donosi, u ovoj noći uskrsnoga bdijenju osjećamo neku nadu i otkrivamo koliko je ova sveta noć spasenja bila znakovita i važna u kršćanskoj tradiciji. Zbog toga je Kongregacija za kult i bogoslužje izdala odredbe i preporuke kako sveto Trodnevљe što svečanije slaviti. Tamo gdje u župama ima više zajednica, bilo posvećenog života ili pak društava laika, određuje se neka se svi okupe katedralnu ili župnu crkvu (*Praestat ut parvae communitates...*, 1988., nr. 43). Što je to tako važno da Kongregacija smatra važnim da vjernici budu zajedno? Što se to zabilo one svete noći koju ovom liturgijom bdijenja spominjemo i slavimo? Noć uskrsnoga bdijenja opjevana je kao događaj oslobođenja kad je Bog oslobođio izabrani narod iz egipatskoga ropstva i doveo u zemlju obećanja i slobode. Time je zapravo pokazao kako je On Gospodar povijesti.

2. Prikladna pomoć u pripravi za to bdijenje jesu i sjećanja na važne i odlučujuće Božje zahvate u

njihovoj povijesti. Na to sjećanje podsjeća i dijalog koji se vodi na samom početku pashalne ceremonije. Tada, naime, obično sin postavlja pitanje, a otac odgovara što znači ova svečana večera i na što nas ona upućuje. Nakon kratke kateheze i očevoga tumačenja slijedi nazdravljanje četiri puta kao spomen na četiri čudesne noći kada je u tami vremena i srca zasjala svjetlost i došlo spasenje odozgora. Prva je noć bila ona kad je Bog „stvarao svijet koji je do tada bio pust i prazan i tama ležala nad bezdanom. A onda reče Bog: Neka bude svjetlo. Tako Bog rastavi svjetlost od tame. Svjetlost nazva dan, a tamu noć (Post 1, 3-5). Tako nastade prva noć.

Druga je noć bila ona kad je Abraham bio u poodmakloj dobi, a njegov sin Izak prešao tridesetu. I kao što je jednom Jahve zatražio od Abrahama neka napusti svoju zemlju i krene u nepoznato, a kao nagradu dobit će brojno potomstvo, sada traži od njega neka sina žrtvuje na gori Moriji. Tom Božjom odredbom Abraham je upao u najtamniju noć svoga života. Ali, prevladao je šutnju i te noći svjetлом vjere i potpunoga predanja Onomu koji ga je izveo iz Haarana i postavio ocem svoga naroda. Treća je noć bila noć oslobađanja iz egipatskog ropstva, pa je ova noć prozvana noći spasenja. U prva tri večerašnja čitanja slušali smo odlomke svetih tekstova koji nam govori o tim noćima, kao pripravu za ovu četvrtu Pashalnu noć koju je Gospodin davno predodredio kako bi sve otkupio i sve spasio.

3. Svjesna te činjenice Crkva u veličanstvenom hvalospjevu uskrsne noći svake godine pjeva: „Nek uskliknu službenici Božji; neka jekne trublja spasenja; nek se raduje zemlja tolikim obasjana bljeskom“. Po njemu, koji je kamen temeljac građevine Crkve, nayavljen je i ostvaren Dan Milosti Boga našega. On je Emanuel, Spasitelj, Otkupitelj. On je došao polomiti lance grešnog ropstva i donijeti utjehu ranjenom svijetu. Otc nebeski ga je poslao blagovjesnikom biti siromasnima, proglašiti sužnjima oslobođenje, vratiti vid slijepima, na slobo-du pustiti potlačene, liječiti srca slomljena, i proglašiti godinu milosti Gospodnje (Lk 4, 18 -19).

Svima vama koji ste u ovo korizmeno vrijeme osjetili blagodati molitve i sakramentalnog života, i koji ste aktivno i pobožno sudjelovali u obredima svetog Trodnevlja, želim blagoslovljene uskrne blagdane s evandeoskim pozdravom: Uskrsnuo je Gospodin doista, aleluja!

Uskrs – kamen temeljac građevine Crkve

Propovijed mons. Želimira Puljića

1. Na Uskrs taj najstariji i najvažniji blagdan spominjemo čudesni događaj koji se zbio „u prvi dan tjedna, rano ujutro“. Toga jutra, naime, „u ranu zoru“ raspeti i pokopani Krist ustao je iz groba i javio se uplašenim učenicima pozdravljajući ih utješnim pozdravom: Mir vama! A spomen na taj događaj jednostavno zovemo „danom Gospodnjim“. Uskrs koji se u nedjelju dogodio postao je središtem povijesti spasenja. A Isusovo uskrsnuća biva srcem i polazištem vjere i kršćanstva, zorom i proljećem čovječanstva. Stoga je taj „prvi dan u tjednu“, tj. nedjelja „sveti dan što nam ga učini Gospodin“. Ne smijemo, međutim, gubiti iz vida činjenicu kako nedjelja postaje običnim „danom rasterećenja“ od dnevnih briga, danom dokolice u kojoj se gubi njezina duhovna i kulturna dimenzija. A stoljećima je nedjelja bila glavnim duhovnim vrelom i stvarala duhovni identitet našega čovjeka. Sačuvani lekcionari, pistule, molitvenici i statuti govore o tome koliko je nedjelja ušla u duh hrvatske kulture i ponašanja.

Zato je Crkva ljubomorno čuvala svetost i mističnost dana Gospodnjeg. I odredila neka „vjernici nedjeljom i zapovjednim blagdanima sudjeluju na misi“ i „uzdržavaju se od teških radova“ (Kan 1247). Nedjelja je uz to bila i dan narodnog veselja, kad se sklapalo ženidbe, krštavalo ili primalo sakrament svete potvrde. A na sam dan oblačilo se i nosilo svečano „misno odijelo“. Naše prepoznatljive narodne nošnje potvrda su bogatstva duše našeg čovjeka koji je uspio stvaralački združiti kulturnu pučku baštinu s nedjeljnim blagdanskim ritmom. A to je stvorilo skladan odnosa vjere i kulture.

2. Braćo i sestre u Kristu. Neka nam je blagoslovljena nedjelja, dan Gospodnjega uskrsnuća. I neka nam svaka nedjelja bude dan obiteljskog druženja i izvor duhovne hrane koja naše prolazne trenutke preobražava u sjeme vječnosti. U toj vjeri želim blagoslovljene uskrsne blagdane: svećenicima, redovnicama i redovnicima, kao i svim vjernicima diljem naše Zadarske nadbiskupije i šire. Neka budu širitelji radosti i pouzdanja, te pružaju odgovore svakome tko ih za pita za razloge uskrsne nade koja je u njima. Sretan Uskrs predstavnicima građanske vlasti koji su pozvani snagom službe ugrađivati u temelje države vrjednote mira, tolerancije, pravde, poštivanja i solidarnosti, te odstranjuvati sve što rađa malodušjem i pesimizmom. Sretan Uskrs učiteljima i odgojiteljima mladih naraštaja, liječnicima i bolničkom osoblju, obrtnicima, ratarima i pomorcima i svima koji u znoju lica svoga zarađujete kruh svoj svagdanji.

Uskrsnuli Krist, koga ovdje predstavlja uskrsna svjeća kojoj smo sinoć pjevali svečani exultet, pobijedio je smrti i grijeh. I postao središte svjetskih zbivanja. I nema drugog imena dana ljudima po kojem se možemo spasiti, osim imena Isusa Krista (Dj 4, 12). Njegovim je uskrsnuća započelo je doba novog stvaranja. A mi kao kršćani postali smo dionicima toga velikoga otajstva; „rod izabrani, narod stečen da naviješta silna djela Onoga koji nas je iz tame pozva k divnome svjetlu svome“ (1 Pet 2, 9). Biti „pronositelji uskrsne istine“ i svjedoci njegove naklonosti i ljubavi osobita je čast i milost. U toj vjeri i radosti još jednom svima vama nazočnima u katedrali svete Stošije, kao i svima onima koji nas prate preko valova Radio Zadra, želim sretne i blagoslovljene uskrsne blagdane.

CRKVA DUBROVAČKA U VRTLOGU AGRESIJE

Predavanje mons. Želimira Puljića

Uvodne napomene: Izlaganje je kratko izvješće o tomu kako se Crkva dubrovačka nosila s izazovima devedesetih godina prošlog stoljeća. Moj dolazak na čelo Dubrovačke biskupije, 14. siječnja 1990., bio je uoči prvih demokratskih izbora i neposredno pred početak teške agresije 1991. godine. Poslužit ću se slikama iz prirode, pa prvo dio nasloviti „Proljećem novih nada i sloboda“, a drugi „Zimom agresije“ kako bi se naslutilo tešku i hladnu zimu koju smo podnosili. Dvojica uzora su mi bili od silne pomoći: Sveti Ivan Pavao II. koji me imenovao dubrovačkim biskupom i kard. Franjo Kuharić koji me zaredio. Obojicu sam silno volio i poštivao. I od njih učio. Bog zna kako bi se sve okrenulo da nije bilo kard. Kuharića u Hrvatskoj i glasa svetoga Ivana Pavla II. iz Vatikana koji je zaklinjao „neka se zaustavi ruka koja ubija!“.

I. Proljeće demokratskih promjena

Pomazan svetim uljem polovicom siječnja 1990. i ohrabren riječima zareditelja već sam u mjesecu rujnu uputio pismo u kojem sam rekao kako smo „na prvim poslijeratnim višestranačkim izborima nadvladali određeni strah i osjetili pouzdanje, novu nadu i hrabrost za život u slobodi. No, hodočašće u slobodu treba nastaviti odgovornim radom, zauzetim zalaganjem i predanijom molitvom Svevišnjemu kako bi se uspostava demokracije odvijala, u miru, dostojanstvu, slozi i suradnji svih stanovnika lijepe naše domovine“. A na prvom Danu državnosti u katedrali (30. svibnja 1990.) spominjući savez s Papom Agatonom rekao sam kako smo taj savez uobličili u životno pravilo: „Tuđe poštuj, a svojim se dići“. Vrijeme „Proljeća slobode i demokracije“ bilo je ispunjeno nadom, optimizmom i željom neka najavljeni i provedeni promjene prođu bez straha, hrabro i s pouzdanjem u novi život mira i slobode.

II. Zima agresije s brojnim nevoljama olovnoga vremena

To vrijeme, nažalost, kratko je trajalo. Uskoro je bilo ugroženo agresijom i progonima ljudi, kao i razaranjem kuća, crkava, samostana, dvoraca, palača i kulturnih spomenika. Nadošla je, dakle, zima agresije s brojnim nevoljama kada se nije smjelo stajati i promatrati, već sklopiti ruke i

Bogu vapiti i moliti. Činjenica da ima zla u ljudima i oko njih, kršćane ne ostavlja na miru. Optimizam, vjera i nada upućuje ih na budućnost gledati u formi idealna i zadataka, ciljeva i poslanja. No, kad su počele stizati granate s granica Trebinja i Crne Gore, pitao sam se što Crkva može učiniti u tom „vučjem vremenu“ općeg nereda, nepovjerenja, ratne psihoze, mržnje i destrukcije?! U programu „Zaustavite rat u Hrvatskoj“ (Stop the war in Croatia) prepoznao sam prostor kako se uključiti u plemenitu akciju molitve, vapaja za mirom i osude rata i nasilja.

I započeo sam slati svoja pisma i poruke iz zatočeništva. Pisao sam češće svetom Ivanu Pavlu II. i „izražavao zabrinutost za nevine ljude kao i za kulturno blago koje je u opasnosti. „Sveti Oče, ovo je krik biskupa koji traži pomoći da se zaštiti ljude i kulturno blago. Ne shvaćam kako se tolerira okupacija i ne osigura prekid vatre?!” Pisao sam i američkom veleposlaniku u Beogradu W. Zimmermanu kao američkom predsjedniku Georgeu Bushu. Nikada nisam dobio ni potvrdu prijema pisma.

„Nadam se, poštovani gosp. Predsjedniče, da ćete ispravno shvatiti ovo moje pismo. Ne tražim nikakvu milost, niti privilegije. Prihvaćam svu patnju, probleme i poteškoće mojih sugrađana koji su pogodjeni ovim nemilim i nametnutim ratom. Ali dižem glas u ime ugroženih, protiv nepravde i nasilja kojem je izvrgnuto stanovništvo ovog Grada.

Dižem glas u zaštitu kulturne baštine i tolikih vrijednih spomenika. Uvjeren sam da ćete založiti svoj autoritet da se u ovom kraju sačuva mir i spase ljudski životi, kulturno blago i demokracija. U toj nadi izvolite primiti izraze moga poštovanja“.

Upućivao sam i svoje radioporuке: „Dragi slušatelji Radio Dubrovnika! Htio bih biti blizu vama koji ste prikovani uz bolesničke krevete zbog starosti i bolesti. Prikažite svoje križeve za Crkvu i za Domovinu, za prosperitet, mir, pravdu i slobodu našega naroda. Blizu sam i vama djeco, čiji su dječji snovi i bezbrižnost ugroženi zavijanjem sirena i grmljavinom granata. Htio bih vam prenijeti Kristove riječi: Ne bojte se! Upravite svoje molitve za mir u zemlji, za stanovnike i branitelje ove naše Dubrave. Ne boj se, maleno stado, rekao je Isus svojim učenicima. To isto veli danas i nama. Zato ponavljam sa svetim Petrom: Svu svoju brigu povjerite Njemu! U nadi i povjerenju u konačnu pobjedu Dobra, Slobode i Pravde sve vas od srca pozdravljam“.

Nekoliko završnih refleksija

U zaključnom dijelu izlaganja donosim nekoliko prijekora i upitnika koje sam izgovorio u različitim prigodama. Iz njih se može naslutiti da nije bilo nimalo lako vršiti službu biskupa u tako složenim okolnostima. No, već sada s ove povijesne distance od četvrt stoljeća mogu iskreno i ponizno zahvaliti Bogu što me nije napustio u tim danima i godinama tjeskobe i mraka. Posebice što mi je dao milost ostati na mjestu i u službi pa, usprkos bezizlaznih i teških okolnosti nijednoga trenutka nisam pomisljao napustiti svoj Grad i ljude u njemu. Dapače, družili smo se, molili, pjevali, po skloništima liturgiju slavili, a u nemogućim uvjetima i novine izdavali i koncerte održavali.

Iz toga vremena potječu i dva oratorija, dva glazbena umjetnička djela. Jedno u čast nepokorenom Gradu od maestra Đela Jusića „Istina o Gradu slobode“, a drugo u čast porušenom, ali obnovljenom križu na Srđu od maestra Šime Marovića „U ovom češ znaku pobijediti“. U Jusićevom oratoriju sudjelovao sam svojim radio porukama koje su bile povod autoru da uglazbi oratorij „Istina o Gradu slobode“. Drugi oratorij u čast obnovljenom križu na Srđu naručio sam, te na molbu maestra Marovića jednim govornim dijelom u njemu i sudjelovao. Kakav je duh prkosa i ponosa vladao u tom vremenu golemih nevolja, najbolje pokazuje „Pučka rugalica“ (iz oratorija „Istina o Gradu slobode“): „Neka pale, neka ruše, naopako svi će svršit; naša srca, naše duše neće nikad ničim skršit. U naš Grad se neće skalat, mi ćemo za despet balat, mi ćemo za despet pjevat

i zlu svakom odolijevat“ (L. Paljetak). A zadnji stihovi oratorija o križu izražavaju vjeru i nadu kako će se opet „narod sliti oko novoga križa i znamena od još ljepšega bračkoga kamena“. Jer, „jače je srce od kamena, jača je vjera od kremena i jači je narod od vremena“. I završava kako će tako biti i ostati sve „dok mu je križ na ustima i čelima, dok mu je križ u srcima i njedrima. Samo tako il' nikako“.

Iz kratkih isječaka mojih govora tijekom rađanja demokracije koju sam nazvao „Proljećem novih sloboda“, kao i poruka i pisama iz doba bombardiranja, pljačke i razaranja, što sam naslovio „Zimom agresije“, može se naslutiti kako je bilo na Južnom bojištu i što je sve prolazilo mojom dušom tih dana i mjeseci. Preživjelo se zahvaljujući vjeri u Boga i vjeri u vlastite snage. Podloga svemu bilo je naše zajedništvo koje nisu mogle slomiti ni tenkovske granate, a ni obećavanja tzv. „Dubrovačke Republike“. Zajedništvo i povezanost sa Zagrebom usprkos odsječenosti i blokade dovelo nas je do želenoga cilja. Zahvaljujem na pozivu i mogućnosti pred vama, poštovani učitelji i nastavnici povijesti posvjedočiti o tom razdoblju rata u Dubrovniku. Hvala na pozornosti.

Crkva slavi euharistiju i od euharistije živi

(Riječi ohrabrenja msgr Želimmira mladima koji putuju na susret mladeži u Vukovar)

1. Divan je susret učenika u Emausu s Uskrsnulim Kristom. Lijepa je i njihova spontana isповijed o tomu „čemu su se oni ljudski nadali“. A kad su se pokazali dobrim domaćinima, pa nagovorili Isusa „neka se navrati kod njih“ i ostane jer već je večer, Isus ponavlja gestu s posljednje večere: Uzima kruh, blagoslivlja i daje im ga. Kad je isčezao ispred njih, otvorile su im se oči pa su govorili: „Nije li srce naše gorjelo dok nam je tumačio pisma“. Odmah su se vratili u Jeruzalem izvestiti braću što su doživjeli. – Kad se prisjetimo naših nekih sakramentalnih susreta s Isusom, i mi bismo mogli analogno reći kako je i u našem životu u Crkvi bilo trenutaka kad nam je „srce gorjelo“, kao napr. za Prvu pričest, krizmu i dr. Crkva, u kojoj imamo prigodu doživjeti takve trenutke, nije utemeljena na nekom mitskom događaju. Ona je ukorijenjena u osobi Isusa Krista, utjelovljenoga Bogo-čovjeka iz Nazareta koji je za nas muku podnio, raspet bio i uskrsnuo. Crkva je, dakle, rođena u krvi na križu, i nastavlja u vremenu i prostoru po meni i po tebi živjeti među ljudima. Ona se razvija, evo, kroz stoljeća sve do naših dana. I što je još važnije Crkva nije proizvod povijesnog slučaja, nego izvorni Božji naum i zdanje komu je zaglavni kamen Krist, a u njezinim su temeljima ugrađeni apostoli i proroci (Ef 1, 20-21). Duljina pak i širina, visina i dubina tog otajstva može se obuhvatiti jedino mjerom vjere (Ef 1, 17-18).

U toj vjeri okupili smo se večeras zahvaliti Isusu koji je htio ostati s nama kao naša hrana i poputbina. Svjesni kako to našim razumom ne možemo dokučiti. Ali, čvrsto vjerujemo i isповijedamo da je Krist u euharistiji središte i vrhunac našega kršćanskoga života. Stoga Crkva slavi euharistiju i od euharistije živi. Pred tom velikom i nedokučivom tajnom i mi večeras okupljeni u našoj katedrali s Tomom ponavljamo: „Ne shvaćamo, ne gledamo, al' po jakoj vjeri znamo, što van reda biva tu“. Euharistijski Krist nije neki simbol, slika ili sveta relikvija koju se časti i cjliva. Ne, on je živi Bog među nama, Mesija i Spasitelj koji nas tijelom svojim liječi i hrani za život vječni. Od onoga svetog trenutka u Dvorani Posljednje večere, što smo obilježili prije tjedan dana, teče i struji novi Božji život koji nam je Krist zasluzio svojom mukom, smrću i uskrsnućem. Zahvaljujemo Bogu Ocu što je njegov Sin umro za nas i ostavio sebe kao poputbinu na našem putovanju.

2. Nama putnicima, kao i onoj dvojici učenika prema Emausu, potrebna je neprolazna hrana. Jer, i naše će putovanje jednom završiti. Dok smo mladi o tomu rijetko razmišljamo. Nema ovde trajnog prebivališta. Svi smo putnici iz Emausa i putujemo u kuću Očeva. Ne daj nam Bože okasniti. Još ima vremena. Prolazi svijet i slava njegova. Gospodin je blizu. Hranimo se, dakle, Božjom riječju i euharistijom. I ne umarajmo se pružati svojom vjerom i dosljednošću „razloge nade koja je u nama“ (1 Pet 3, 15). – Poželio bih, draga mladeži, neka vaše putovanje na susret mladih u Vukovaru bude ispunjeno čežnjom i željom susresti se s braćom iz čitave naše Domovine i ino-

zemstva koji su istim krstom kršteni i istu vjeru isповijedaju. Neka vaša mladenačka i raspjevana duša pokaže svima kako vam srce gori jer ste se ovih dana susreli s Uskrsnulim u sakramantu svete isповijedi i euharistije koju nam je ostavio za našu hranu. S tom vjerom okupili smo se i večeras zahvaliti za taj dar vjere i zamoliti Gospodina ovim činom klanjanja neka blagoslovi naše hodočašće; neka blagoslovi obitelji i mlade koji će nas ugostiti u svojim domovima; neka blagoslovi Đakovačku nadbiskupiju koja je domaćim susreta hrvatske katoličke mlađeži. Posebice pak molimo neka blagoslovi zalijeći rane stanovnicima herojskoga grada Vukovara.

Gospodine Isuse, mi vjerujemo da si večeras među nama u bijeloj hostiji na oltaru. Osjetili smo tvoj poziv i došli smo ti zahvaliti za dar vjere, za naše roditelje, prijatelje, svećenike, za našu nadbiskupiju i župu gdje smo te sakramentalno susreli i zavoljeli. Naučili smo i prihvatali da je svaka misna žrtva predokus Božjeg Kraljevstva i navještaj njegovoga konačnoga dolaska „jednog dana“. Stoga, svaki puta nakon podizanja molimo i pjevamo: Tvoju smrt, Gospodine, navještamo. Tvoje uskrsnuće slavimo. Tvoj slavni dolazak iščekujemo! Tebi Uskrsnuli Kriste i na ovom klanjanju kličemo: Ti si naš pravi prijatelj i jedini otkupitelj. S apostolom Petrom i mi večeras ponavljamo kako „nema drugog imena pod kapom nebeskom u kojem nam se spasiti, osim imena Isusa Krista“ (Dj 4,12). Upućujemo ti zato, kao i učenici u Emausu, iskreni i srdačnu dobrodošlicu! Dođi večeras k nama; dođi u naša srca i u naš stan; dođi i budi s nama jer tada smo sigurni da smo na pravom putu! Dođi Gospodine Isuse! Mi znamo i vjerujemo kako ti nosiš ključeve povijesti. Tvoja su vremena i vjekovi. Tebi slava u vijeke vjekova. Amen.

Crkva se brine za mlađe

(Riječi ohrabrenja msgr Želimmira predsjednika HBK mlađima na susretu mlađeži u Vukovaru)

Draga mlađeži,

Uz zahvalu Svemogućemu koji nam je poklonio ovako lijepo vrijeme, zahvalni smo domaćinu i predvoditelju slavlja, mons. Đuri Hraniću, njegovim svećenicima, animatorima i obiteljima diljem ravne Slavonije, nazočnim biskupima, a posebice vama, draga mlađeži, koji ste došli iz svih krajeva Hrvatske, Bosne i Hercegovine i inozemstva.

Potaknuti brigom za mlađe, koju je pokazivao sveti Ivan Pavao II., i hrvatski su biskupi započeli svoje dvadesetgodišnje hodočašće s vama mlađi diljem naše Domovine pod zastavom s „Kristom u treće tisućljeće“ koju smo dobili u Splitu (1996.). Na tom zajedničkom hodu imali smo nekoliko postaja uz različita gesla i plakate pred kojima smo se zaustavili poput one dvojice učenika iz Emausa iz današnjeg evanđelja. Na tim smo postajama razmišljali, molili i išli dalje. Tako smo u Velikom jubileju Crkve uz dvije tisućitu godišnjicu Isusovoga rođenja kraj nazaretske kuće na Trsatu u Rijeci (2000.) razmišljali o otajstvu „Riječi koja je Tijelom postala“. Stoga smo utjelovljennom Isusu u Osijeku (2002.) uputili žarku molitvu „neka nas sačuva u svom Imenu“. Kada smo se na našem hodočašću zaustavili u „našoj Istri miloj“ (2006.) dočekao nas je plakat na kojem je pisalo „Učitelj je ovdje i zove te“. Zove te „zaveslati na pučinu“ iz Šibenskoga zaljeva (2004.). On naš prijatelji učitelj ne prestaje nas zvati i poticati „da budemo postojani“ (Varaždin 2008.) i da „u svjetlu hodimo“ (Sisak 2012.). On koji se predstavio kao „put, istina i život“ i ohrabrio nas da je s nama kroz sve dane pozvao nas je nas je sve u Zadru (2010.) „neka radost naša bude potpuna“.

Iz grada slobode, Dubrovnika, stigli smo, evo, u grad herojâ. Ova dva grada, jedan na moru, a drugi na Dunavu utjelovljuju zvukove himne naše. Dakle, naše smo hodočašće započeli s Kristom, a s njime i završavamo, jer on je „nada naša“. Nema, naime, drugoga imena pod kapom nebeskom u kojem nam se spati, osim imena Isusa Krista. Njemu slava u vijeke vjekova. Amen.

Želite li, mlađi, nastaviti ovakva hodočašća i okupljanja?! Da. A gdje želite poći na slijedeći susret? Pogledajmo na ekram hoće li nam nešto sugerirati. Što se vidi, prepoznaje i primjećuje?

Zagreb. Da, idemo u naš glavni grad. Doviđenja do slijedećega susreta. Molim domaćina mons. Đuru Hranića neka križ mladih preda uzoritom gospodinu kardinalu Josipu Bozaniću, domaćinu slijedećega susreta u Zagrebu 2020. godine.

Pozdrav na obilježavanju 50. obljetnice dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu msgr. Želmira Puljića predsjednika HBK

1. Preuzvišena gospodo nadbiskupi i biskupi, braćo svećenici, redovnica i redovnici, đakoni i pastoralni suradnici hrvatskih katoličkih misija u Europi i diljem svijeta. – Kao višegodišnji Predsjednik vijeća HBK za inozemnu pastvu dragi mi je što u ovoj prigodi mogu izraziti čestitku i dobrodošlicu na obilježavanje srebrne obljetnice početka rada Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu. Iz programa kojega smo primili zapažamo kako će ono biti obilježeno na tri razine: Pod povijesnim, teološko-pastoralnim i liturgijskim vidom. Nakana je, čini mi se, očima kroničara opisati što se to zbivalo u zadnjih pedeset godina na području dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu.

Jer, „historia (est) testis temporum i nuntia vetustatis“ zapisao je davno državnik i filozof Ciceron (106-43). Povijest je svjedok vremena i glasnica starine. Zato će u prvom dijelu biti govora o „glasnicima i svjedocima toga vremena“ kao i o kontekstu organiziranja pastoralne skrbi među iseljenicima, prema mjestima njihovoga useljavanja i boravka. No, uz ove dvije oznake povijesti Ciceron je dodao još dvije pa napisao kako „historia est lux veritatis et magistra vitae“. Povijest je svjetlo istine i učiteljica života. Stoga će u drugom, završnom dijelu ovoga skupa biti govora o opravdanosti i smislu hrvatske inozemne pastve, o identitetu u kontekstu iseljeništva, kao i o vječnoj temi povratka u Domovinu. Treći dio druženja završit će sutra euharistijskim slavlјem u katedrali gdje ćemo reći Bogu hvala za pola stoljeća pastoralnoga rada među Hrvatima u inozemstvu.

2. Pedeset godina institucionalno organiziranoga pastoralnoga rada dobra je prigoda reći Bogu iskreni hvala. Najprije za dar vjere kojim je pratio hod naših ljudi u tuđini, kao i za dar njihove ljubavi prema Crkvi koju su očitovali okupljajući se u misijama i pastoralnim centrima diljem svijeta. Ovo je prigoda reći veliki hvala Bogu za svećenike, redovnica i redovnike i zauzete vjernike laike koji su dekretom naših biskupa pošli djelovati među iseljenicima. Svojim radom i brigom za njih oni su ispisali svijetle stranice hrvatske povijesnice i povijesnice Katoličke Crkve. U našu zahvalu želimo uključiti i biskupije (domaćine) koje su nas u tim teškim vremenima razumjele pokazale veliko srce prema vjerskim potrebama naših iseljenika. Bavarci bi rekli, „Vergelt's Gott“ (neka im Bog plati).

Na koncu bih u ime hrvatskih biskupa htio zahvaliti posebice vama, dragi svećenici, redovnica i redovnici za sve dobro koje ste učinili i činite među Hrvatima u inozemstvu. Vaša je uloga nezamjenjiva i velika pomoći i utjeha našim zemljacima u danima tjeskobe i nostalгије. Ali, i u nemovnom procesu inkulturacije kada se naši ljudi trude održavati škole i kulturne manifestacije te okupljati se i slaviti misu na hrvatskom jeziku. A to im pruža mogućnost osjetiti u tuđini miris vrijeska i kadulje, te ljepotu ravnice, planina, gora i našega mora. Uz zahvalu Predsjedniku Vijeća HBK i BK BiH za inozemnu pastvu, mons. Peri Sudaru, te ravnatelju dr. Tomislavu Markiću, dragi mi je na koncu uputiti riječ zahvale, pohvale i poticaja vama koji diljem svijeta obnašaju pastoralnu službu za naše iseljenike. Dolaskom među vas i sudjelovanjem na različitim susretima video sam puno dobrih stvari koje organizirano provodite. Istaknut ću samo tri koje daju smisao vašem radu i boravku među našim iseljenicima: To su najprije vaši susreti permanentnog obrazovanje, posebice u Europi, Kanadi i Americi. U tim prigodama nazočni iznose svoje poteškoće i pastoralne planove, zajednički se mole i diskutiraju. I vraćaju se doma obogaćeni susretom i sa sviješću „nismo sami“. Skupa smo na istom brodu, s istim zadatkom i misionarskim poslanjem.

3. Drago mi je uz to reći da sam primijetio kako se vodi i dostačna briga oko kateheze i odgoja mladih naraštaja, kao i nastojanje da liturgija bude obogaćena svetom glazbom. Za to su posebice zaslužne časne katehistice i voditeljice zborova. Na taj način ostvaruje se duh odgoja u vjeri i briga za dostoјno slavljenje svetih čina gdje „glazbena baština i sveto pjevanje tvori sastavni dio svečane liturgije“ (SC 112), pa je izvrstan način sudjelovanja naroda u tim slavljima. Još bih kao treće pohvalio iskustvo godišnjih pastoralnih skupova svećenika, đakona, pastoralnih suradnica i suradnika iz Zapadne Europe, pod nazivom „Aktualni trenutak Crkve i Domovine“. Ti su se skupovi održavali u različitim mjestima i rado se prisjećam rasprava, diskusija i misnih slavlja koje smo na tim skupovima imali. Ovo nabrojano nikako ne iscrpljuje aktivnosti koje se provode u hrvatskim katoličkim centrima. Ono je, međutim, dostačno da opravda i osmisli rad naše inozemne pastve.

Na koncu još jednom izričem srdačnu dobrodošlicu na obilježavanju srebrne obljetnice početka rada Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu. Zahvaljujem u svoje ime, kao i u ime kolega biskupâ, na svemu što dobro činite diljem svijeta, na mjestima i službama koje vršite. Želim plodno, uspješno i blagoslovljeno zborovanje.

ODREDBE

Don Zoran Topalović, na službi u župama Povljana, Dinjiška i Vlašići suspendiran a divinis
Broj: 550/2017.

Zadar, 20. ožujka 2017.

Župnim uredima i samostanima u Nadbiskupiji

Ovih dana svećenik Zadarske nadbiskupije, don Zoran Topalović, napustio je službu župnika u povjerenim župama: Povljana, Dinjiška i Vlašići, i o tomu usmeno izvjestio na susretu s Nadbiskupom, u petak 17. ožujka 2017. godine.

Budući da je napuštanje pastoralnih i župnih obveza težak prekršaj, a tim činom upada se u kanonske sankcije, priopćava se župnim uredima i samostanima u Zadarskoj nadbiskupiji kako je velečasni gospodin don Zoran Topalović, dekretom br. 549/2017., od 20. ožujka 2017. godine suspendiran a divinis.

U duhu kan. 1333, § 1-3 zabranjeno mu je obavljanje svih čina vlastitih svećeničkom redu, kao i svih prava i zadaća povezanih sa svećeničkom službom. Ova kaznena mjera obustave (suspensio a divinis) stupa na snagu danom objavljivanja dekreta br. 549/2017., to jest 20. ožujka 2017. godine. Njega i njegovu sudbinu preporučujemo Božjem milosrđu, a u molitve uključimo i sve koje je ovim svojim činom sablaznio.

don Josip Lenkić, kancelar
† Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Bogoslužje Velikog tjedna u Katedrali
Broj: 573/2017.

Zadar, 27. ožujka 2017.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Gradu Zadru

Draga braće i sestre!

Cvjetnica, Nedjelja Muke Gospodnje uvodi nas u duboka otajstva naše vjere, koja ćemo i ove godine na najsvetiji način proživljavati i slaviti. Crkva u svetom bogoslužju spominje, slavi i uprisutnjuje Isusovu muku, smrt i uskrsnuće. Sveti bogoslužje u katedrali sv. Stošije odvijati će se prema sljedećem rasporedu:

U Nedjelju Muke Gospodnje ili Cvjetnicu, 9. travnja, u 11,00 sati Nadbiskup će u crkvi Svete Marije u Zadru, kod sestara benediktinki blagosloviti maslinove grančice, odakle će procesija krenuti prema Katedrali gdje će Nadbiskup predvoditi misno slavlje, za vrijeme kojeg se pjeva Muka našega Gospodina.

Na Veliki četvrtak, 13. travnja 2017., u katedrali sv. Stošije u 9,00 sati Nadbiskup će predvoditi Misu posvete ulja u zajedništvu sa svećenicima Zadarske nadbiskupije, dijecezanskim i redovničkim, kao i nazočnim Božjim narodom. Na toj misi Nadbiskup će blagosloviti ulje i posvetiti krizmu. Blagoslovljeno ulje koristi se za bolesničko pomazanje, a posvećeno ulje, krizma, u sakramentu krštenja, potvrde i svetoga reda, kao i posveti oltara i crkve. Tom prigodom svi svećenici koji djeluju u Nadbiskupiji obnavljaju svoja svećenička obećanja dana na ređenju. Na ovo misno slavlje pozvani su na poseban način ovogodišnji krizmanici i katekumeni, svi vjeroučitelji u školi i u župnoj katehezi, svi članovi župnih pastoralnih i ekonomskih vijeća i svi naručni suradnici u župi. U 19,00 sati Nadbiskup će u Katedrali predvoditi Misu Večere Gospodnje na spomen ustanovljenja svete euharistije i svećeništva. Nadbiskup će oprati noge dvanaestorici predstavnika gradskih župa. Nakon svete Mise sveto Otajstvo prenosi se u 'Božji grob' gdje se ostaje u molitvi i klanjanju, uz pjevanje 'Gospinog plača'.

Na Veliki petak, 14. travnja 2017., u Katedrali u 19,00 sati Nadbiskup će predvoditi Službu Muke

Gospodnje. Milostinja Velikog petka kod klanjanja sv. Križu i kod 'Božjega groba' namjenjuje se za uzdržavanje Isusova groba i svetih mjesta u Jeruzalemu. Nakon obreda središtem Grada proći će procesija s križem od Katedrale do crkve sv. Šime. Za vrijeme procesije pjevaju se prijekori 'Puče moj, što učinh tebi...'

Na Veliku subotu, 15. travnja 2017., u 21,30 sati u Katedrali Nadbiskup će predvoditi svečano Uskrsno bdijenje s blagoslovom novoga ognja.

Na svetkovinu Usksra, 16. travnja 2017., u Katedrali u 11,00 sati Nadbiskup će predvoditi misno slavlje i podijeliti Papinski blagoslov s potpunim oprostom.

Ujedinimo se svojim prisustvom i sudjelovanjem u slavlju najvećih otajstava naše vjere.

don Josip Lenkić, kancelar

Misna tablica i obveze župe prema Nadbiskupiji

Broj: 574/2017.

Zadar, 27. ožujka 2017.

S danom 31. ožujka 2017. godine, potrebno je zaključiti popunjenu Misu tablicu za I. tromjesečje 2017. i dostaviti Ekonomatu do 12. travnja 2017. godine. Također, svaka župa, bilo da je povjerena dijecezanskom bilo redovničkom svećeniku, dužna je podmiriti svoje obveze prema Nadbiskupiji za I. tromjesečje 2017. godine.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Sveto vazmeno trodnevlje

Broj: 575/2017.

Zadar, 27. ožujka 2017.

Vrhunac liturgijske godine jest Sveto vazmeno trodnevlje kada Crkva slavi središnje otajstvo vjere. S obzirom na neke pojedinosti s tim u svezi, upućujem Vas na Vjesnik Zadarske nadbiskupije, broj 3-4/1998., str. 103., Odredba broj: 507/1998.

Potičem sve da i ove godine dolično pripreme sveta liturgijska slavlja na vrijeme. Neka se upravo u njima očituju sva naša nastojanja oko duhovne obnove vjernika, kao i bogatstvo i ljepota svetog bogoslužja. Liturgijske uredbe i propise treba s najvećom pažnjom obdržavati. Neka se s posebnom pažnjom pripreme ministranti, čitači, pjevači i svi koji na bilo koji način sudjeluju u slavlјima. Tradicionalne mjesne pojedinosti koje su bogato sačuvane po nekim našim župama neka se nastoje sačuvati, oplemeniti i skladno uklopiti u sveto bogoslužje. Nadasve, treba uvijek gorljivo potaknuti vjernike na primanje svetih sakramenata pomirenja i euharistije, bez čega slavlje Vazma Gospodnjega ostaje bez bitne punine.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Veliki četvrtak - Misa posvete ulja

Broj: 576/2017.

Zadar, 27. ožujka 2017.

Draga braćo svećenici,

Svu braću svećenike u našoj Nadbiskupiji, pozivam na Misu posvete ulja, koju ćemo proslaviti na Veliki četvrtak, 13. travnja 2017., u 9,00 sati, u katedrali sv. Stošije. Također, pozivam sve naše bogoslove i sjemeništare, te preko Vas braćo svećenici, ovogodišnje katekumene i krizmanike, vjeroучitelje, župne vijećnike i suradnike. Neka nas zajedništvo oko Stola Gospodnjega okrijepi u svetoj službi u našoj mjesnoj Crkvi, a spomen ustanove Euharistije i Svetoga reda neka nam produbi to duboko otajstveno zajedništvo.

Sveta ulja dijelit će mladomisnici. Naknada za ista je 50,00 kuna. Nakon Euharistijskog slavlja pozivam sve za bratski stol u naše Sjemenište.

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

ODREDBE

Milostinja Velikoga petka

Broj: 577/2017.

Zadar, 27. ožujka 2017.

Odredbom Svetе Stolice milostinja Velikoga petka namijenjena je uzdržavanju svetih mjesta u Svetoj Zemlji. Milostinja Velikoga petka je namjenska i treba je dostaviti Nadbiskupskom ekonomatu s naznakom 'Za Božji grob'. Budući da neke župe nemaju 'Božji grob' ili ne postoji u njima običaj stavljati prilog ispred 'Božjeg groba', pod milostinjom Velikoga petka podrazumijeva se i sakupljeni novac za vrijeme klanjanja Svetom križu.

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

Poziv na molitvu za ranjene obitelji i uznike u Haagu i diljem svijeta

Broj: 580/2017.

Zadar, 27. ožujka 2017.

Župnim uredima i samostanima u nadbiskupiji

Kad vam oduzmu sve, ostaju vam dvije ruke. Sklopite ih na molitvu i tada ćete biti najjači! (blaženi A. Stepinac)

Dragi svećenici, braćo i sestre u Kristu,

Ovih dana pratimo izvješća o žalbenom postupku na prvostupansku nepravomoćnu presudu u Haagu. Tom se nepravomoćnom presudom sumnjiči šestoricu Hrvata, političkih i vojnih čelnika iz Hrvatske Republike Herceg-Bosne da su "sudjelovali u udruženom zločinačkom pothvatu" zajedno s prvim hrvatskim predsjednikom dr. Franjom Tuđmanom, ministrom obrane Gojkom Šuškom i generalom Jankom Bobetkom s ciljem "etničkoga čišćenja prostora Herceg-Bosne i njezinog pripajanja Hrvatskoj ili stvaranje nove hrvatske republike na tom prostoru". A sve bi to - kada bi presuda postala pravomoćna, u konačnici značilo da je Hrvatska izvršila agresiju na Bosnu i Hercegovinu.

Ne treba ni govoriti koliko je absurdna spomenuta nepravomoćna presuda. Dovoljno se prisjetiti onoga što su hrvatski narod i Hrvatska država učinili za opstojnost, samostalnost i obranu Bosne i Hercegovine. Najprije valja reći da je referendum o neovisnosti BiH 29. veljače i 1. ožujka 1992. godine uspio isključivo zbog aktivna zauzimanja i sudjelovanja hrvatskoga naroda u BiH koji je bio organiziran ustrojem Hrvatske zajednice Herceg-Bosne. Republika Hrvatska prva je priznala neovisnost Bosne i Hercegovine, a Hrvati u BiH prvi su se suprotstavili velikosrpskoj agresiji na BiH. Hrvatska je primila nekoliko stotina tisuća izbjeglica i prognanika muslimana-Bošnjaka iz BiH. Ranjenici iz postrojbi Armije BiH lječili su se u hrvatskim bolnicama, čak i u vrijeme muslimansko-hrvatskog sukoba u BiH. Ovdje valja spomenuti da je hrvatska vojska u "vojno-redarstvenoj akciji Oluja" spriječila pad Bihaća i tako onemogućila veći zločin nego što je bio onaj u zaštićenoj zoni Srebrenica. Moglo bi se puno toga još nabrajati što su sve hrvatski narod u BiH i Hrvatska država učinili za opstojnost i obranu BiH. Sve spomenuto u suprotnosti je s glavnim tezama haaške nepravomoćne presude.

Uza silna stradanja i progone u nedavnom ratu Hrvatima iz BiH, koji bi se htjeli vratiti na svoja ognjišta, onemoguće se, na razne načine, povratak u svoje domove. U tom vidu nepravedna prvostupanska presuda Haaškoga suda mogla bi biti poticajem da se Hrvati uopće i ne vraćaju u BiH. A to bi mogla biti i velika kušnja za Republiku Hrvatsku.

Kao vjernici imamo pravo i obvezu boriti se za pravdu i istinu, protiv svih oblika manipulacije događajima i nepravdi prema ljudima. A efikasni načini borbe jesu naviještanje i širenje istine, te molitveno ozračje u crkvama, svetištima i obiteljima za mir i pravdu. Budući da je treći tjeđan u korizmi uobičajeno posvećen "solidarnosti i zajedništvu s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini", učinilo mi se prikladnim pozvati ovim kratkim dopisom da nastavimo molitvenu solidarnost, te preporučimo svoje sunarodnjake u BiH moćnom zagovoru Blažene Djevice Marije i drugih

svetaca i blaženika. Preporučimo u molitve posebice šestoricu uznika Hrvata iz BiH u Haagu. Pozivam svećenike, vjernike i Bogu posvećene osobe neka u moljenju krunice, križnoga puta i u molitvama vjernika uključe i ove ili slične molbeničke nakane:

- Svim ranjenim obiteljima diljem Bosne i Hercegovine i svijeta, kao i svima koji pate i trpe zbog odvojenosti od svojih obitelji, neka Bog daruje svoju pomoć i utjehu, molimo te;

- Po zagovoru Djevice Marije i blaženog Alojzija, neka Bog udijeli našim haaškim uznicima, kao i svim progonjenima diljem svijeta, mir, strpljenje i pravdu, molimo te.

† Želimir Puljić, nadbiskup zadarski, v.r.

STATUT NADBISKUPIJSKE ZAKLADE "DON EUGEN ŠUTRIN".

I. Narav, svrha i djelovanje

Članak 1.

Ovim statutom uređuje se ime i sjedište zaklade, svrha zaklade, tijela upravljanja i zastupanja, upravljanje sredstvima zaklade te druga pitanja u skladu sa propisima kanonskog prava.

„Zakladu don Eugen Šutrin“ utemeljio je zadarski nadbiskup, mons. Želimir Puljić, nakon što je o tomu izvijestio Svećeničko vijeće Zadarske nadbiskupije, 22. travnja 2015. godine.

Članak 2.

Zaklada „don Eugen Šutrin“ pastoralno je tijelo Zadarske nadbiskupije utemeljeno radi materijalnog pomaganja u školovanju svećeničkih kandidata Zadarske nadbiskupije.

Članak 3.

Naziv zaklade jest „Nadbiskupijska zaklada don Eugen Šutrin“, skraćeno „Zaklada Šutrin“.

Članak 4.

Zaklada ima sjedište u Nadbiskupijskom Ordinarijatu u Zadru (Jurja Biankinija 2).

Članak 5.

Zaklada djeluje javno na području Zadarske nadbiskupije. A svoju zadaću i ciljeve može ostvarivati u suradnji s pravnim i fizičkim osobama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

II. Tijela upravljanja

Članak 6.

Zakladom upravljaju Predsjednik i članovi Upravnoga vijeća koje imenuje nadbiskup zadarski na mandat od pet godina, a isti mogu biti ponovno imenovani. Predsjednik pravno zastupa Zakladu.

Članak 7.

Članovi Upravnog vijeća po službi su: Generalni vikar Zadarske nadbiskupije, Rektor sjemeništa „Zmajević“ i ekonom Zadarske nadbiskupije. Uz trojicu članova Upravnog vijeća zadarski nadbiskup imenuje Predsjednika Zaklade koji saziva i predsjeda sjednici Upravnog vijeća, koja se ima održavati barem jednom godišnje, ili po potrebi.

Članak 8.

Predsjednik i Upravno vijeće Zaklade dužni su:

ODREDBE

- Predlagati zadarskom nadbiskupu izmjene i dopune Statuta Zaklade;
- donositi godišnji program rada, kao i financijski plan i godišnji proračun Zaklade;
- predlagati zadarskom nadbiskupu otuđenje materijalnih dobara stečenih radom Zaklade u skladu s kanonskim odredbama.

III. Sredstva za rad

Članak 9.

Zaklada stječe sredstva potrebna za svoj rad :

- darovima fizičkih i pravnih osoba;
- sabirnim akcijama;
- darovima zaklada i fundacija;
- sredstvima iz drugih izvora, sukladno crkvenim i državnim propisima.

Članak 10.

U slučaju da Zaklada prestane s radom, svim njenim materijalnim dobrima nastavlja upravljati Zadarska nadbiskupija, koja tu imovinu može upotrijebiti samo u dobrotvorne svrhe.

Članak 11.

Statut stupa na snagu danom donošenja.

Generalni vikar:

Mons. Josip Lenkić

Zadarski nadbiskup:

Mons. Želimir Puljić

Broj: 420/2017.

Zadar, 7. veljače 2017.

NADBISKUPSKO SJEMENIŠTE 'ZMAJEVIĆ'
POVJERENSTVO ZA DUHOVNA ZVANJA I MINISTRANTE

Bdijenje povodom 54. Svjetskog molitvenog dana za duhovna zvanja -Nadbiskupsko sjemenište 'Zmajević' - četvrtak, 11. svibnja 2017.

Broj: 70/2017.

Zadar, 2. svibnja 2017.

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava i redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Poštovani,

Povodom nedjelje Dobrog Pastira i Svjetskog dana molitve za svećenička i redovnička zvanja želimo u sjemeništu 'Zmajević' moliti na nakanu novih svećeničkih i redovničkih zvanja, svjedočiti o svom pozivu i predstaviti se. Crkva uvijek moli Dobrog Pastira da pozove djevojke i mladiće. Mi sami, moramo više moliti Gospodara žetve za nova duhovna zvanja, jer je svako duhovno zvanje Božja inicijativa, njegova milost i njegov poziv.

Nadbiskupsko sjemenište 'Zmajević' i Povjerenzstvo za duhovna zvanja i ministrante organiziraju Molitveno bdijenje za duhovna zvanja, koje će se održati povodom nedjelje Dobrog Pastira, u četvrtak, 11. svibnja 2017. u sjemeništu 'Zmajević' u Zadru, s početkom u 20,00 sati.

Draga braćo svećenici, redovnici, drage sestre redovnice i mi trebamo biti zahvalni i radosni za naše: 'Evo me, Gospodine!'

S poštovanjem Vas pozdravljamo i zahvaljujemo na suradnji.

don Stanislaw Wielinski,
pročelnik Povjerenzstva

“KRŠEVANOVI DANI” KRŠĆANSKE KULTURE

Iz programa “Krševanovih dana” 2016/2017

U organizaciji Zadarske nadbiskupije održani su od 9. studenog 2016. do 15. siječnja 2017. godine “Krševanovi dani” kršćanske kulture. U sklopu programa bilo je šesnaest vjerskih, kulturnih i društvenih sadržaja.

U srijedu 9. studenog 2016. u crkvi sv. Dimitrija u Zadru održana je tribina na kojoj je prof. dr. Stjepan Baloban održao predavanje ‘Poruka pape Franje: Dijalog sa svima o zajedničkom domu’. U srijedu 23. studenog 2016. u katedrali sv. Stošije svečanu Večernju uoči blagdana sv. Krševana, zaštitnika Grada Zadra, predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

U srijedu 23. studenoga 2016. u katedrali sv. Stošije koncert za orguljama održao je don Ivan Urlić, a nastupio je i Katedralni zbor sv. Stošije.

U utorak 24. studenoga 2016. u katedrali sv. Stošije u Zadru koncelebrirano misno slavlje na blagdan sv. Krševana, zaštitnika Grada Zadra, predvodio je nadbiskup Puljić.

U subotu 26. studenog 2016. u crkvi sv. Šime Zadru upriličeno je paljenje prve adventske svijeće, a 29. studenog 2016. u Gradskoj loži svečano je otvorena izložba ‘Krakovske jaslice’ čija su se djela mogla vidjeti do 15. siječnja. Događaj su organizirali Narodni muzej Zadar i Povijesni muzej grada Krakova.

U srijedu 30. studenog 2016. u crkvi sv. Dimitrija predstavljena je knjiga ‘Zavjera protiv čovjeka’ dr. Josipa Mužića.

U petak 2. prosinca 2016. u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru prof. Livio Marijan održao je predavanje o temi ‘Glagoljaško pjevanje u Zadarskoj nadbiskupiji’, a u subotu 3. prosinca 2016. u crkvi sv. Šime održan je obred paljenja druge adventske svijeće.

U nedjelju 4. prosinca u katedrali sv. Stošije prikazana je monodrama o blaženoj Ozani Kotskoj ‘Blažena Ozana: Biti s Bogom dovoljno je zasreću’ u izvedbi s. Barbare Bagudić.

U utorak 6. prosinca 2016. u Nadbiskupskom sjemeništu ‘Zmajević’ održano je predstavljanje knjige ‘Benedikt XVI. - posljednji razgovori’ u izdanju nakladne kuće Verbum, a 10. i 17. prosinca 2016. u crkvi sv. Šime upriličen je obred paljenja treće i četvrte adventske svijeće.

U utorak 27. prosinca 2016. u katedrali sv. Stošije u Zadru održan je tradicionalni gradski božićni concert na kojem su nastupili Mješoviti zbor ‘Condura Croatica’, HPDG Zoranić, Katedralni zbor sv. Stošije i Gradska glazba Zadar.

U srijedu 4. siječnja 2017. g. u crkvi sv. Frane u Zadru održan je tradicionalni božićni koncert klapa s područja Zadarske nadbiskupije.

U četvrtak 5. siječnja u katedrali sv. Stošije održan je božićni festival klapa, prvi put ove godine natjecateljskog karaktera.

Nekoliko informacija o predstavljanju knjiga

a. Encikliku pape Franje o okolišu 'Laudato si' predstavio je prof. dr. Stjepan Baloban, istaknuvši da je ekologija bitno pitanje odnosa čovjeka prema svijetu, čovjeku i Stvoritelju. Taj dokument pokazuje kako Katolička Crkva gleda na stvaranje i na današnju zaštitu okoliša. Papa govori o ekologiji cjelovitosti; ne samo o ekologiji okoliša, nego i o kulturnoj, socijalnoj, ekologiji svakodnevice i potiče na ekološki odgoj, koji je provediv i u školi i duhovnost. “Dijalog trebaju voditi međunarodne politike, nacionalne i lokalne politike, rukovodstvene, kao i religije Potreban je dijalog među znanstvenicima i interdisciplinarni pristup“ rekao je dr. Baloban.

b. “Benedikt XVI. – Posljednji razgovori s Peterom Seewaldom“, knjigu razgovora pape emeritura s novinarom Seewaldom u izdanju Verbuma, predstavili su dr. Miro Radalj i mr. Petar Balta,

ODREDBE

direktor i glavni urednik nakladne kuće Verbum te don Jerko Vuleta, župnik Zemunika. Uvodnu riječ uputio je dr. don Elvis Ražov, ravnatelj Visoko teološko-katehetske škole u Zadru. To je zadnja, peta knjiga u nizu knjiga intervju započet dok je Joseph Ratzinger bio prefekt Kongregacije za nauk vjere. „Mnogi su tu knjigu proglašili duhovnom oporukom Benedikta XVI., što na neki način i jest. Jedinstveno je da u 2000 godina dugoj povijesti kršćanstva, prvi put jedan papa osobno pravi bilancu svog pontifikata i svog života, zbog okolnosti da je papa emeritus. Obično su to radili drugi za njega i poslije“ rekao je Radalj, istakнуvši kako je to prvi put da papa emeritus u prisnim i dirljivim razgovorima govori o poteškoćama, osjećajima i teškim trenucima koji su prethodili njegovom odreknuću od službe. Iskreno odgovara na pitanja o svom javnom i privatnom životu, uspješnoj teološkoj karijeri, prijateljstvu s Ivanom Pavlom II., sudjelovanju na Vatikanskom saboru, o izboru za papu, nasljedniku papi Franji i odnosu s njim. Knjigu je Verbum objavio istog dana kad i svjetska premijera, s pet odabralih nakladnika iz pet zemalja. Uslijedila su izdanja u brojnim zemljama i knjiga je svjetski nakladnički hit, među najtraženijima u knjižarama svijeta i Hrvatskoj.

c. O knjizi ‘Zavjera protiv čovjeka’ dr. Mužića u izdanju Glasa Koncila govorio je njen recenzent, prof. dr. Borislav Dadić. Mužić opisuje teorije i prakse o životu suvremenog čovjeka u brizi za čovjekovu budućnost, s posebnim pietetom za patnju djece kao najnezaštićenijih bića danas. Na djelu su antihumanizam, globalna demografska kontrola i eugenika koja sada ide svome vrhuncu. Pišući o holokaustu najmanjih, Mužić upozorava na zloupotrebu njihovih tjelesaca nakon smrti u kozmetičkoj industriji i moderni kanibalizam. Tematizira i novu biotehnološku antropogoniju: dizajniranje djece, kiborgizaciju čovjeka (spajanje biološkog organizma i mehaničkog stroja), pod naslovom Drugo stvaranje upozorava na trgovinu ljudskim tkivima koji se uzgajaju, patentiranje posebnih pojedinaca i populacija koja privlače sve veća farmaceutska ulaganja. Genetokracija genetskim promjenama dovodi do homogenizacije u kojoj nestaju razlike i vlada jednoobraznost. Biotehnologija omogućuje natjecanje među roditeljima oko genetske obdarenosti njihovog potomstva, što pogoduje imućnima. Događaj je suorganizirao Teološko-katehetski odjel Sveučilišta u Zadru.

Koncerti, drame i izložbe

a. Šesta smotra zadarskih klapa održana u crkvi Sv. Frane u Zadru okupila je trinaest klapa od kojih je svaka izvela po dvije božićne pjesme iz bogate hrvatske crkveno pučke božićne tradicije. Ta je smotra bila uvod u festivalsku natjecateljsku večer klapa s božićnim repertoarom koja je 5. siječnja prvi put održana u katedrali sv. Stošije.

b. Uoči blagdana sv. Krševana, teperoar koncerta Urlića prikidan je za vrijeme završetka liturgijske godine u ozračju svetkovine Krista Kralja i kao naziva blagdanskog iščekivanja Došašća. Don Ivan Urlić je svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije, a od listopada 2016. djeluje kao glazbeni pedagog u Centralnom bogoslovnom sjemeništu u Splitu. Sa zborom župe Gospe Fatimske iz Splita snimio je nosač zvuka 'Idi, javi mojoj braći'. Urlić je 2010. g. upisao Institut za crkvenu glazbu 'Albe Vidaković' KBF-a Sveučilišta u Zagrebu. U lipnju 2015. g. diplomskim koncertom na orguljama završio je studij na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu, u klasi profesora Marija Penzara i time stekao naslov magistar glazbe. God. 2015. upisao je postdiplomski specijalistički studij iz orgulja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Član je Hrvatskog društva crkvenih glazbenika.

c. Monodramu „Blažena Ozana: Biti s Bogom dovoljno je za sreću“ izvela je s. Barbara Bagudić, dominikanska redovnica koja djeluje kao vjeroučiteljica u OŠ u Gružu u Dubrovniku. U želji da se široj javnosti približi život bl. Ozane Kotorske, prve blaženice Crkve u Hrvata te puk potakne na molitvu i pohod njenom grobu, s neraspadnutim tijelom blaženice u crkvi sv. Marije u Kotoru, s. Barbara je temeljem Ozaninih životopisa napisala sadržaj kojeg izvodi pred bijelim platnom na kojem je prozor s rešetkama i križ, a pokraj svjeća.

d. Na izložbi 'Krakovske jaslice' postavljeno je četrnaest jaslica koje predstavljaju specifičnu arhitekturu eminentnih zgrada Krakova. Karakteriziraju ih visoki tornjevi sa šiljkom i zvonici. Sofisticirane Krakovske jaslice najkompleksniji su oblik izrade jaslica s religijskim, umjetničkim, domoljubnim i povijesnim vrijednostima. „Nijedne jaslice nisu replika neke zgrade, nego povezuju više elemenata. I najmanji detalj je ručno izrađen. To je priča o vjeri, tradiciji, običajima i ljudskom radu“ rekao je Michał Niezabitowski, ravnatelj Povijesnog muzeja grada Krakova koji ima tristo primjeraka jaslica čija je izrada tradicija cijelog grada od 19. st. Takve jaslice nalaze se u raznim ustanovama i institucijama u Poljskoj, a u došašću svatko tko ih posjeduje javno ih izlaže. Krakovske jaslice kao objekt i proces njihove izrade kao umjetnost zaštićeno su kulturno dobro i narodno blago poljske kulturne baštine. Izrađuju ih amateri, obiteljski to prenose s generacije na generaciju. Ta svjetski unikatna kreacija prikaza Isusova rođenja postala je model i suvremenog zanatstva. Zadarski nadbiskup Želimir Puljić podsjetio je na riječi sv. Ivana Pavla II. da vjera rađa kulturu. „Jaslice pokazuju da su se vjera i Isus u poljskom narodu dobro utjelovili. S Krakovom nas povezuje draga uspomena na sv. Ivana Pavla II. koji je u najtežim trenucima bio jako odan Hrvatskoj. Otkrio je hrvatskom narodu što je i sam baštinio, da vjera puno znači čovjeku. Bio nam je prijatelj, odvjetnik a sad je i naš zagovornik“ rekao je mons. Puljić. Povodom izložbe napisao je pismo kardinalu Stanislavu Dziviszu, ističući da su jaslice donijele duh lijepog poljskog kraja gdje je živio ljubljeni Ivan Pavao II.

e. Ovoj manifestaciji možemo prirodati i izložbu o Majci Tereziji pod naslovom "Majka Terezija: Život, duhovnost i poruka", koja je otvorena 8. ožujka u crkvi Gospe od Zdravlja, mogla se razgledati sve do svetkovine Uskrsta. Autor fotografija je Zvonimir Atletić, fotograf koji je slikom pratio Majku Tereziju u njenom poslanju. Izložbu je otvorio zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić u zajedništvu s mons. dr. Lush Gjergijem, generalnim vikarom prizrenske biskupije i bliskim prijateljem Majke Terezije. U prigodnom govoru don Lush je istaknuo univerzalnost Terezijine misije koja nije dijelila Boga od čovjeka ni čovjeka od Boga. "Njeno zvanje je bilo darivati ljubav i život svima, bez razlike. Misionarke ljubavi osnovala je samo s jednom željom, da čovjek ne bude isključen, da ne živi u patnji i боли. Sve njene ustanove su za Boga i čovjeka. Nikad nije dijelila ljude po boji, rasi, religiji. Njene ustanove su za hinduiste, budiste, muslimane, kršćane, bezbošce.

U životu i djelu Majke Terezije ne postoji isključivost, odvojenost, podjela, nego jedinstvo, zajedništvo, služenje. Zato je svetica života i ljubavi, svetica cijelog čovječanstva. Na sprovod su je svi došli slaviti, kako na nebu imaju sveticu i zagovornicu" rekao je don Lush. Naglasio je da izložba predstavlja izvrsnu sintezu slikovnog i sadržajnog dijela. Vrsno je rađena jer su tu poruka i slika jedno. Fotografija znači, ali uz nju je i poruka, citati Majke Terezije i opis situacija, na koji dio njenog života i rada se pojedina slika odnosi. Don Lush je imao milost prikupiti dobrim dijelom sve slike iz njenog života, kao 18-godišnje djevojke. "Sve slike iz života Loretskih sestara ja sam kupio i spasio pet do dvanaest. Nitko se o tome nije bio pobrinuo. Kad sam se počeo baviti time, nitko nije znao njeno ime, Gonxha Bojaxhiu, ni ime roditelja. Ona je bila meteor koja je pala s neba" rekao je don Lush, dodavši da u njenom i životu svakoga postoji postupnost, gradacija.

KRONIKA

OŽUJAK 2017.

1. 03. - Svečanim euharistijskim slavljem i obredom pepeljenja na Čistu Srijedu u katedrali sv. Stošije, koju je predslavio o. Nadbiskup, započelo je korizmeno vrijeme.
2. 03. – U Osnovnoj školi Bartula Kašića održana je Vjeronaučna olimpijada za osnovnu školu i natjecanje iz vjeronauka za srednje škole. Tema ovogodišnjeg natjecanja bila je „Misijska djelatnost Crkve“. Natjecanje je otvorio o. Nadbiskup.
3. 03. – U Nadbiskupskom domu o. Nadbiskup je primio vrhovnu poglavaricu Družbe Sestara franjevki od Bezgrešne u Šibeniku s. Zdravku Gverić.
4. 03. – U Duhovnom centru na Svetom Duhu u Zagrebu o. Nadbiskup se susreo s mitropolitom zagrebačko-ljubljanskim g. Porfirijem. Navečer je u župi Gospe Lurdske u Zagrebu predslavio euharistijsko slavlje u prigodi obilježavanja 100. obljetnice svećeničkog ređenja sluge Božjega o. Ante Antića.
6. 03. – U prostorijama zgrade HBK održano je zasjedanje Stalnog vijeća HBK pod predsjedanjem o. Nadbiskupa.
7. 03. – U dvorani „Vijenac“ Nadbiskupijskog pastoralnog instituta u Zagrebu održan je VI. kolokvij za svećenike pod nazivom „Biti obitelj u obitelji Crkve“, na kojem je sudjelovao i o. Nadbiskup i uputio prigodni pozdrav.
8. 03. - U dvorani Nadbiskupskog sjemeništa „Zmajević“ održana je mjesecna rekolekcija na kojoj je sudjelovao o. Nadbiskup. Predavanje na temu: „Sveta Majka Terezija – živo evandelje milosrđa“, održao je dr. don Lush Gjergji. Tom prigodom u crkvi Gospe od Zdravlja otvorena je i izložba „Majka Terezija: život, duhovnost, poruka.“
10. 03. – U župi Gospe od Ružarija u Posedarju upriličeno je otvaranje i blagoslov postaja križnoga puta kojega je inicirao gosp. Vinko Kajmak. Obred blagoslova predvodio je o. Nadbiskup.
11. 03. – U dvorani Nadbiskupskog sjemeništa „Zmajević“ održan je stručni skup za vjeroučitelje na temu „Izazovi roditeljskog odgoja“. Vjeroučitelima se obratio o. Nadbiskup prigodnom riječi.
12. 03. – U pastoralnom centru u Mukinjama – Plitvička jezera održane su duhovne vježbe za djelatnike Klasične gimnazije Ivana Pavla II. Na završetku sudionicima se pridružio o. Nadbiskup.
15. 03. – U svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru obilježena je 50. obljetnica Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskog jezika. Na svečanosti je sudjelovao o. Nadbiskup.
16. – 18. 03. – U katedrali sv. Stošije održana je korizmena duhovna obnova koju je predvodio don Damir Stojić, studentski kapelan iz Zagreba. Duhovnim nagovorima prisustvovao je o. Nadbiskup.
17. 03. – U dvorani Nadbiskupskog ordinarijata, pod predsjedanjem o. Nadbiskupa, održana je sjednica ekonomskog vijeća.
18. 03. – U župi sv. Josipa na Plovaniji o. Nadbiskup je predsalavio svečano euharistijsko slavlje u prigodi blagdana sv. Josipa.
19. 03. – U župi sv. Josipa u Obrovcu o. Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje i blagoslovio kip bl. Alojzija Stepinca ispred Zavičajnog muzeja.
20. 03. – U Svećeničkom domu „Zmajević“ u Zadru u prigodi svetkovine sv. Josipa euharistijsko slavlje predvodio je o. Nadbiskup.
22. 03. – O. Nadbiskup blagoslovio je novouređene prostorije u kući sestara Kćeri Božje ljubavi koje djeluju u župi Benkovac.
25. 03. – Na svetkovinu Blagovijesti, naslovnice katedrale u Gospicu, o. Nadbiskup je sudjelovao na sjednici biskupa riječke metropolije u prostorijama Biskupijskog orinarijata u Gospicu, a navečer je koncelebrirao na euharistijskom slavlju u katedrali.
27. 03. – U prostorijama Nadbiskupskog doma o. Nadbiskup je primio predstavnike „Forum +“, koji su nadbiskupu predstavili neke svoje projekete i planove za budućnost.

30. 03. – Svečanom sv. Misom u sveučilišnoj kapeli sv. Dimitrija koju je predslavio o. Nadbiskup i svečanom sjednicom u dvorani Sveučilišta u Zadru upriličena je proslava Dana Sveučilišta.

TRAVANJ 2017.

2. 04. – O. Nadbiskup je predvodio tradicionalni križni put od crkve sv. Dimitrija, Rivom do crkve sv. Frane.
5. 04. – U dvorani Nadbiskupskog sjemeništa „Zmajević“ u Zadru održana je mjeseca rekolekcija na kojoj je sudjelovao o. Nadbiskup. Predavanje na temu: „Preobrazba nastavnih programa u Republici Hrvatskoj“ održao je prof. mr. sc. Petar Marija Radelj.
9. 04. – CVJETNICA - Blagoslov maslinovih grančica i sv. Misu u katedrali sv. Stošije predvodio je o. Nadbiskup.
11. 04. – U Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ upriličeno je snimanje Nadbiskupove uskrsne čestitke.
13. 04. – V. ČETVRTAK - U zajedništvu s Prezbiterijem Zadarske nadbiskupije, o. Nadbiskup je ujutro slavio Misu posvete ulja u katedrali. U večernjim satima slavio je misu Večere Gospodnje za vrijeme koje je oprao noge dvanaestorici predstavnika gradskih župa.
14. 04. - O. Nadbiskup je predsjedao Službi muke i smrti Gospodnje u katedrali, a nakon predvođio procesiju od u katedrale do crkve sv. Šime.
15. 05. – V. SUBOTA - U večernjim satima o. Nadbiskup predslavio je slavlje Vazmenog bdjenja u katedrali.
16. 06. - USKRS – O. Nadbiskup je predslavio svečanu misu u katedrali i podijelio uobičajeni Papinski blagoslov.
19. 04. – O. Nadbiskup je sudjelovao na X. državnom stručnom skupu za učitelje i nastavnike povijesti o temi „Domovinski rat – Prekretnice Domovinskog rata“ u Opatiji, gdje je održao izlaganje „Crkva dubrovačka u vrtlogu agresije“.
21. 04. – U katedrali sv. Stošije održan je susret o. Nadbiskupa s mladim koji će sudjelovati na Susretu hrvatske katoličke mladeži u Vukovaru.
22. 04. – U župi Gospe Loretske u Arbanasima svečano euharistijsko slavlje predslavio je o. Nadbiskup i podijelio samkramenat sv. Potvrde. Navečer je sudjelovao na predstavljanju multimedijalnog izdanja „Tkon – Glagoljaško pučko crkveno pjevanje u Zadarskoj nadbiskupiji“.
23. 04. – U župi sv. Jurja na Viru o. Nadbiskup je predslavio svečano euharistijsko slavlje i podijelio sakramenat sv. Potvrde.
25. 04. - U povodu obilježavanje 50. obljetnice Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu otvoren je znanstveno-stručni skup na kojemu je sudjelovao o. Nadbiskup i uputio pozdravnu riječ.
26. – 28. 04. – U zgradi HBK održano je XLIV. plenarno zasjednja HBK pod predsjedanjem o. Nadbiskupa.
29. 04. - O. Nadbiskup je u Vinkovcima naznačio programu okupljenih mladih u športskoj dvorani, te uputio riječi ohrabrenja.
30. 04. - O. Nadbiskup je sudjelovao na Susretu hrvatske mladeži u Vukovaru.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

ZADAR: PEPELNICA U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Na Pepelnici ili Čistu srijedu 1. ožujka zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je misu s obredom pepeljanja u katedrali sv. Stošije u Zadru. „Korizma nam pomaže da se popravljamo i duhovno očvrsnemo. Poziva nas i potiče krenuti u duhovni boj protiv zla u nama i oko nas. Uči u korizmu obredom pepeljanja znači obnoviti osobno odluku da ćemo se zajedno s Kristom suočiti sa zlom“ rekao je nadbiskup, dodavši da je korizma vrijeme obnove i duhovnog boja, a riječi iz obreda ‘Obrati se i vjeruj evangelju’ ili ‘Sjeti se, čovječe da si prah i u prah ćeš se vratiti’ podsjećaju na bitno: ako smo se svojim ponašanjem udaljili od vjere, Boga i Crkve, obrati se i vjeruj evangelju koje je radosna vijest spasenja. “Vjeruj Bogu koji te po krštenju učinio svojim odabranim djetetom i vjera će te spasiti. Obrednim izrazom, „Sjeti se čovječe da si prah’ obuzdava se naša oholost srca i pameti. Podsjeća nas da je život kratak i prolazan” rekao je mons. Puljić.

Sredstva korizmene borbe kako bismo pobijedili napasti Zloga su vjera, molitva, post i pokora. „Sveto vrijeme korizme čini nas sposobnima gledati zlu u lice i biti raspoložen za borbu ne samo protiv učinaka koje zlo proizvodi, nego i protiv njegovih uzroka. Do posljednjeg uzroka kojeg evangelje naziva ‘ocem laži, napasnikom i zavodnikom ljudskog roda od početka’, koji je i Sina Božjeg iskušavao u pustinja“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da gledati zlu i svemu što ne valja u lice i biti raspoložen

za borbu s njime, ne znači prebacivati problem zla na druge, na susjeda, društvo ili ne daj Bože na Boga.

„To su činili fašisti kad su za zlo u svijetu okrivili Židove, Rome i druge nearijevce; ili komunisti kojima su smetali svi koji u Boga vjeruju pa su ih ‘oslobađali’ od njihovih tvornica i oranica, imanja i života kako bi bez njih stvarali ‘raj na zemlji’. O kakvom se raju radilo najbolje mogu posvjedočiti oni koji su iskusili posljedice takve borbe protiv drugih i drugačijih“ upozorio je mons. Puljić, istakuvši da „borba na koju nas Krist poziva svake korizme, nije uperenja protiv drugih. Ona nas potiče otkrivati i prepoznavati vlastitu odgovornost za zlo koje vlada u svijetu, poziva u poniznosti i povjerenju svjesno preuzeti dio odgovornosti. Do prave duhovne pobjede dolazi se i širenjem ozračja mira, dobrote i tolerancije, a ne vrijeđanjem, nasiljem i ponižavanjem drugih. Korizma je izvrsna prigoda za snažan pedagoški, ljudski, asketski i duhovni napredak i rast u Gospodinu“ rekao je nadbiskup Puljić. U isticanju korizmene pobožnosti križnog puta, poručio je da nas „križni put put vodi do prave pobjede. Ne nad drugima, nego nad sobom. Do nje se stiže putem ljubavi kojom nadvladavamo mržnju, preko darivanja i dijeljenja dobara koje u nama svladava prirodene porive sebičnosti“.

Znanstveni skup Ecclesia Nonensis: prošlost Ninske biskupije, Nin, 1.-3. lipnja 2018

Poštovani!

Društvo za povjesnicu Zadarske nadbiskupije „Zmajević“ u suradnji sa Teološko-katehetiskim odjelom Sveučilišta u Zadru – , Zavodom za povijesne znanosti HAZU u Zadru i Gradom Ninom organizira znanstveni skup o prošlosti Ninske biskupije. Skup će se održati u Ninu od 1. do 3. lipnja 2018.

Drevna Ninska biskupija zauzima važno mjesto u hrvatskoj crkvenoj i općoj povjesnici. Znanstveni skup otvoren je svim zainteresi-

ranim stručnjacima, prije svega onima koji se bave pitanjem prošlosti Ninske biskupije, a koji bi mogli ponuditi nove znanstvene spoznaje o toj temi. Potičemo potencijalne sudionike skupa da pozornost usmjere na istraživanje izvorne arhivske građe, uz ostalo i one iz Arhiva Ninske biskupije koje je danas pohranjeno u Arhivu Zadarske nadbiskupije. Pri tome su poželjne komparativne studije crkvene, društvene, političke i gospodarske povijesti koje su u bitnome utjecale na položaj Ninske biskupije u odnosu prema crkvenim i svjetovnim vlastima od 9. do 19. stoljeća.

Smatrajući Vas osobno zainteresiranim za ovu tematiku, pozivamo Vas na suradnju te se nadamo Vašem odazivu. Molimo Vas da najkasnije do 30. ožujka 2017. godine pošaljete sažetak izlaganja (ne više od 300 riječi) i kratki CV (do 100 riječi) na gore navedenu adresu Društva za povjesnicu Zadarske nadbiskupije „Zmajević“ na ruke don Zdenka Dundovića ili putem e-pošte na jednu od dvije e-adrese: donzdenko@gmail.com; jfaricic@unizd.hr. Sve pristigle prijave razmotrit će Organizacijski odbor koji će zatim izvjestiti o (ne)prihvaćanju izlaganja na skupu.

S obzirom na to da će se 2019. godine navršiti 40. obljetnica Branimirove godine u Ninu, namjera je organizatora skupa da se do tada objavi zbornik radova (monografija) o prošlosti mjesne ninske Crkve pa se očekuje da izvorni znanstveni doprinosi na primjeren način budu uobličeni u rukopise, sukladno uputama za autore najkasnije do 31. listopada 2018.

ZADAR: VJERONA- UČNA OLIMPIJADA ZADARSKE NADBISKU- PIJE

Vjeronaučna olimpijada za osnovne i srednje škole u Zadarskoj županiji održana je u četvrtak 2. ožujka u OŠ Bartola Kašića u Zadru. Među osmoškolcima, prvo mjesto osvojila je ekipa OŠ Braća Ribar Posedarje

s 81,75 bodova pod vodstvom vjeroučiteljice Berte Perice. Na srednjoškolskom natjecanju, prvo mjesto osvojila je ekipa Gimnazija Jurja Barakovića Zadar sa 73,5 boda, pod vodstvom vjeroučitelja Slobodana Šarića. U natjecanju osmoškolaca sudjelovalo je devet škola (45 vjeroučenika), a srednjoškolaca sedam škola (35 vjeroučenika).

Među osmoškolcima, drugo mjesto osvojila je OŠ Vladimira Nazora, Škabrnja (Anica Galešić) a treće OŠ Bartula Kašića, Zadar (Jolida Klarić). Slijede Šimuna K. Benje Zadar (s. Marija Beroš), Šime Budinića Zadar (Blaženka Marčina), Valentin Klarin Preko (Lucija Bašić), Smiljevac Zadar (s. Antonela Malenica, Dragica Perica), Biograd na Moru (Ozana Crnogorac) i Poličnik (Lidija Čoso). Drugo mjesto među srednjoškolcima osvojila je Srednja škola kneza Branimira Benkovac (Hrvoje Oštrić), a treće Gimnazija Franje Petrića Zadar (Marija Klanac Jozic). Daljnji poredak čine Ekonomsko-birotehnička i trgovачka škola Zadar (Ante Ćoza), Klasična gimnazija Ivana Pavla II. Zadar (s. Viktorija Gadža), Srednja škola Biograd na Moru (Ivana Peračić) i Prirodoslovno – grafička škola Zadar (Anita Šerer Matulić).

Prije početka natjecanja koje se sastojalo od pismenog dijela, tombole i Milijunaka, prisutne je pozdravio i djecu u radu podržao zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Čestitao im je na uloženom trudu u pripremi za natjecanje, a u skladu s temom olimpijade, ‘Misijska djelatnost Crkve’, poželio da i oni svojim životima budu Isusovi misionari. Nadbiskup je zahvalio Bogu za dar misionara koji neustrašivo i požrtvov-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

no šire Evanđelje diljem svijeta, izloženi mnogim opasnostima i po cijenu gubitka vlastitog života. Prisutnima se obratio i nadbiskupijski povjerenik Katehetskog ureda mr. don Gašpar Dodić. „U pripremi za ovogodišnje natjecanje usredotočili ste se na kapilarno, životno poslance Crkve, od njenog početka. Saznali ste kako, gdje i kome Bog sve poklanja izvanrednu apostolsku snagu, energiju. Otkrili ste čudesnu oazu misijske sile koja je preko priprostih i malenih ljudi u kreativnom evangeliziranju zapalila mnoga srca i oduševila ih na nasljedovanje Krista, te je Radosna vijest doprla do nakraj zemlje“ rekao je mr. Dodić, dodavši da je odlučujuće u misijskom djelovanju kako ti priprosti i samozatajni ljudi mogu oduševljavati za Isusa.

„Tajna je u tome što su najprije oni pronašli evanđeosko blago skriveno na njivi, a njegova dragocjenost ih je oduševila. Svi smo po krštenju postali oruđe Gospodnje i pozvani smo svjedočanstvom života odgovoriti misijskom pozivu, oduševiti druge za Krista, ‘Da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima’“ rekao je mr. Dodić, istaknuvši da nastavnici i odgajatelji vide dobra djela te djece i na tome su im zahvalni.

MONS. ŽELIMIR PULJIĆ SUSREO SE S MITROPOLITOM ZAGREBAČKO-LJUBLJANSKIM PORFIRIJEM

U subotu, 4. ožujka o. g., u prostorijama Duhovnog centra na Svetom Duhu u Zagrebu mitropolit zagrebačko-ljubljanski gospodin Porfirije primio je nadbiskupa zadarskog i predsjednika HBK mons. Želimira Puljića.

U srdačnom susretu nadbiskup Puljić i mitropolit Porfirije razgovarali su o temama vezanima uz vjerski i duhovni život u Republici

Hrvatskoj, a dotknuli su se i rada Mješovite komisije stručnjaka iz Katoličke i Srpske pravoslavne Crkve koja razmatra ulogu bl. Alojzija Stepinca prije, za vrijeme i nakon II. svjetskog rata.

Nadbiskup Puljić i mitropolit Porfirije složili su se da je važan dijalog, suradnja i iskreni pristup i zalaganje za zajedničke evanđeoske vrijednosti koje dijele i Katolička i Pravoslavna Crkva.

Ovom prigodom nadbiskup Puljić je mitropolitu Porfiriju uputio poziv da posjeti Zadar i Zadarsku nadbiskupiju što je mitropolit s radošću prihvatio.

U pratinji nadbiskupa Puljića susretu su nazočili generalni tajnik HBK dr. Petar Palić i nadbiskupov osobni tajnik don Roland Jelić.

ZADAR: „POBAČAJ – ZNAK DEKADEN-TNOG DRUŠTVA“ – PREDAVANJE DR. IVANA POLJAKOVIĆA

„Pobačaj – znak dekadentnog društva“ naziv je izlaganja dr. Ivana Poljakovića, profesora sa Sveučilišta u Zadru, kojeg je povodom korizmene kampanje ’40 dana za život’ u četvrtak 2. ožujka održao u dvorani sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru. U komentaru odluke Ustavnog

suda RH da je „Zakon o pobačaju iz 1978. g. koji je donijela Komunistička partija, u skladu s današnjim Ustavom RH“, rekao je da je to „tužan dan za Hrvatsku, pogotovo danas kad su nam informacije na dohvati“. „Čl. 21. Ustava RH kaže da svako ljudsko biće ima pravo na život. Ne znam što njima nije jasno. Što znači ljudsko biće, život ili pravo. Nema tu puno riječi. Da ustavotvorac nije mislio tako, onda bi se izrazio drugačije“ rekao je Poljaković, karikirajući da je ustavotvorac mogao napisati da „svako ljudsko biće od rođenja nadalje ima pravo na život, ili, otkad mu narastu zubi pa nadalje, ili kad dosegne pubertet, pa nadalje, ima pravo na život“.

Tekst objašnjenja odluke se poziva „na ustav SFRJ koji više ne postoji, cijela ta nomenklatura i terminologija više ne postoje. Gdje je tu pravo? Nonsense je da je zakon u skladu s ustavom. Političari govore kako nas ljudi koji se bore protiv tog Zakona o pobačaju žele odvuci nazad u mračna vremena. Ustvari je obrnuto. U ljudskoj povijesti su uvijek postojali pripravci za pobačaj. Puno prije Krista, nećudoredni Židovi su imali veliki broj pobačaja. Ali kad god je u povijesti broj pobačaja dosegao visoku razinu, to je kasnije prelazilo granicu, pa se išlo i u ubojstvo rođene djece. Tako su Židovi žrtvovali rođenu djecu bogu Baalu, Kartažni su spaljivali rođenu djecu njihovom bogu, kod Rimljana, kad je došlo do dekadencije Rimskog carstva, žene su ostavljale neželjenu djecu u šumama“ rekao je Poljaković. Upozorio je da je već u Nizozemskoj legalizirano ubojstvo djece do 12. godine života, „ako vam se ne sviđa, zbog bolesti“. To se zove Groningen protokol, pritom se trebaju usuglasiti liječnici i roditelji.

„U anonimnoj anketi u Belgiji, jedna četvrtina medicinskih sestara su rekla da su izvršile čedomorstvo na zahtjev roditelja. To se događa i u mnogim drugim europskim zemljama. Sad se vraćamo u mračno doba“ upozorio je predavač.

Dr. Poljaković je temu pobačaja smjestio u širi kontekst, pojave seksualne revolucije, kontracepcije „koja također postoji otkad postoji svijeta“, no sada ona „postaje društveno prihvaćena“ te teorije genderizma da je svrha seksa užitak, a ne ljubav, sebedarje i prokreacija. Znanstveni podatak je da je sigurnost kondoma 75 %. Upozorio je na „mentalitet gdje se ide samo na užitak, pa dijete postaje breme koje se mora riješiti. Onda se dogodi pobačaj. To je sve povezano. Pali smo u trenutku kad smo pristali na kontracepciju. Ako je netko protiv pobačaja, a podržava kontracepciju, ne razumije. Ne možete biti protiv pobačaja, a za kontracepciju. To je posljedično-uzročna veza“ rekao je Poljaković. „Sve veći broj pobačaja je znak dekadentnog, moralno pokvarenog društva kad dolazi do kolapsa. Počelo je s kontracepcijom, dolaze pobačaji, ubojstvo nerodene djece, onda dolazi ubojstvo rođene djece. Hitler je ubio milijun i pol djece u četiri godine u Drugom svjetskom ratu. Danas godišnje ima oko 180 milijuna trudnoća godišnje, od toga 25 % se abortira. Znači, 45 milijuna nerodene djece se ubije“ rekao je Poljaković.

Predavač je istaknuo argumente strane koja podržava pobačaj i suprotstavio im druge. Teza da fetus nije ljudsko biće nije točna, sa znanstvenog stajališta je jasno da život počinje začećem. „Sve što postoji u svijetu ima svoju bit i stanje. Bit je ono što ga čini onim što jest. Čovjek od začeća do smrti je ljudsko biće, čovjek. To je njegova bit. Stanica od začeća ima sve upisano u genima i od tog trenutka raste. S obzirom na genetski kod, to je ljudsko biće. Stanje odražava kapacitet. Kapacitet malog čovjeka od začeća nije isti onome kao rođenog djeteta, rođeno dijete nema isti kapacitet kao odrastao čovjek ili odrastao kao starac“ rekao je Poljaković, istaknuvši da „u znanosti nema proizvoljnosti. Ne može se reći, počinje ljudski život, ali to još nije čovjek“. Kaže se da život

počinje u 21. tijednu, a djetetu već u sedmom tijednu kuca srce. Predavač je upozorio kako zagovornici pobačaja „proizvoljno postavljaju granicu kad postajete čovjek. Čovjek će biti kad se dijete rodi, kad počne disati. A što čovjek ne bi počeo kad mu izrastu zubi, do puberteta, jer čovjek se ne može razmnožavati dok ne uđe u pubertet, dok ne sazrije mozak. Mozak je zadnji organ koji sazrije, do 25. godine života. Svi koji kažu ‘ovaj, onaj tjeđan počinje život’, isto to čine. Čovjek se postaje začećem. Stanje se mijenja, bit ostaje ista. Čovjek od začeća do smrti“ istaknuo je Poljaković.

Za drugi argument o nakupini stanica, Poljaković je rekao „svi smo mi nakupina stanica, samo s većim kapacitetom. Postoji mala i veća nakupina stanica. Ako ste mala nakupina čstanica, može vas se ubiti?“ upozorio je Poljaković. Na treću tezu da je to tijelo žene i da ona sa svojim tijelom može raditi što hoće, Poljaković je rekao da je „dijete u ženinom tijelu, a nije ženino tijelo. Ako kaže da je u mom tijelu, zato mogu raditi što hoću, to je kao da kažemo netko je u mojoj kući, pa ga mogu ubiti. Nema-mo pravo ubiti drugo ljudsko biće jer je u našoj kući, utrobi“. Kod silovanja kao argumenta u prilog pobačaju, Poljaković je rekao da „zbog zločina jedne osobe nemate pravo ubiti drugu osobu. Biće začeto kroz zločin silovanja je nedužno i nema se pravo ubiti jer je netko drugi napravio zločin. Mogu razumijeti da majka kaže ‘Ne znam kako ču s djetetom, podsjećat će me na silovanje’. Može dati dijete na posvojenje. Nema pravo ubiti nedužno biće jer je netko treći napravio zločin. Ali obično majke koje ostanu s tom djecom i odgoje ih, to se pretvori u veliku ljubav prema tom djetetu i pomogne izlijечiti rane“ rekao je Poljaković.

Na petu primjedbu, „što ste u Hrvatskoj toliko zapeli za pobačaj, nitko te ne tjera da pobaciš“, Poljaković je rekao da je to kao da je za vrijeme Hitlera netko rekao, „što imaš protiv toga, nitko te ne tjera da ubijaš Židove. Pusti nas koji hoćemo ubijati. Ubiti Židove je bilo legalno. Legalizacija nečega ne znači da je to moralno ispravno, zato što je legalizirano. Što je sve bilo legalizirano u povijesti? To samo znači da vas ta vlast neće goniti. To nema veze s moralno-

šću“ rekao je Poljaković. Ne smatra ispravnom ni tezu da legalizacija pobačaja znači manje abortusa, da će se zbog njegove zabrane žene više izlagati riziku. Na Novom Zelandu gdje je živio, kad se prostitucija legalizirala, broj prostitutki i broj oboljelih se udvostručio. „Kad bi se abortus zabranio, bilo bi manje pobačaja. Nije bez rizika i pod najmodernijom tehnologijom. Idete ubiti nekoga i htjeli bi da to bude bez rizika?“ rekao je Poljaković.

Pitanje pobačaja nema veze s vjerom, istaknuo je predavač. To je stvar prirode, zato se kaže, prirodni zakon: „Vjera ne može ići protiv znanosti jer Bog je stvorio prirodu. Prirodoslovne znanosti izučavaju prirodu koju je Bog stvorio. To se ne može kositit niti ići jedno protiv drugoga. Kad se čovjek držao prirodnog reda stvari, bilo mu je dobro. Kad nije, bilo mu je loše“. Podsjetio je kako je Elizabeta rekla kad ju je trudna Marija posjetila da joj je zaigralo čedo u utrobi. „Bila su dva fetusa, dvoje nerođene djece u utrobama majki, Ivan i Isus. Govore o nerođenim bebama kao čovjeku“ rekao je Poljaković, poručivši da se „zlo u sebi ne može prihvati, a abortus je zlo po sebi. Ne smijemo se s time pomiriti. Moramo se boriti, žrtvovati, ako treba i umrijjeti. Isus je rekao, ‘Mi smo u svijetu ali nismo od svijeta. Ne bojte se. Mene su mrzili, mrzit će i vas’. Katolik mora biti spremna na borbu i boriti se. Potrebno je i političko opismenjavanje“ zaključio je Poljaković.

Na tribni je gostovala i Petra Tišljarić, koordinatorica inicijative ’40 dana za život’ iz Zagreba. Korizmena kampanja u Hrvatskoj se provodi u 26 gradova, uključili su se Koprivnica i Đakovo, javljaju se i novi gradovi. Istaknula je i najveću molitvenu podršku kampanji do-

sad, moli se na otocima Vis, Hvar, Šolta, Brač, Cres. Od 2014. g. kad je prvi put održana u Hrvatskoj, inicijativa zna za dosad 43 spašena života. Majke kojima su pomogle imaju hranu, duhovnu pomoć smještaj. „Svi trebamo braniti život. Prisustvom ispred bolnice svjedočite majkama da nisu same. Majka u Križevcima koja sad moli ispred Doma zdravlja kaže da se svaki dan kad baci koricu kruha, sjeti svog djeteta kojeg je pobacila prije trideset godina. Jer je mislila da neće imati hrane za njega“ rekla je Tišljarić najavljujući i duhovnu obnovu za supružnike koji ne mogu imati djecu pod vodstvom o. Marka Glogovića.

Don Gašpar je rekao kako su djeca pripremom za olimpijadu mogla razumjeti što su misije i kako ih i drugima učiniti razumljivima, oživotvorujući misao bl. Pavla VI.: „Moraju mladi koji su u vjeri i molitvi dobro odgojeni, biti apostoli mладеžи“. Predstojnik je pohvalio veselo ozračje među djecom i njihovo susretanje, čime i u školi stvaraju lijepo mjesto gdje se može doživjeti i iskusiti Boga te i to biva misijski prostor. Prisutne su pozdravili i don Mladen Kačan, ravanatelj Papinskih misijskih djela Zadarske nadbiskupije, o. Franjo Kowal, nadbiskupijski povjerenik za mlađe, misionar Družbe Božje riječi, Katica Skukan, ravnateljica OŠ Bartola Kašića i Marijana Dellavia i Ljiljana Elek, članice županijskog povjerenstva za provođenje natjecanja.

Učenici domaćini izveli su prigodni recital i pjesme poručivši da Crkva treba misionare kako bi ispunili zadaću koju je Isus povjerio, „Idite po svem svijetu i propovijedajte evanđelje“. Učenici su potaknuli na molitvu za misionare, čime se stvara povezanost s misionarima i Crkvom kao zajednicom. Istaknuli su primjer sv. Majke Terezije koja je ljude poticala na dobro neovisno o situaciji u kojoj se nađu, svoj je život posvetila misijama i Isusu kojeg je navještala kao istinu, život i svjetlo.

ZADAR: SVEĆENIČKA REKOLEKCIJA – DR. DON LUSH GJERGJI O SV. MAJCI TEREZIJI

O temi „Sveta Majka Terezija – živo evanđelje milosrđa“ na svećeničkoj rekolekciji u dvorani

sjemeništa Zmajević u Zadru u srijedu 8. ožujka govorio je dr. don Lush Gjergji, biograf sv. Majke Terezije s kojom je ostvario više od stotinu osobnih susreta. O svetici svih ljudi na čijim je rukama izdahnulo 17 000 osoba na samrti, napisao je petnaest knjiga. Papa Franjo je 17. prosinca 2015., na svoj rođendan, prihvatio čudo za proglašenje svetom Majke Terezije, predstavljajući je pred Crkvom i svijetom kao ‘savršenu ikonu Božjeg Milosrđa’. “Majka Terezija ne dijeli život na akciju i kontemplaciju, nego ih ujedinjuje i usklađuje: sve za Boga i sve za čovjeka. Ona je govorila i živjela ovako: ‘Ako prepoznajemo, ljubimo, klanjam se, hranimo Isusom samo kod svete mise, pričesti, pre malo je. Mi se molimo, razmatramo, sudjelujemo kod mise, da bismo nastavile to traženje i druženje s Isusom u svakodnevnom životu. Ako nalazimo i služimo Isusu u siromasima, onda smo kontemplativne i aktivne u svijetu. Uvijek služimo Isusu, jer ga nalazimo u poslu, u svakidašnjim aktivnostima. Prijelaz iz euharistije u akciju i iz akcije u euharistiju je provjera naše vjere i djelotvore ljubavi, naše vjernosti i služenja, našeg zvanja i poslanja’“ rekao je don Lush. Jednom je nakon završenog klanjanja Majku Tereziju pitao je li se umorila. “Bila je sretna, blažena, pogledom i licem anđela te mi reče: ‘Ne, kako da se umorim ili da mi dosadi kad sam zajedno s mojim Bogom, u društvu s njime, u prisutnosti njegove ljubavi. Meni je teško prekinuti ovaj susret, ali ćemo sada nastaviti na drugi način. Istoga Isusa kojemu smo se klanjali pod prilikama kruha, sada ćemo ga prepoznati, ljubiti i služiti pod likom i oblikom naše braće’ Nakon posjeta siromašnih i bolesnih pitala me: ‘Da li ti se sviđa Isus naše četvrti?’“ rekao je don Lush.

U svim kapelicama Misionarki Ljubavi, uz

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

svetohranište, na zidu je križ i natpis Žedan sam. Majka Terezija je to tumačila ovako: "Ako želite znati koliko nas je Isus ljubio, gledajte njegov križ. Ako želite znati koliko nas ljubi, gledajte svetohranište. Veza između svetohraništa i križa je krik ljubavi: Žedan sam!". Govorila je: "Gdje god je život u opasnosti, tu trebamo biti mi. Život bez žrtve i ljubavi nema smisla. Samo će Ljubav spasiti svijet".

Sv. Terezija je univerzalna majka, kontemplativna i aktivna u svijetu, rekao je don Lush, istaknuvši da su njen život i poslanje Bog i čovjek, cijeli svijet. Metodologija je svjedočenje kršćanske ljubavi, svrha je olakšanje patnje i boli preko našeg sudioništva, privilegirani su odbačeni, bolesni, siromasi, gubavci, svi koji "ne znaju za ljudsko dostojanstvo, a još manje da su djeca Božja". Patnja je blagoslov, ne prokletstvo: "Siro-masi daruju nama puno više, konkretnu mogućnost da ljubimo i služimo Isusa koji pati u njima. Mir će doći svjetu po siromasima. Oni su prisiljeni biti siromasi, a mi smo siromašne iz ljubavi prema Isusu i prema njima", govorila je Majka Terezija. Živjela je potpuno, trajno i besplatno darivanje, danomice i svima, bez ikakvog isključenja, jer "mi ovisimo od Providnosti Božje i od dobročinitelja. Idemo ususret svjetu, da smanjimo patnju, da budemo zraka Božje ljubavi".

Uzor duhovnog profila Majke Terezije je Blažena Djevica Marija, model misijskog služenja svijetu. "Najsavršeniji model posvećenog života Bogu, Crkvi i čovjeku je Marija. Ona je imala veliki i odlučni utjecaj u životu i djelovanju Majke Terezije, u djetinstvu i mladosti, u traženju i vršenju zvanja u Letnici, u njenoj redovničkoj formaciji kod Loretskih Sestara u Kalkuti, kod utemljenja Misionarki Ljubavi, u njenom posvećenju i svetosti. Ta pobožnost je omogućila Majci Tereziji da u životu Isusa i Marije prepoznaje i živi svoje zvanje i poslanje u današnjem svijetu" rekao je don Lush, tumačeći život svetice u svjetlu Marije koja je Kristonoša, model služenja, u traženju 12-godišnjeg Isusa, Po Mariji k Isusu. "Misionarsko putovanje Marije Elizabeti da joj pomogne, paradigma je svake misije za kršćane; da po poslu dođemo do poslanja, plana Božjeg za nas i za druge. Svjetu je potrebna naša pomoć i služenje. Ali bilo bi uzaludno za nas i za svijet, ukoliko bi

se ograničili samo na to. Nama i svijetu je potreban prije svega Bog, njegova prisutnost i ljubav, koja se svjedoči i daruje po našem zvanju i poslanju" rekao je don Lush, dodavši da je Majka Terezija u svakom čovjeku prepoznala, služila, ljubila samog Krista. Čula je Kristov krik s Križa "Žedan sam!" kao temeljni motiv Misionarki Ljubavi koje hranjene s euharistijskim Isusom prelaze iz kontemplacije u akciju, s Isusa na čovjeka, u svako biće potrebno njege, brige, dobrote, služenja i ljubavi. "Mi sve činimo za Isusa. Ja 24 sata na dan živim za Isusa i s Isusom, darujući Njemu moj život, moje srce, moju ljubav, moj posao, sve" govorila je Majka. Uvjerljivo je svjedočila Božje milosrđe prema grešniku i moguću promjenu života. "Isus može praštati puno, jer ima veliku ljubav. Velika ljubav može praštati velike grijeha. Kao što je to za Isusa, tako treba biti i za nas" istaknuo je Terezijine riječi don Lush, naglasivši: "Da bismo živjeli trajno s Bogom Ljubavlju i s čovjekom, bratom ili sestrom, potreban nam je nepresušni izvor, Isus, prisutan u euharistiji i u čovjeku". Podsjetio je na svetičine riječi kako, kao Marija koja je tražila dijete Isusa u hramu, "i mi trebamo tražiti Boga kad ga izgubimo, kad smo se udaljili od njega. Tražimo ga u tišini, molitvi, na koljenima, u euharistiji, u onima koji trpe".

Marija je bila brižna za Isusa, ali i za svakog čovjeka. U Kani je posredovala kod svog Sina i učinio je prvo čudo. Majka Terezija to tumači ovako: "Imamo li vi i ja srce vidjeti potrebe drugih? Marija reče Isusu 'Nemaju više vina!'. U tim riječima se sažima briga i ljubav jedne žene koja ima srca za potrebe i muke drugih. Briga za druge je početak svetosti. Ako naučite to umijeće, bit ćete sličniji Isusu, jer njegovo srce

je mislilo na druge” govorila je Majka Terezija. Draga joj je bila molitva krunice koju je uvijek imala u svojim rukama, ustima i srcu. “I mi trebamo surađivati s Duhom Svetim, kako je učinila Marija, koja se s tolikom vjerom podvrgnula volji Božjoj. Ona je naša snaga, uzrok naše radosti. Ona je primila Isusa u ime svih. Iako je bila Majka Božja, proglašila se službenicom Gospodnjom. Ako je Isus bio spremjan slušati Mariju, i mi trebamo činiti istu stvar. Ona nas vodi prema Bogu. To je uloga Marije danas i uvijek. Bog je postavio cijeli svijet u ruke Marije. Prepustimo se i mi u ruke Marije da se posluži s nama, kao što se Bog poslužio s njom. Tako će se ostvariti krilatica, Po Mariji k Isusu!” istaknuo je riječi Majke Terezije don Lush, zaključivši njenim poticajima: “Nađi vremena za ljubav, ona je plod milosti. Nađi vremena za darivanje, ono je pobjeda ljubavi. Nađi vremena za dobra djela, ona su ključ vječnosti”.

Izlaganju don Lusha prethodilo je pokorničko bogoslužje koje je u sjemenišnoj kapeli predvodio don Roland Jelić.

ZADAR: OTVORENA IZLOŽBA FOTOGRAFIJA “MAJKA TEREZIJA: ŽIVOT, DUHOVNOST I PORUKA”

“Majka Terezija je uspjela ujediniti kaste, što nije uspio ni veliki Mahatma Gandhi. Tri tisuće godina Indija je podijeljena na kaste” rekao je dr. don Lush Gjergji, bliski prijatelj Majke Terezije, na otvaranju velike svjetske putujuće izložbe fotografija ‘Majka Terezija: Život, duhovnost i poruka’ u srijedu 8. ožujka u crkvi Gospe od Zdravlja u Zadru. Autor fotografija je Zvonimir Atletić, fotograf koji je slikom pratio

Majku Tereziju u njenom poslanju.

U prigodnom govoru don Lush je istaknuo univerzalnost Terezijine misije koja nije dijelila Boga od čovjeka ni čovjeka od Boga. “Njeno zvanje je bilo darivati ljubav i život svima, bez razlike. Misionarke ljubavi osnovala je samo s jednom željom, da čovjek ne bude isključen, da ne živi u patnji i boli. Sve njene ustanove su za Boga i čovjeka. Nikad nije dijelila ljude po boji, rasi, religiji. Njene ustanove su za hinduiste, budiste, muslimane, kršćane, bezbošce. U životu i djelu Majke Terezije ne postoji isključivost, odvojenost, podjela, nego jedinstvo, zajedništvo, služenje. Zato je svetica života i ljubavi, svetica cijelog čovječanstva. Na sprovodu su je svi došli slaviti, kako na nebu imaju sveticu i zagovornicu” rekao je don Lush. Naglasio je da izložba predstavlja izvrsnu sintezu slikovnog i sadržajnog dijela. Vrsno je rađena jer su tu poruka i slika jedno. Fotografija znači, ali uz nju je i poruka, citati Majke Terezije i opis situacija, na koji dio njenog života i rada se pojedina slika odnosi.

Don Lush je imao milost prikupiti dobrim dijelom sve slike iz njenog života, kao 18-godišnje djevojke. “Sve slike iz života Loretskih sestara ja sam kupio i spasio pet do dvanaest. Nitko se o tome nije bio pobrinuo. Kad sam se počeo baviti time, nitko nije znao njeni ime, Gonxha Bojaxhiu, ni ime roditelja. Ona je bila meteor koja je pala s neba” rekao je don Lush, dodavši da u njenom i životu svakoga postoji postupnost, gradacija.

“Neki su ljudi skloni čak reći da je Majka Terezija pošla u samostan jer nije mogla preživjeti. A to je bila najbogatija obitelj Prizrena i Skopja. Deset kuća su imali u Skopju, u jednoj najskromnijoj živjela je Majka, brat, sestra i roditelji. Sve druge su bile na raspolaganju” rekao je don Lush, smatrajući Božjim darom što je, zbog takvih zlonamjernosti, pronašao i fotografiju na kojoj se vide svila, raskošna kuća i perzijski tapeti obitelji.

Gonxha je pisala bratu da se pobrinu za barem nešto od onoga što im je otac ostavio u Skopju, da nešto donesu u Tiranu, gdje su se Majka i sestra bile preselile, rekao je don Lush. Pota-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

knuo je nazočne među kojima su bili brojni svećenici, "Gledajte život očima vjere i nadahnucem ljubavi. Gledajmo svijet očima Majke Terezije, još više, Božjim očima, a to je ljubav". Izložba poput slikovne biografije prati život Majke Terezije, njeno djetinjstvo i odrastanje u Makedoniji, osnivanje nove redovničke zajednice, primanje Nobelove nagrade i služenje siromasima.

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić u prigodnom obraćanju rekao je da je Majka Terezija najpoznatija žena 20. st. koja je imala svoj poseban hod, hod redovnice, služenja, a što je najljepše, utjelovila je u sebi akciju i kontemplaciju, djelovanje i molitvenu dimenziju. "Zahvalni smo Bogu radi žene koja je živjela u naše vrijeme i ostavila je divno svjedočanstvo. Ostala je upamćena kao žena koja je postala ne samo simbol dobrotvornosti, što je bila njena usputna djelatnost, nego kao svjedok Isusa kojeg iznad svega voli. Kad je nešto činila, činila je radi Krista koji je nju spasio, kojeg je zavoljela i sve što čini, radi njega čini" rekao je mons. Puljić, spomenuvši dirljivi primjer kad je čovjeka s ulice ugostila i spasila. Na njegovo pitanje na samrti zašto to čini, rekla mu je, 'Bog te ljubi'. Čovjek je rekao da je prvi put u životu to čuo i osjetio da ga netko voli. Nadbiskup je rekao i da mu se osobito sviđa misao Majke Terezije da svetost nije privilegija nekih. Na svetost smo svi pozvani.

"Slično je rekao i sv. Ivan Pavao II. ususret trećem tisućljeću. Svi smo pozvani, osobito biskupi i svećenici, pastoral usmjeriti prema svetosti, jer svetost nije privilegij pojedinaca. Nema lošije nego površno živjeti i površno shvaćati kršćanstvo. Osjetili smo zahtjeve Majke Terezije i sv. Ivana Pavla II. koji su bili prijatelji i velike osobe 20. st." rekao je mons. Puljić.

Istaknuo je i da Majka polazi od nečega što je osobito danas jako zaboravljeno, a to je šutnja. "Ljudi su zaboravili šutjeti. Ako zavlada šutnja, kao da se čovjek iznenadi čovjek. Hvata se za radio, tv, mobitel, da tu šutnju prekine. A Majka Terezija kaže, šutnja je plod molitve. Molitva je plod vjere. Vjera je plod ljubavi. Ljubav je plod služenja, a plod služenja je mir.

Kako ona umrežuje tih nekoliko elementa. Svi želimo mir. Mir srca, u obitelji, društvu. Vidite koje su pretpostavke za mir? Ako želimo mir, treba znati šutjeti, moliti, ljubiti, vjerovati. Kad to sve umrežimo, ostvarit ćemo mir. Zahvalni smo Bogu da je takvu osobu darovao našem stoljeću, da se možemo nadahnjivati" poručio je nadbiskup, zahvalivši don Lushu na dolasku.

Don Lush i Majka Terezija susreli su se prvi put 29. ožujka 1969. g. u Rimu, kad je on bio student druge godine filozofije. "To je bilo kao legenda, pričalo se da neka časna sestra živi u Indiji i čini velika djela. Imao sam 18 godina i pitao sam se, Bože, hoću li ikad imati prilike sresti je, pitati, vidjeti na osnovu čega je tako poznata, glasovita, sveta. Bog mi je dao tu milost od prvog susreta. Majka Terezija me uzela za ruku kao da mi je rođena majka. Razgovarali smo satima" rekao je don Lush, istakнуvši da je njegov prvi doživljaj bio: 'Nalazim se pred velikom sveticom'.

U svom je dnevniku tada zapisao: 'Ako mi Bog da života, želim dobar dio svog života posvetiti njoj, da spoznam tko je i što je'. Godinama je proučavao njen život, surađivao i susretao se s Majkom po Europi, od prve kuće koju je otvorila 1978. g., Nobelove nagrada 1979. g., pet puta je pohodila Kosovo.

"Gdje god bi otvorila kuću, htjela je mene uza se. Ja bih ustupio mjesto crkvenim i političkim ljudima da budu do nje, a ona mi je govorila:

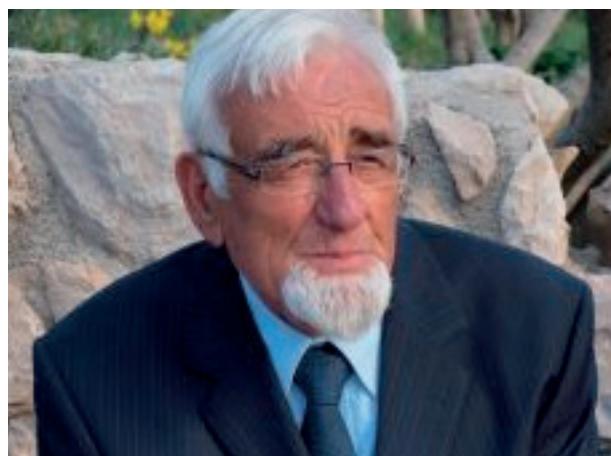

‘Don Lush, ti možeš promijeniti samo stranu, s lijeva ili s desna. Ti si moj svećnik, budi mi blizu’. To prijateljstvo budilo je u meni veliki osjećaj poštovanja, zahvalnosti i ljubavi. Preko Majke Terezije sam doživio Boga na djelu. Ona je majka i moga zvanja, mog svećeništva” rekao je don Lush.

Izložbu se može razgledati svaki dan do 16. travnja od 8,30 do 19,00 sati, a osobito su pozvani nastavnici i učenici.

POSEDARJE: BLAGOSLOVLJEN KRIŽNI PUT NA BRDU BRISNICA ČIJE SU POSTAJE TEŠKE STOTINU TONA

Križni put izrađen od kamenih stijena u župi Gospe od Ružarija u Posedarju, jedinstven u Hrvatskoj i šire jer njegovih četrnaest postaja i prizor uskrslog Isusa sveukupno teže stotinu tona, blagoslovio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u petak 10. ožujka. Tada su tijekom svečanog duhovno-glazbenog programa, brojnim okupljenima prigodne riječi uputili mons. Puljić i sudionici u provedbi tog jedinstvenog duhovno-umjetničkog djela i međunarodnog projekta čiji je inicijator i idejni pokretač umjetnik Vinko Kajmak (82), Posedarac.

Vinko Kajmak, umjetnik i inicijator projekta

Organizaciju je provela ‘Čelinka Posedarje’, udruga za očuvanje kulturne i prirodne baštine uz pomoć župe Gospe od Ružarija i Općine Posedarje. Kajmak je predvodio radove i autor je prve i završne 14. postaje gdje je izradio kamenu grobnicu. Križni put je dug 2,5 km, svaka kamena postaja je visoko oko 2,5 metra a teška

između pet i deset tona. Križni put počinje prvom postajom na lokaciji Čelinka; to je izletište iznad glavne magistralne ceste u središtu Posedarja na 80 metara nadmorske visine u podnožju brda Brisnica, na čijem vidikovcu, na vrhu od 200 m nadmorske visine, Križni put završava, s pogledom na Novigradsko more.

To je međunarodni projekt petnaest umjetnika od kojih je većina iz Ukrajine, zatim Hrvatske i Slovenije. Svaku postaju izradio je jedan umjetnik za vrijeme tri kiparske kolonije, od kojih je svaka trajala tri tjedna, u svibnju, rujnu i studenom 2016. godine. Svaki kipar je izradio postaju u slobodi svog nadahnuća. Svaka postaja sadrži prizor Isusove muke, a na stražnjem dijelu je uklesan manji motiv iz života posedarskih težaka, npr. kosidba, berba grožđa, koji pokazuje detalje iz teškog života ljudi u prošlosti, čime se pokazuje sjedinjenost Isusove žrtve i požrtvovnog života naših predaka. Kajmak je izrazio radost i zadovoljstvo zbog ostvarenja svog dugogodišnjeg sna čiji je korijen u njegovom djetinjstvu. „Moja majka je imala dvanaestero djece. Bila je glad i težak život. Brala je lišće i travu i kuhalala nam kako bi nas hranila. Jednom sam je ugledao uplakanu i rekao joj: ‘Majko moja, nemoj plakati. Ja ću napraviti velike škale (ljestve), pa ću se popeti gore do Boga, tražiti da nam da potrebno; pa će nas Bog sve nahraniti’. Taj me motiv vukao cijeli život“ rekao je Vinko istakнуvši da je cilj podizanja Križnog puta da Krist na križu još jednom zagrli Posedarje i Lijepu našu.

„Postavljam ga iz ljubavi i zahvalnosti prema Bogu što je stvorio zemlju za sve nas i u znak sjećanja na bližnje koji više nisu među nama, osobito za poginule i nestale hrvatske branitelje u Domovinskom ratu“ rekao je Kajmak. Na vrhu brda je izradio Isusov grob pravokutnog oblika, na mjestu bunkera kojeg su hrvatski branitelji koristili u Domovinskom ratu. Na to su Kajmak i suradnici ugradili više od osamdeset kubika kamena. U zahvalnosti za svoje roditelje, Kajmak je vlastitim rukama izgradio i kamenu crkvicu sv. Josipa na lokaciji Čelinka, blagoslovljenu 2000. g., gdje Križni put počinje i gdje je svečanost blagoslova održana.

Sve su kamene stijene s tog područja u Pose-

darju, nastale osobito nakon iskopa za gradnju auto-ceste Dalmatine. Jako je tvrd i pršti kad ga se klesanjem obrađuje. Veće komade poklonio je Miro Doljanin, posedarski mještanin, vlasnik građevinske tvrtke. Dvije bijele kamene stijene je donirala tvrtka Kamen Benkovac po trećini tržišne cijene, za 14 000 kn, inače koštaju 50 000 kn. Tim mekšim kamenom je oblikovana 12. postaja i motiv uskrslog Isusa.

„Bog nas je oprao svojom predragocjenom krvlju i vratio nam život. Molimo Boga njegov svečni blagoslov za ovo mjesto i sve hodočasnike. Ovaj Križni put je spomenik njegovom milosrđu i ljubavi. Ovaj krš, tvrdo kamenje oblikованo je rukom umjetnika na slavu Spasitelja. Simbol našeg spasenja počiva na stijeni“ rekao je posedarski župnik Stipe Mustapić, zaključivši: „Sve u prirodi govori o Stvoritelju, a ovo kamenje sad još i više, o životu i njegovoj vrijednosti, o dostojanstvenom življenu i umiranju.

Prolazniče, hodočasniče, zastani u sabranoj misli, u tišini i poslušaj ovaj novi Isusov govor na gori“. „Muka Isusa Krista s križem uzdignutim na Golgoti zbnjuje i uznemiruje osjećaje ljudi i njihove savjesti. Osobito su potresne Isusove zadnje riječi s križa: „Bože moj, zašto si me ostavio?“ U tu su strašnu dramu upleteni ljudi i priroda“ rekao je mons. Puljić u nagovoru. Budući da je taj križni put podignut u prirodi, nadbiskup je istaknuo reakciju prirode na Isusov vapaj: ‘Bože moj, zašto si me ostavio?’.

„U paklenskom spektaklu ljudske pobune protiv utjelovljenog Boga, nebo šuti, a priroda se buni. Kad je Isus izgovorio te riječi s križa, zemlju je prekrila tama. Poznavatelji prirodnih fenomena kažu kako se, inače, prirodu ne tiču naši jadi i problemi. Može narod umrijeti od gladi, ali sunce će i dalje izlaziti i grijati zemlju. Može srce pucati od bola za izgubljenim prijateljem, no to neće potamniti sjaj mjeseca i zvijezda. Ali, kad je Krist bio razapet i u svojoj boli izgovorio posljednji vapaj s križa, sunce je uskratilo svoj sjaj i ugasilo se poput svijeće. Priroda, dakle, nije mogla ostati ravnodušna. Pobunila se gledajući najveći zločin što ga je čovjek u povijesti počinio: ubojstvo stvoritelja i gospodara prirode. Kad se duša Bogočovjeka Isusa odijelila od tijela, potamnilo je sunce

što ga je on stvorio. Sve je u tom trenutku bilo mračno. Sin plače i zove svog Oca, a nebo šuti. Kakva tajna i misterij“ rekao je nadbiskup Puljić, potaknuvši vjernike da svaki put kad mole Križni put, imaju u vidu da ih Isus prati. On je svojom patnjom i smrću zadovoljio za sve i nije se odrekao grešnog čovječanstva. Kako se nije htio odreći svog Oca, grešno mu je čovječanstvo okrenulo leđa. Zbog toga je ostao visiti na križu; razapet između neba i zemlje. No, on je upravo tada svojom patnjom i krvlju doveo nebo i zemlju u sveto zajedništvo. Od svetog trenutka smrti Bogočovjeka, ne može se govoriti da je Bog daleko od ljudi, da ne poznaje napuštenost srca koja trpe i pate. Križni put nam pomaže jasnije shvatiti našu i Kristovu bol, napuštenost i patnju“ rekao je mons. Puljić.

Ivica Zurak, načelnik Općine Posedarje, rekao je da je taj Križni put ujedinio njihovu zajednicu i pokazao da se zajedničkim snagama može puno učiniti, pridonijeti kvaliteti života domaćih stanovnika i gostiju.

„Molitvenim postajama Križnog puta čuva se katolička baština našeg vjernog puka i tradicionalno pjevanje karakteristično za ovaj kraj. Prolaženjem kroz postaje Križnog puta dobili smo mogućnost duhovnog rasta i obogatili smo kulturno-turističku ponudu Općine Posedarje i cijele Zadarske župnije“ rekao je Zurak. Zahvalio je svima koji su dobrom voljom, novčanim prilozima, radom i zalaganjem uložili potrebno i udruzi Čelinka Posedarje koja se bavi zaštitom kulturne i prirodne baštine posedarskog kraja.

Mirko Semijalac, predsjednik udruge Čelinka,

zahvalio je Hrvatskim šumama, Javnoj vatrogasnoj postrojbi Grada Zagreba, privatnim poduzetnicima na sredstvima, TZ Posedarjei svim mještanima koji su uložili trud u akcije čišćenja i kultiviranja tog prostora gdje je podignut „opipljivi simbol katoličke povezanosti i požrtvovnosti“.. „Križni put se nastavlja jer će ljudi tu dolaziti. To je kulturno dobro od opće koristi koje će služiti na duhovnom planu i u turizmu. Ljudi su pomagali na razne načine i primjer je dobre prakse zajedništva i suradnje svih. Vodili smo projekt na socijalnoj razini, da uključimo sve subjekte. Pokazali smo da možemo puno ostvariti, zajedno radeći“ rekao je Semijalac. Put u prirodi se morao trasirati, prokrčiti do vidikovca na brdu, ishoditi potrebne dozvole jer se u prirodi ne smije čvrsto betonirati. Uz stazu su i druge skulpture, posaćene su masline uz postaje. Sve je uklopljeno da ne narušava prirodu. „Ljudi će na tom križnom putu promatrati prirodnu ljepotu koju je Bog stvorio i ljepotu djela koja čovjek može učiniti. Put će se do vrha urediti suhozidima, kamenim klupama i mjestima okrepe“ rekao je Kajmak, zahvalivši Bogu i svima koji su ostvarili Križni put kao Božji dar u toj oazi mira i tisine.

Svi su umjetnici svoje djelo učinili besplatno. Udruga Čelinka im je platila putne troškove a nekima i vize za EU. Smještaj su im organizirali u odmaralištu Vatrogasnog doma. „To su druželjubivi, jednostavnji ljudi, oduševljeni našim krajem i morem. Najprije su željeli vidjeti Međstrovićevu galeriju u Splitu i za to smo im organizirali izlet. Umjetnici iz Ukrajine su grkokatolici. Bogatstvo tog stvaranja je i ta različitost“ rekao je Semijalac. Od petnaest umjetnika, sedam je žena. Iz Hrvatske su

Ana Horvat i Alana Kajfež Szabo iz Zagreba i Georgette Ponte iz Rijeke. Iz Slovenije su Ivan Pezdirc i Mateja Pezdirc.

Umjetnici iz Ukrajine su iz Lavova i Kijeva, prešli put od 4000 km. To su Sergey Oleshko i njegova supruga Ana Rasinska, Poljakinja, Aleksei Konoshenko, Nadia Otriijaža je, uz skulpturu, potrtetirala i pet pejzaža Posedarja od kojih je jedna slika poklonjena mons. Pułjiću, Konstantin Sinicki, prof. na akademiji u Kijevu, Konstantin Dobrijanski, Vasil Tatarski, Jurij Golodović i Olena Dodatko. Ukrnjaci su 2014. g. u Posedarju održali svoju kiparsku koloniju posredstvom udruge ‘Bila Hrvatska’ osnovane u Lavovu.

Ukrnjaci su sudjelovali u izradi Križnog puta jer su 2014. g. u Posedarju održali svoju kiparsku i slikarsku koloniju posredstvom udruge ‘Bila Hrvatska’ osnovane u Lavovu.

Vinko Kajmak je 2015. g. u Lavovu u ‘Muzeju ideja’ imao izložbu svojih radova na Danim hrvatskog turizma i kulture. Tako se dogodila suradnja za Križni put. U svečanosti blagoslova sudjelovali su i Pučki pivači KUD-a Radovin predvođeni Ivicom Dundovićem s napjevom ‘Častimo te Križu sveti’, crkveni župni zbor VIS Ružarij i Marija Husar Rimac koja je izvela ‘Gospodine, Hvala’ i ‘Naš Bog je velik’ u pratnji Saše za klavijaturama, Vinkovog unuka. Program je vodila Darija Juričić. Prigodnu pjesmu koju je napisala pročitala je župljanka Katica Cvetković: “Vinkov primjer nek bude pouka, da se svaka može svladat muka. I kad za sreću u duši nemaš mista, traži pomoć i vjeruj u Krista. Posedarje, nek ti bude dika, za divan pogled s Kristova vidika”. Uz Posedarce, u svečanosti su sudjelovali i brojni gosti iz Zadarske nadbiskupije.

ZADAR: STRUČNI SKUP VJEROUČITELJA ZADARSKE NADBISKUPIJE – ‘IZAZOVI RODITELJSKOG ODGOJA’

‘Izazovi roditeljskog odgoja’ bila je tema stručnog skupa vjeroučitelja Zadarske nadbiskupije u subotu 11. ožujka u dvorani sjemeništa ‘Zmajević u Zadru. Izlaganje ‘Roditeljstvo u Božjem naumu’ održao je mr. don Roko

Glasnović, magistar pastoralne teologije i tajnik Šibenske biskupije. „Roditeljstvo, obitelj i društvo su povezani i ako je jedno u transformaciji i drugo je u transformaciji. Živimo u doba sukoba interesa između obitelji, posla, ljubavi i slobode ostvarivanja individualnih ciljeva, pa brak i roditeljstvo zahtijevaju iznimno puno napora i truda“ rekao je mr. Glasnović, dodavši da je jedan od glavnih problema suvremenog roditeljstva usklađivanje roditeljstva i rada izvan kuće, kako odoljeti zahtjevima profesionalnog posla i osigurati skladan obiteljski život. Naveo je najznačajnije promjene koje su utjecale na suvremenu obitelj: povećani broj razvoda, pojava kontrole rađanja, pad obiteljskog autoriteta, povećanje pred- i izvanbračnih veza, povećani broj žena u profesionalnom radu, porast individualizma, premještanje težišta skrbi s obitelji na državu, promjena odgojne uloge, utjecaj rekreativnih aktivnosti i medija, liberalno-građansko zakonodavstvo, politički interesi, nezaposlenost, otpori institucionalnom pojmanju obiteljske zajednice.

„Odgovor na pitanje tko je roditelj u današnjem društvu kompleksniji je nego ikada. U 20. st. roditelj je bila osoba koja je dijete začela, rodila ili usvojila. Napredak medicine je doveo do toga da dijete može imati pet roditelja: majku i oca koji su donirali spolne stanice, surrogat majku koja je iznijela trudnoću te socijalne roditelje koji ga odgajaju“ rekao je mr. Glasnović i upozorio na semantički aspekt pojma roditelja i razgradnju govora: „Prešli smo od supružnika, muža i žene, na partnere, brojne i privremene; od materinstva, na pravo žene da slobodno raspolaze svojim tijelom; od braka između jednog muškarca i jedne žene kao postojane ustanove, na kulturološku proslavu slobodne ljubavi, obospolne, jednospolne, bez ikakve obveze; od jedne obitelji, na mnoštvo obitelji ili obitelji u svakakvim oblicima; od rađanja na oplodnju“. Negativne posljedice s gledišta društvene organizacije su demografska kriza, teškoće u odgoju i obrazovanju, napor u prihvaćanju novog života, starije osobe kao teret, napetosti u odnosima koje nekad vode i do nasilja. Na roditeljstvo utječu društveni kontekst, osobna, supružnička i obiteljska očekivanja i iskustva, iskustva iz vlastite obitelji, dob, stupanj obrazovanja, zaposlenički status i osjećaj sigurnosti, psihološki, soci-

jalni i ekonomski uvjeti.

Mr. Glasnović je rekao da se u Bibliji riječ roditelj spominje 44 puta, a otac i majka do tisuću puta. „Jezik vjere crpi iz ljudskog roditeljskog iskustva jer su roditelji čovjeku prvi Božji predstavnici. No, ljudsko iskustvo pokazuje da su roditelji pogrešivi i mogu izobličiti očinski i majčinski lik. Bog nadilazi ljudsko očinstvo i majčinstvo. Nitko nije otac kao što je to Bog“ rekao je predavač. Prema pobudnici Familiaris Consortio naveo je četiri zadaće obitelji u odnosu na osobu, život, društvo i Crkvu: stvaranje zajednice osoba, služenje životu, tj. rađanje i odgajanje djece, razvoj i blagostanje društva. „To znači da društvo ne može biti iznad obitelji. Društvo je nezamislivo bez obitelji, koja participira u njegovim događanjima. Ljudska obitelj ima organske i životne veze s društvom, jer ona je njegov temelj i hrani ga svojom službom životu: u obitelji se rađaju građani i u obitelji uče prve društvene kreposti koje su duša života i razvoja društva. Stoga je opravdano da društvo pokazuje interes za obitelj i da se brine dobrobit obitelji“ istaknuo je mr. Glasnović. Naglasio je da je ljudska ljubav po naravi usmjerena očinstvu i majčinstvu. Darujući život, roditelji sudjeluju u stvaralačkoj Božjoj moći. U rađanju prenose Božju sliku od čovjeka na čovjeka. „Rađanje je nastavak stvaranja. Rađanje novog života ne odgovara samo biološkim zakonima nego stvoriteljskoj volji Božjoj. Iako su razumljive želje roditelja da u rađanju djece prepoznaju krunu uzajamne ljubavi i djecu žele za sebe, moraju imati na umu da su djeca prije svega Božji dar njima, te da svako dijete prihvataju i rađaju kao suradnici Božji u djelu stvaranja. Očinstvo i majčinstvo nisu samo tjelesni, nego prije svega duhovni zadatak“ poručio je mr. Glasnović.

Predavač je podsjetio na misao sv. Ivana Pavla II. da je bračni par koji voli i rađa život pravi ‘živi kip’ kadar očitovati Boga Stvoritelja i Spasitelja. Sv. Ivan Pavao II. ističe da kroz odgoj djece obitelj najviše izvršava svoje poslanje navještanja Evandelja života. Rječju i primjerom u svakodnevici odnosa i odluka, djelima i konkretnim znakovima, roditelji uvode svoju djecu u istinsku slobodu, koja se ostvaruje samodarivanjem i odgajaju u njima poštovanje drugoga, osjećaj za pravednost, srdačno

primanje, dijalog, velikodušno služenje, solidarnost i druge vrijednosti koje pomažu da se život živi kao dar. Mr. Glasnović je podsjetio i na misao umirovljenog pape Benedikta XVI. da je „uz prenošenje vjere i Gospodnje ljubavi jedna od najvažnijih zadaća obitelji oblikovanje slobodnih i odgovornih osoba. Zato roditelji moraju stalno svojoj djeci vraćati slobodu, koje su neko vrijeme jamci“.

Predavač je govorio i o odnosu roditelja i evangelizacije jer je evangelizirati milost i pravi poziv Crkve, njen identitet. „Milošću sakramenta ženidbe roditelji su primili odgovornost i povlasticu navještati vjeru djeci, od ranog uzrasta činiti ih sudionicima crkvenog života. Poslanje roditelja je učiti djecu moliti se i otkrивati u sebi zvanje djece Božje. Djeca pridonose roditeljskom rastu u svetosti. Uzajamno daju oproštenje koje iziskuju uvrede, svađe i nevjernosti“ rekao je mr. Glasnović, dodavši da iz ženidbene zajednice proizlazi obitelj u kojoj se rađaju novi građani ljudskog društva. Oni milošću Duha Svetoga po krštenju postaju sinovi Božji, da Božji narod može trajati kroz vjekove. „U toj Crkvi, koja bi se mogla nazvati kućnom, roditelji moraju biti za svoju djecu riječi i primjerom prvi vjesnici vjere i njegovati zvanje prikladno za svakog pojedinog, s osobitom brigom ono sveto“ rekao je mr. Glasnović, istaknuvši da djeca po obitelji ulaze u ljudsku zajednicu i u Božji narod. Predavač je zaključio da je obitelj objekt i subjekt pastoralne i središte pastoralnog djelovanja. Kršćanske zajednice su pozvane podržati odgojno poslanje obitelji. Važna je suradnja između pastoralne mladih, zvanja i obitelji. Istaknuo je da treba produžiti pripravu za brak, važnost kompetentnog roditelja i poslijedeničnog pastoralnog.

Izlaganje ‘Radosti i teškoće roditeljskog odgoja danas’ održao je psiholog Mladen Klanac, voditelj Obiteljskog savjetovališta pri zadarskom caritasu. „Svjedoci smo kad o odgoju govori škola, stavlja odgovornost na roditelje, ako govore roditelji, odgovornost stavljaju na školu. Ako govore zajedno, stavljaju odgovornost na Crkvu, ako se nađu sve troje zajedno, stavljaju odgovornost na društvo“ rekao je Klanac, istaknuvši da društvene promjene i izmijenjeni važni stavovi za obitelj utječu na njenu stabilnost i odgojnu ulogu roditelja koje prati nepovoljno zakonodavstvo. Nameću im se modeli koji nisu obiteljski i nisu u skladu s vrijednostima koje obitelji žive. Upozorio je da strukturu i vrijednosni sustav hrvatske obitelji ugrožavaju smanjena stopa fertiliteta, opadanje broja sklopljenih brakova, rast broja obitelji s jednim roditeljem, povećanje dobi pri sklapanju braka.

Statistički podaci pokazuju da u odnosu na ukupni broj obitelji u Hrvatskoj, broj bračnih parova s djecom pada (od 63,8% 1971. g. do 58,0% 2001. g.). Broj bračnih parova bez djece raste (od 24,8% 1971. g. do 27% 2001. g.). Raste i broj majki s djecom (od 9,4% 1971. g. do 12,5% 2001. g.) i očeva s djecom (od 2,0% 1971. g. do 2,6% 2001. g.). „Odgoj je prioritetna zadaća cijelog društva, ali u prvom redu roditelja, jer su oni prvi odgojitelji. Roditelji djetetu osiguravaju život i brinu se za cijelokupni rast (fizički, socijalni, emotivni, psihički i duhovni) kako bi djeca izrasla u zrele i odgovorne osobe. Roditelji djetetu ne daju samo biološki život, nego i dojam što je i kakav život, o uzvišenosti i vrijednosti života“ rekao je Klanac, istaknuvši da nitko nema pravo umanjivati autoritet roditelja, škola ni politika. „Odgoj mora biti za minimalnu sigurnost da djeca vrijede neovisno o tome što čine i kakvi su. Najveće dobro za mene je što postojiš. Mi djecu odgajamo da je najvažnije završiti školu. Nigdje u katekizmu ne piše da moramo biti doktori, inženjeri da bi postigli život vječni. Važno je da ih naučimo temeljne zapovjedi: ljubiti Boga i ljubiti se međusobno“ rekao je Klanac. Naveo je brojne primjere svetaca, čiji su životi primjer odgoja.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Na okruglom stolu koji je moderirala prof. Sabina Marunčić, viša savjetnica za vjeronauk u Agenciji za odgoj i obrazovanje, iskustveno se razmatralo roditeljstvo iz različitih kutova prema istom cilju; u kojoj je mjeri hrvatska katolička obitelj polje za religiozno učenje i odgajanje. Istaknuta je potreba osnivanja obiteljskih zajednica u župama i provođenja obiteljske kateheze te uključivanje vjeroučitelja u vođenje tih zajednica. Sudionici okruglog stola u koji su se raspravom uključili vjeroučitelji bili su bračni par Martina i Ivan Šimunić, vjeroučiteljica Marijana Dellavia, don Igor Ikić i učiteljica Jadranka Dunatov.

Bračni par Šimunić govorio je kako usklađuju profesionalne obveze i roditeljstvo i o specifičnoj ulozi oca za obitelj, a ususret Trećem nacionalnom susretu hrvatskih katoličkih obitelji 2018. g. u Solinu. Crkva potiče na promišljanje o očinstvu kao jednom od lica roditeljskog poslanja, nasuprot trendu odsutnosti oca u obitelji. Don Igor Ikić, nadbiskupijski vikar za pastoral, iznio je pastoralna iskustva rada s roditeljima i obiteljima te što Crkva čini u pastoralu obitelji. Dunatov je govorila o oblicima suradnje s roditeljima i današnjim problemima roditelja. Dellavia je iznijela svoj stav o očekivanjima društva prema vjeroučiteljima u profesionalnom i osobnom smislu. Obje učiteljice su kazivale koliko vrijednosti koje prenose učenicima uspijevaju ugraditi u vlastitu obitelj i s čim se pritom suočavaju.

Sudionicima se uvodno obratio i zadarski nadbiskup Želimir Puljić koji je ohrabrio sudionike u radu istaknuvši da su vjeroučitelji po svom mandatu obvezni pomoći roditeljima u odgoju. Mr. don Gašpar Dodić, predstojnik nadbiskupijskog Katehetskog ureda, rekao je da obitelj, unatoč mnogim nedaćama, problemima i kriza-

ma, ostaje važan prostor za njegovanje intimnih vrijednosti bračnog zajedničkog života i odgoja djece.

„Obitelj je mjesto primarnog razvoja, pouzdanosti, bezuvjetnog prihvaćanja i istinske kršćanske ljubavi. Ona je mjesto življene solidarnosti i pomirenja, gdje se moguće suočiti sa zakazivanjem, neuspjehom i slabostima“ rekao je don Gašpar, dodavši da je izvanškolsko mjesto učenja, obitelj, stvarni svijet gdje se religiozno učenje događa, priprema ili produbljuje, a učenicima se pomaže da sami dođu do osobne vjere. Podsjetio je na misao teologa Michael Ebertza da je suvremenii čovjek spremna na ‘mučeništvo za obitelj’, da je obitelj ono ‘jedino i sve’ i ima bezuvjetni prioritet.

Stručni skup su organizirali Katehetski ured Zadarske nadbiskupije u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje – podružnica Split. Susret je počeo molitvom koju je pripremila s. Viktorija Gadža, tajnica Katehetskog ureda.

ZADAR: BLAGDAN SV. JOSIPA NA PLOVANIJI

Blagdan sv. Josipa svečano je proslavljen u istoimenoj župi na Plovaniji u Zadru gdje je u župnoj crkvi sv. Josipa koncelebrirano misno slavlje u subotu 18. ožujka predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Kreposti sv. Josipa u homilijama bl. Alojzija Stepinca bila je tema propovijedi, s obzirom da se, rekao je mons. Puljić, „Stepinca ponovno sumnjiči, osporava, napada i ogovara. Ali i proučava temeljitije njegove pothvate, zauzimanja i nastupe, kako bi zasjala veličina istine o njemu“. Nadbiskup je podsjetio na Stepinčeve zapise iz zatvora, tekstove Stepinčevih homilija prema Litanijama Sv. Josipa, objavljene u Zagrebu 1953. g., ali bez autorovog imena, jer režim nije dopuštao spominjati Stepinca, osim u protucrkvenoj promidžbi. „Iako je bio lišen slobode, nije prestaо biti povezan sa svojim pukom. Svjestan biskupske službe da objavi ljudima plan koji Bog ima s njima, on je poput apostola Pavla iz uzništva poticao svećenike neka se ne plaše, već se molitvom i riječju evanđelja bore protiv društvenih zala“ rekao je mons. Puljić, tumačеći što Stepinac piše o sv. Josipu u odnosu na obitelj i Crkvu koja je velika obitelj. Premda je

zaziv 'Glavaru Svetе obitelji' u sredini litanija, a 'Pokrovitelju svete Crkve' na kraju, Stepinac to smatra važnim temama i te njegove propovijedi odskaču od drugih tema po duljini sadržaja. Papa Pio IX. 1870. g. proglašio je sv. Josipa zaštitnikom Katoličke Crkve. Stepinac kaže da sv. Josip istom ljubavlju kojom je štitio svetu obitelj, štiti danas i svoju Crkvu. „Crkva kao zajednica onih koji vjeruju u Krista, biva velikom obitelji o kojoj brižni Josip skrbi i štiti je. Onda su i odnosi u nazaretskoj obitelji postali uzor članovima Crkve, u poslušnosti onima koji nas u ime Krista vode (papa, biskupi, svećenici), pomaganju i poštivanju, strpljivosti u progonima i kušnjama“ piše Stepinac i ohra-bruje da se u teškim prilikama moli zagovor sv. Josipa. „On je obranio Isusa pred Herodom, pa će s istom ljubavlju braniti svoju Crkvu pred Herodovim nasljednicima, progoniteljima u ovom ili onom obliku“ podsjetio je na Stepin-čeve riječi mons. Puljić.

Zazivom Josipa kao glavara Svetе obitelji, želi se potaknuti vjernike da ozbiljno shvaćaju i žive bračni i obiteljski život. Sreći Josipa i Marije, najsvetijeg braka na zemlji, prethodio je njihov sveti i kreposni život. U tomu je temelj Božjeg blagoslova, rekao je Stepinac, ističući da je blagoslovjeni brak izvor blagoslova za supružnike, ali i za okruženje i cijelo društvo. „Zbog toga, zaključuje bl. Alojzije, pitanje braka nije privatna stvar dvoje zaručnika. Radi se o dobrobiti cijelog društva, pa potiče roditelje, svećenike, odgojitelje i zauzete vjernike laike neka čine sve da mladi čestito žive. Potrošačko-hedonistički mentalitet ubire plodove varanja, rastava, preljuba i nepoštivanja života. Ako je 'obitelj temeljna stanica društva, onda o njoj ovisi vrijednost i snaga države, Crkve i naroda', zaključuje bl. Alojzije. Kad obitelj rastaču grijesi onda se to prenosi i na cijeli narod“ rekao je nadbiskup Puljić.

Stavljanjući pred muževe lik sv. Josipa, bl. Alojzije kaže da „obiteljsko ognjište može postati raj na zemlji ako je na čelu obitelji muž kojeg rese krepoti sv. Josipa“. Krepoti pravednosti, čistoće, mudrosti, jakosti, vjernosti, strpljivosti, skromnosti i radišnosti kao zazivi u litani-jama sv. Josipa, ne dobiva se rađanjem, nego

osobnim trudom i zalaganjem, rekao je mons. Puljić. Bl. Alojzije kaže da je sv. Josip bio među najrazboritijim stvorenjima na zemlji. Tu krepot Stepinac prepoznaje u Josipovim odlukama koje je donio na tri različita mjesta i u drugačijim okolnostima. Prvi put kad je saznao da je Marija trudna. Da je ne bi javno osramotio, donosi odluku da je potajno otpusti. Drugi put je odlučio poći na popis pučanstva u udaljeno mjesto Betlehem kako bi se ispunilo proročstvo: 'Ti, Betleheme, nipošto nisi najmanji među kneževstvima Judinim'. Treća važna i razborita odluka bila je bijeg u Egipat. „Da u tim važnim trenucima za život Marije i malog Isusa nije tako postupio, pitanje kako bi se odvijala povijest spasenja. Zbog toga smo ispunjeni zahvalnošću prema sv. Josipu što je razborito razmišljao i mudro odnosio odluke koje su do-nijele bogate plodove“ rekao je mons. Puljić.

Hrabrost i jakost pomažu čovjeku da na putu za dobrim ne malakše ni kad dodu velike životne drame i teškoće. Pripisuje ih se sv. Josipu „zato što je njegov život bio isprepletan brojnim poteškoćama, a nikad se nije tužio, prigovarao, pokazivao nestrpljivost i razdražljivost. To je znak da je sv. Josip bio izvanredno jaka i hrabra duša, pa kao takav Bogu osobito drag i mio“ riječi su bl. Alojzija koji kaže da je sv. Josipa resila i strpljivost, a ona pomaže čovjeku podnosići zlo, kako bi nastavio dobrim putem iz ljubavi prema Bogu. „Sv. Josip je glavar Nazaretske obitelji i pokrovitelj svete Crkve. Neka nam bude poticaj kako bismo bili dobri radnici

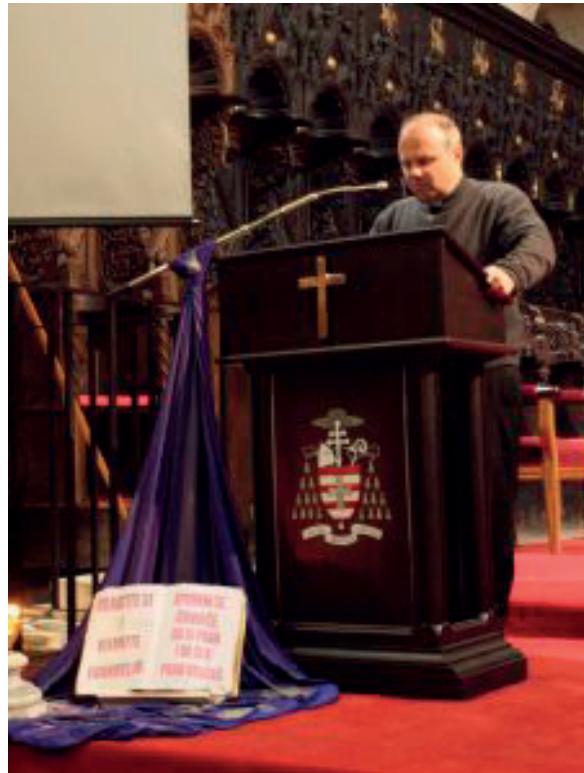
i vrijedni Božji suradnici, te poput njega kadri u snu i na javi osluškivati poticaje odozgor. Otvorimo se Božjim nadahmućima u svetom korizmenom vremenu. Preporučujmo moćnoj zaštiti sv. Josipa sebe, zajednicu, narod i domovinu. Njegov zagovor neka učvrsti našu vjeru i oplemeni naše odnose, savjesnost u radu i mir u srcima“ zaključio je nadbiskup Puljić.

**ZADAR: KORIZMENU DUHOVNU
OBNOVU U KATEDRALI SV. STOŠIJE
PREDVODIO DON DAMIR STOJIĆ**

Don Damir Stojić, studentski kapelan iz Zagreba, predvodio je korizmenu duhovnu obnovu u katedrali sv. Stošije u Zadru od 16. do 18. ožujka. Nakon jednosatnog nagovora, don Damir je predvodio misno slavlje, a potom klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramenton izričući molitvene nakane da Isus zacijeli slobodjenosti, napuštenost, usamljenost, beznađe, depresije, očaj ljudi, da pogleda sve koji ne vide smisao života. Rekao je kako se osobito s tim stanjima susreće u svojoj pastoralnoj praksi i susretima s ljudima te da sve to stavlja pred Isusa u klanjanju i predaje u molitvi da on kao Bog života obnovi i oslobodi ljude od osjećaja besmisla.

Don Damir je potaknuo vjernike da suočilične svoje srce Božjemu te je razlagao sadržaj deset Božjih zapovijedi „koje nam je Bog dao da bismo imali istinsku slobodu. Kad sagriješimo, gubimo svoju slobodu. Zapovijedi su jaram, ali pokazatelj da držimo pravac, jamac da se nećemo razočarati i zalutati. Kad grijesimo, gubimo identitet, čast i dostojanstvo“ rekao je don Damir. Što možemo naučiti od Isusa, don Damir je govorio tumačeći prisopodobe o izgubljenoj ovci, izgubljenoj drahmi i povratku izgubljenog sina. Don Damir je pred Presvetim molio da Duh Sveti prisutan u Crkvi izlije pomazanje i oslobodi sakramentalnu milost koju smo primili na krštenju, a tijekom života je zatrpana našim grijesima i nemarom.

Poželjevši da budemo njegovi glasnici u ljubavi prema Božjoj riječi, don Damir je istaknuo Isusov poziv ‘‘Dodite svi koji ste umorni i žedni, ja ću vas napojiti’’. ‘‘Podari žđ u ovaj narod da možemo žedati za tobom. Jer smo se nasitili

stvarima ovog svijeta. Izlij duha sinovstva da znamo da smo ljubljeni. Osobito oni koji ne poznaju svoj identitet, da dožive da su djeca Božja. Žedni smo istine, dara Duha Svetoga“ molio je don Damir pred Presvetim. Naglasivši da ovaj svijet treba radikalno svjedočanstvo snage Božjeg kraljevstva, molio je da Bog podigne svećenike, redovnike i supružnike koji će živjeti brak kako ga je Bog zamislio od početka.

Isus je donio i učino novosti milosrđa, oprošteњa, zapovijed ljubavi i Crkve čiji smo svi udovi, rekao je don Damir, potaknuvši sve da budu vjerni Crkvi, unatoč napadima na nju. „Isus je ustanovio Crkvu za nas, dao je ključeve Petru. Svatko može nešto prigovarati o Crkvi, što je loše, kroz povijest, život svećenika. Međutim, ovo je Isusova Crkva i zato je volim“ rekao je don Damir, podsjetivši kako je Crkva izgledala u Isusovo vrijeme. „Apostoli su mrmljali, bilo je izdaja. Petar ga je zatajio, Isusa su svi napustili. Ali Isus nije napustio svoju Crkvu. Nemojmo zaboraviti da je ovo Isusova Crkva“ istaknuo je don Damir, rekavši da mnogi u Isusu nisu bili prepoznali ni da je on Bog.

„Kad netko prigovara Crkvi i govori protiv nje, sjetimo se Isusa na križnom putu koji krvari i pati. To je Crkva. Ovo je vojujuća, putujuća Crkva koja trpi, krvari. Nekad ne izgleda kako

treba izgledati, to je točno. Ali dogodit će se i nama uskrsnuće. Zato ostanite vjerni Crkvi. Jer ispod skandala i loših događaja, postoji mistično tijelo Kristovo“ rekao je don Damir, naglasivši da je njemu najljepša slika Crkve Noina korablja. „U njoj su bile životinje. Dakle, smrdilo je. Bilo je gužve i puno životinja. Kad se ušlo u tu korabiju, nije bilo ugodno. To nije bio kruzer. A mnogi ljudi imaju osjećaj da je crkva wellness centar. Dodeš, netko te masira, mirisini štapići.

Ljudi kažu, ‘Želim se osjećati dobro u Crkvi’. Ako se netko želi osjećati dobro u Crkvi, neka ne ide zbog toga. Nećeš se osjećati dobro. Jer u Crkvi ćete čuti nezgodne stvari. Tko je prvi bit će zadnji, ako želiš živjeti moraš umrijeti, nosi svoj križ. Svi žele wellness centar. Ali još nisam čuo da je netko ozdravio u wellnes centru“ rekao je don Damir, istaknuvši: „Crkva je bolnica. Ako idete u bolnicu, hrana je bez ukusa. I tijelo Kristovo je bez ukusa, ali to je Isus. Tko god je ušao u Noinu korabiju, spasio se i dobro je prošao. To je Crkva.

Crkva se bavi jednim: mi proizvodimo svece. To je jako prljav, krvav proces, duhovne amputacije. Ali kad bude gotovo, izvrsno je. Puno puta kad dođete u Crkvu, vidjet ćete taj proces. Da postaneš svet, to je krvav proces. Ali ova će Crkva jednog dana doći u kraljevstvo nebesko“ poručio je don Damir. Rekao je da u Starom zavjetu postoji 360 proročanstava i sva su ta obećanja ostvarena u Novom zavjetu. „Obećanje nad obećanjima je da će Isus ponovno doći. Imajte vjeru da Gospodin vodi vaš život. U teškim trenucima ljubite Gospodina. Zdravlje nije najvažnije. Najvažnije je da spasiš svoju dušu. Tvoja svetost je najvažnija. Ostanite vjerni i

postojani. Isus čini sve novo. Molite za dar vjere“ potaknuo je, između ostalog, don Damir Stojić.

Sva tri dana katedrala je bila dupkom puna brojnim vjernicima svih generacija. Na susretu je sudjelovao i zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Pjevanje je animirala Božja pobjeda iz Zagreba. Događaj je organizirala katedralna župa sv. Stošije čiji je župnik Josip Radojica Pinčić zahvalio don Damiru na dolasku i Teološko-katehetski odjela Sveučilišta u Zadru s pročelnikom dr. don Elvisom Ražovom, koji su također sudjelovali na obnovi.

OBROVAC: PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. JOSIPA I BLAGOSLOVLJEN KIP BL. ALOJZIJA STEPINCA

Blagdan sv. Josipa svečano je proslavljen u župi sv. Josipa u Obrovcu u nedjelju 19. ožujka. Na početku slavlja zadarski nadbiskup Želimir Puljić blagoslovio je kip bl. Alojzija Stepinca ispred Zavičajnog muzeja u Obrovcu preko puta župne kuće. Kip od bronce visok 2,20 metra, na mramornom postolju od 80 cm, s rubnim uzorokom hrvatskog pletera, djelo je akademskog kipara Vida Vučaka, autora kipova Stepinca i u Osijeku, Chicagu i Kanadi. Kip je donacija štovatelja bl. Alojzija Stepinca iz cijele Hrvatske i inozemstva, vođeno zalaganjem mons. dr. Jurja Batelje, postulatora Stepinčeve kauze koji je također sudjelovao u svečanosti. Obrovački župnik don Krešo Ćirak izrazio je radost što će Stepinčev kip resiti grad i biti svjedok kršćanske vjere u Obrovcu.

Kip predstavlja zatočenog Stepinca u Krašiću u hodu ograničenim prostorom. Podiže ruku na blagoslov svima koji mu dolaze da ga susretnu, podrže, zatraže savjet i blagoslov. Vjetar koji vitla njegovu reverendu predstavlja teško vrijeme u kojem je blaženik vodio Crkvu u Hrvatskoj. Na licu mu se očituje smirenost koja proizlazi iz njegovog gesla ‘U tebe se Gospodine uzdam’ i ‘Moja je savjest čista’. Nadbiskup Puljić je istaknuo da blagoslivljujući kip bl. Alojzija, odajemo počast i sv. Josipu koji ga je osobito častio. „Divimo se vjeri, hrabrosti, poniznosti i spremnosti sv. Josipa u suradnji s Božjim planovima. Nije čudo što je Crkva od

početka osobito štovala sv. Josipa i što su ga pape proglašile zaštitnikom Crkve. Kip bl. Alojzija nas potiče na odanost i poštovanje prema sv. Josipu, zaštitniku Crkve, hrvatskog naroda i obitelji. Osobito danas u krizi rada, gubljenju dostojanstva i duhovnosti rada, sv. Josip je i zaštitnik radnika“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da nas sv. Josip vodi na početke povijesti spasenja: u Nazaret, Jeruzalem, podsjeća nas na velike riječi koje je Bog uputio preko svog anđela Josipu kad je bio zbumen što mu je činiti: ‘Ne boj se, Josipe, uzeti Mariju sebi za ženu, jer što je u njoj začeto, začeto je od Duha Svetoga’.

Nakon blagoslova, svećenici i brojni puk među kojima su bili i KUD-ovi u narodnim nošnjama, u procesiji središtem Obrovca četiri puta su se zaustavili na blagoslov. Za vrijeme procesije puk je molio krunicu sv. Josipa i molio za obitelji, Crkvu, narod i domovinu. Potom je u župnoj crkvi sv. Josipa mons. Puljić predvodio svečano misno slavlje, a propovijedao je mons. Batelja. Čestitao je obrovačkom puku što je izabrao da ga kip bl. Alojzija podsjeća na zahvalnost Bogu za prošlost i pruža nadu za bolju budućnost. U Obrovcu kao mjestu bogate narodne i crkvene povijesti, nekadašnjem uporištu krbavskih knezova Kurjakovića koji su u 14./15. st. obnašali bansku čast i bili suradnici hrvatskih banova iz roda Šubića Bribirskih, mons. Batelja je rekao da odluka Hrvatskog sabora prije 330 godina da izabere sv. Josipa za zaštitnika hrvatskog naroda, znači želju da njegovom zagovoru „preporuči cijeli narod i svaku obiteljsku zajednicu, da ih čuva kao što je štitio Nazaretsku obitelj. Bilo je to svjedočko izabranje, vjerom protkano, da onaj koji je uključio Spasitelja u Davidovu baštinu, sačuva hrvatski narod u pokladu katoličke vjere“.

Mons. Batelja je podsjetio na riječi bl. Alojzija na posveti crkve u spomen kralja Zvonimira u Biskupiji kod Knina 1938. g.: „Kad u duhu prođemo čitavu našu krvavu povijest, možemo mirne duše reći s ponosom: Milosrđe je Gospodnje da ne izgibosmo (Tuž 3,22). Sjećajući se tolikih dobročinstava Božjih, stavio sam, kao maleni znak zahvalnosti za bezbrojna dobročinstva Božja prema našem hrvatskom

narodu, na veliko zvono ove spomen crkve natpis: ‘Svemogućem Vladaru Kristu, koji je kroz mnoge vjekove bio jedini vođa hrvatskog naroda! Neka te, dragi moj hrvatski puče, ova spomen crkva i glas njenih zvona podsjeća na dvije stvari: da budeš Bogu zahvalan za prošlost, za bezbrojna primljena dobročinstva i da ti je samo u njemu spas u budućnosti’.

Mons. Batelja je zamolio sv. Josipa zagovor za živu i stamenu vjeru kakvom je Stepinac branio božanstvo Božjeg Sina. Sv. Josip, zaštitnik doma i domovine, moćni je zaštitnik jer Boga nije iznevjerio. „Čuva je život i obitelj, dvije najvažnije odrednice ljudskog života. Ta nas činjenica potiče da ozbiljno shvatimo važnost savjeta bl. Alojzija, najsvjetlijeg lika Crkve u Hrvata, koji suočen s ubijanjem nerođene djece reče: ‘Vjerujemo da nije daleko vrijeme kad će se brojna djeca smatrati blagoslovom s neba, a pokvareni pojedinci, koji mrskim djelema nastoje onemogućiti planove Stvoriteljeve, ustuknuti pred pravdom koja zločine neće ostavljati nekaženjene. Planovi Stvoriteljevi! Kako su oni lijepi u pogledu obitelji! Sebe proslaviti, a pojedince i narode usrećiti! Velika je čast za vas, ženidbeni drugovi, primjećuje sv. Franjo Saleški, da vas Bog zove za suradnike, hoteći pomnožiti duše što će ga hvaliti i slaviti u sve vijeke. Vi rađate tijelo, a Bog poput nebeskih kapljica rose stvara duše i ulijeva ih u tjelesa“ rekao je mons. Batelja.

Istaknuo je da svetkovina sv. Josipa podsjeća da kršćanski život raste k punini slaveći sakramente. „Opstali smo kao Crkva katolička i kao narod hrvatski blagujući svetu česticu Isusove žrtve i ljubavi. Ona je davala snagu očevima i majkama čijom se žrtvom besplodna zemlja plodila, djecu se rađalo unatoč zatornom maču nevjernika. Možda baš zato danas izumiremo, što se ne pričećujemo, što ne poštujemo ženu u blagoslovjenom stanju, što ne cijenimo obiteljsko zajedništvo, a Boga proklinjemo, umjesto da ga blagoslivljamo“ upozorio je mons. Batelja, rekavši da je poticajan primjer Josipovog očinstva i nježnosti, savjesti i odgovornosti. „On prigljuje majku Božjeg sina, uzima majku i dijete u svoj dom te s njima odlazi u izbjeglištvo da pred ubojicom Herodom sačuva

dječakov život. Kako sjajan primjer vjernosti u usporedbi s očevima koji olako napuštaju ženu i djecu, štoviše, s njima nasilno postupaju. U stravičnim zbivanjima Drugog svjetskog rata, Stepinac je grmio: 'Tko dira čovjeka, tko progoni i ubije čovjeka, dira zjenicu Božjeg oka'. Kako je to aktualna poruka našem vremenu koje u čovjeku gleda broj i stroj, a ne Božje dijete i budućeg stanovnika neba! Kakoje to ohra-brujuće u danima kad se Stepinčeva dobrota u spašavanju rantih stradalnika nastoji umanjiti, čak i nijekati" rekao je mons. Batelja.

Na području Obrovca kroz povijest bile su crkve i samostani kao sigurni putokazi prema slavi neba i Bogu stvoritelju: crkve sv. Petra apostola i sv. Krševana (1029.), sv. Mihovila arkanđela (1195.), templarske crkve sv. Martina, benediktinski samostan s crkvom sv. Jurja Koprivskog (1052.), samostan franjevaca konventualaca (1500.), gostinjac franjevki trećeg reda (srušen 1409.). „Od danas imamo u svojoj sredini još jedan pouzdan orijentir prema nebu: lik blaženog Alojzija, osobitog pobožnika sv. Josipu. Njemu preporučimo svoj život na zemlji i svoju vječnost. On se, oslonjen na Boga, nije bojao poteškoća, prijetnji ni smrti. Bio je uvijek spremjan za Božji pohod i Božji sud. Tu spremnost opisao je u propovijedi na zaziv iz Litanija sv. Josipa, 'Istinske kršćanske duše ne strepe pred smrću'“ poručio je mons. Batelja, potaknuvši puk: „Idite sv. Josipu. Što vam on rekne, to činite. Idite bl. Alojziju. On će vam pokazati put do Isusa, do Boga. A Bog jamči, iz koje god nevolje budu povikali k meni, uslijat će ih i bit će uvijek njihov zaštitnika. Neka Božja zaštita bude jamac našeg zemaljskog putovanja prema slavi Neba, jer na zemlji

sve prestaje, a nebo ostaje“.

Proslavi župnog blagdana prethodila je velika devetnica u kojoj je devet obrovačkih obitelji u svojim kućama molilo sa župnikom Ćirkom pred kipom sv. Josipa, svaka obitelj jedan tje-dan, za potrebe Crkve i naroda. To su sljedeće obitelji: Željko Maričić, Ivica Modrić, Nedjeljko Venutti, Ante Miljanić, Pere Karamarko, Tomislav Modrić i Vlatko Modrić.

Misna slavlja u devetnici za hodočasnike u obrovačkoj župnoj crkvi predvodili su župni-ci Novigradskog i Ražanačkog dekanata (fra Ivan Nimac, župnik Kruševa, fra Petar Klarić (Karin), don Filip Kucelin (Ražanac), don Ante Delić (Jasenice), don Tomislav Baričević (Pri-draga), don Šime Žilić (Slivnica), don Srećko Petrov, (Bokanjac), inače zadnji župnik Obrov-ca prije Domovinskog rata te zadnju srijedu devetnice rektor i duhovnik sjemeništa 'Zma-jević' Ante Dražina i Stanislav Wielinski, koji su došli sa sjemeništarcima. Obrovac je najsta-rija župa u Dalmaciji posvećena sv. Josipu.

O povezanosti sv. Josipa i bl. Alojzija, župnik Ćirak je rekao: „Bl. Alojzije je bio osobiti štova-telj sv. Josipa. Dok je bio u sužanjstvu napisao je knjigu propovijedi po litanijama sv. Josipa. Njegovim nastojanjem Sveta Stolica je 20. stu-denog 1939. g. odobrila da se blagdan sv. Josipa slavi kao zapovjedani blagdan u svim bisku-pijama tadašnje Kraljevine Jugoslavije. Iz tog primjera Stepinčeva štovanja sv. Josipa, župa Obrovac uzima bl. Alojzija Stepinca kao 'sv. Josipa 21. stoljeća', koji svojim zagovorom čini da Crkva ostane vjerna roditeljskoj skrbi za svoj narod, a vjernike čini zauzetijima za poslanje koje im je Bog dao po uzoru na sv. Josipa“.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

U misi su suslavili i fra Ivan Nimac, župnik Kruševa i dekan Novigradskog dekanata, fra Petar Klarić, gvardijan franjevačkog samostana u Karinu, dr. don Elvis Ražov, bivši obrovački župnik, don Ante Delić, župnik Jasenica. Među brojnim vjernicima bio je i Marin Klanac, predsjednik Gradskog vijeća Obrovac sa suradnicima te drugi predstavnici lokalnih vlasti.

Upitan za komentar negodovanja pojedinih Srba koji žive na obrovačkom području, spram postavljanja Stepinčevog kipa, nadbiskup Puljić u izjavi medijima je rekao: „Zna se što Stepinac znači hrvatskom narodu i Katoličkoj Crkvi. Čim je netko blaženi, nije to samo jednog naroda, nego cijele Crkve. U tom kontekstu on nadilazi granice našeg mesta, nadbiskupije i našeg naroda. Čim je Stepinac postao blaženik, on je na jedan način postao blaženik i drugim narodima. Nadamo se, osobito kad završi rad Mješovite komisije, da će se ostvariti želja pape Franje da Stepinac približi hrvatski i srpski narod koji su, nažalost, imali puno nesretnih trenutaka i sukoba u povijesti. U tom kontekstu, molimo se bl. Alojziju da nam pomogne. Bez suradnje i dobrih odnosa nema budućnosti.“.

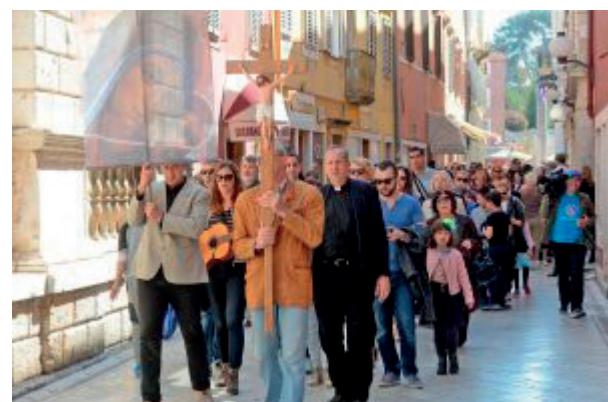

ZADAR: HOD ZA ŽIVOT VJERNIKA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Hod za život vjernika Zadarske nadbiskupije u organizaciji inicijative '40 dana za život' održan je na blagdan Blagovijesti u subotu 25. ožujka u Zadru, u duhu dana koji na osobit način slavi Božju poruku novog života i anđelov navještaj Isusovog začeća u krilu Djevice Marije. Puk se okupio ispred ulaza u Opću bolni-

cu Zadar gdje molitelji mole za život tijekom kampanje '40 dana za život' te je trgovima i ulicama središta grada došao do katedrale sv. Stošije. Tijekom hoda u sudjelovanju i brojnih obitelji s djecom, pjevala su se radosna otajstva krunice. Nakon navještaja Lukinog evanđelja o susretu anđela Gabrijela i Marije, prigodni nagovor u zadarskoj prvostolnici održao je katedralni župnik don Josip Radojica Pinčić. „Svetkovina Blagovijesti želi nas ohrabriti i podsjetiti da nismo sami. Kao što nisu same ni sve one trudnice koje u životu doživljavaju da su usamljene, da će biti osuđene, obezglavljene. Bog nikad ne traži od nas ono što nismo sposobni učiniti. Njegovi zahtjevi ne idu preko naših granica, pogotovo što nam Bog nudi svoju pomoć, kad god nešto od nas traži“ rekao je župnik Pinčić, istaknuvši da je ohrabrenje 'Ne boj se' česta Božja poruka izabranicima. Kad je čovjek postavljen pred iznenadne izazove, često osjeća strah što će se dogoditi, hoće li to moći izvršiti, hoće li uspjeti, što će drugi reći, 'što će sa mnom biti'.

„I Marija se našla u neočekivanoj situaciji. Ona, milosti puna, čista od istočnog grijeha, Božja izabranica odvijeka, postavljena je pred izbor. I evanđelje kaže da se Marija zbumila. U protivnom, anđeo ne bi rekao 'Ne boj se'“ rekao je don Josip, dodavši da anđelova riječ Mariji da je milosti puna znači kako je ispunjena Božjim snagom koja je dostatna, dakle, ospsobljena je za to djelo. „Bog računa na našu ljudsku ograničenost. On zna da mi sve ne razumijemo, da se puno toga bojimo. Pred otajstvom Boga, kako ga mi shvaćamo, čovjeka ipak hvata strah. Osjeća se bespomoćan, slab“ rekao je don Josip, dodavši da to nije strah od opasne osobe, ugroženosti ili opasnosti za svoj život, nego se

javlja svijest o Božjoj veličini i vlastitoj važnosti zbog onoga što Bog čovjeku povjerava. Ta promjena pred čovjekom stavlja nešto novo. „Takve situacije se bojimo jer osjećamo da ćemo se nečega u životu odreći, od nečega odustati, nekih svojih blagodati, okrenuti život u sasvim drugom smjeru. Postoje sitaucije u kojima držimo konce u svojim rukama, no Bog nas postavlja u neplanirane situacije i to moramo prihvatići“ istaknuo je don Josip, upozorivši da Božja ponuda stavlja u pitanje mnoge naše odnose.

„Andeo Mariji daje nade, ‘Ne boj se, Marijo, nisi sama, Gospodin je s tobom’. Zato se njen strah pretvara u ‘Evo me, Gospodine, tu sam, spremna sam’. I mi smo pomilovani u krštenju. Hram smo Duha Svetoga, ospozljeni u ispunjavanju Božje volje. Kad to zaboravimo, uhvatiti nas strah, jer mislimo da sve možemo svojim snagama. Bog nas poziva da kroz sakramente, osobito euharistiju, primimo njegovu milost. I da onda tako milosti puni, izvršimo svoje kršćansko poslanje. Kao što je Marija u životu iskusila da nije sama, tako mogu naša braća i sestre preko nas iskusiti da nisu sami“ rekao je don Josip. To je iskusio i sv. Josip. „Zato su nam potrebne takve osobe, s hrabrošću koju je imao Josip, koji je morao Božjeg sina odvesti na sigurno, da ne bude ubijen. Trebalo je Božje snage, kakva su iskušenja i teškoće morali proći Marija i Josip. I uvijek je rekla, ‘Evo službenice Gospodnje’, u trenutku začeća, poroda, majčinstva. Suosjećala je s Isusovom mukom, prateći ga na križnom putu, na golgoti, križu, ‘Evo me’. Marija je uvijek u sebi nosila misao, ‘Ti, Gospodine, znaš što činiš’. Puno toga sigurno nije razumjela, ali znala je jedno: ‘Nisam sama. Onaj koji me pozvao na ovaj put, koji me učinio milosti punom, neće me ostaviti’“, rekao je don Josip, pohvalivši veliko Marijino povjerenje u Boga.

„Blagdanom Blagovijesti slavimo utjelovljenje Božjeg sina, otajstvo koje je zora spasenja i Crkva ga prepoznaće u početku. Prigoda je da molimo Gospodina, pogotovo za one koji nose život, da učvrste vjeru i povjerenje u Boga, da se obnovi svijest kako nismo sami. Da se prijetimo da smo izabrani milošću, posvećeni, da smo Božja djeca, kako bismo poput Marije

svijetlili u novi život. To je jedina utjeha. Nema druge utjehe u ovom svijetu, nego primit život, život prihvatići, za život se žrtvovati, nakon što je donešen, upućen da se rodi, da živi“ poručio je don Josip Pinčić.

Molitvene nakane krunice predvodio je don Ante Delić, župnik Vinjerca. „Duh Sveti koji se ušatorio u Mariji, u Isusu Kristu, dao da se u svima nama može začeti plod Spasitelja, plod spasenja. I mi smo, kao Marija, pozvani uvijek reći Da, svoj Fiat. Jer Bog sve vodi na dobro u našem životu“ rekao je don Ante, potaknuvši na davanje časti Bogu i majci Mariji koja je rodila spasitelja. „Marija je podijelila radosnu vijest začeća s rođicom Elizabetom. Molimo Mariju da ostane s nama do kraja našeg života, kao što je ostala s Elizabetom. Molimo Mariju da se Isus rodi u spiljama i pećinama naših srđaca. Da nas prikazuje svaki dan u kući svoga Sina Isusa, da uživamo s njime svu vječnost“ potaknuo je don Ante Delić u molitvi krunice.

Svjedočanstva sudionika Hoda

„Što se više otvaraš životu, kasnije te đavao sve više napada. Mi smo tu da dokazujemo da dajući život, primamo život“ poručuje Štefica Paripović, majka četvero djece, članica zadarskog organizacijskog tima inicijative ’40 dana za život’ koja je bila među brojnim sudionicima Hoda za život. „Prva trudnoća se čini najlakša. Raduješ se, isplaniraš, nisi toliko otvoren raznim napadima. Svaka sljedeća trudnoća kao da je teža, imaš možda i negativna iskustva od prethodne, čuješ svašta od drugih. Kao da se svim tim akumuliranim iskustvima sotona posluži da ti da strahove. Prva i druga trudnoća su mi bile lagane. Četvrta trudnoća mi je bila puna strahova, tjeskoba i pitanja. No, unatoč svih strahovima, Bog se proslavio“ kaže Štefica. Tijekom četvrte trudnoće, za razliku od prethodnih, narušilo joj se i zdravlje. „Imala sam i traumatičan treći porod nakon kojeg sam bila sigurna da više nećemo imati djece. No Isus se baš proslavio u zadnjoj trudnoći, porodu i osobljju koje je assistiralo. Napasti na život su velike. Svjesna sam svih strahova i ne ustručavam se potražiti pomoći ni psihologa, svećenika. U četvrtoj trudnoći sam išla svaki dan na misu. To mi je dalo snagu. Ti su dani

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

bili lakši. Svaki sljedeći dan, kako se trudnoća primiče, u strahu si, a ta pričest baš ti daje snagu“ kaže Štefica. Ističe da su majke i obitelji pozvane svjedočiti svojim životima. „Svjesni smo da đavao napada, sotona je jak i koristi se raznim načinima. Pobačaj kao ubojstvo djeteta zamaskiran je na razne načine. Zahvaljujemo moliteljima koji dolaze moliti ispred bolnice za nerođene i žvot. Mi ne prosvjedujemo nego hodamo i molimo za život“ rekla je Štefica Paripović.

Marina i Denis Šebljanić imaju petero djece. „Djeca su Božji dar. Gledajući moje snage, ne bih imala više od jednog djeteta, jer sam odmah nakon prvog poroda rekla: Nikad više. Roditi nije jednostavno. Razumijem žene koje strahuju od poroda i nemaju snage prihvatići još jedno dijete. I ja sam se uvijek bojala, ali Bog mi je dao snage otvoriti se životu i prihvatići djecu. Tako sam dobila život, darujući vlastiti život“, rekla je Marina Šebljanić.

DRUGI PLANINARSKI KRIŽNI PUT MLADIH ZADARSKE NADBISKUPIJE

Drugi planinarski križni put mladih Zadarske nadbiskupije pod geslom "Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje" (Iv 15,13), koji je okupio i sudionike iz Zagreba i drugih gradova Hrvatske, održan je u subotu 25. i nedjelju 26. ožujka u zadarskom zaleđu, na području Dračevac Zadarski, Škabrnja, Vrana. Križni put dug 50 km bio je u zahvali hrvatskim braniteljima, u želji osvještavanja žrtve i poticaja mladih na ljubav prema domovini. Mlade je na početku puta u župnoj crkvi Uznesenja BDM na Dračevcu Zadarskom pozdravio i

blagoslovio zadarski nadbiskup Želimir Puljić i uputio prigodni nagovor. Rekao je kako je čovjek spremjan osuditi ljude koji su Isusa koji je prošao zemljom čineći dobro ubili na strašnim mukama.

„Veličina našeg Boga je da nijednim osjećajem nije dao do znanja da ljude koji su ga mučili otpisuje ili prezire, nego moli za njih. Pun ljubavi obraća se Ocu i kaže 'Ne uzmi im ovo za grijeh, Oprosti im Oče'. Križni put je poticaj nama da Isusa naslijedujemo u činu oprاشtanja“ rekao je mons. Puljić, potaknuvši mlade da svoje probleme i pitanja umreže u Isusovu ptanju i njome je osmisle. Nadbiskup je istaknuo dodatnu vrijednost činjenice da se križni put održava u prirodi, rekavši da je divno imati osjećaj za prirodu jer mnogi žive daleko od prirode koja nas vraća nama samima.

„Priroda je reagirala na tužnu vijest da je Isus preminuo. A priroda inače ide svojim tijekom. No na dan kad je Bog preminuo na kalvariji, sunce je potamnilo, zemlja se zatresla, priroda je pokazala, 'Ne slažem se s time'“ rekao je mons. Puljić. Poželio je mladima da im križni put pobudi osjećaj da su djeca Božja i da u Isusovom spasonosnom križu vide prostor za svoja djela ljubavi. Pozvao je na molitvu za sve koji su dali život da bismo živjeli u slobodnoj domovini. Mlade je pozdravio i župnik Dračevca

don Zdenko Dundović, poželjevši im blagoslov na putu kojim su hodali i domovinu branili hrvatski branitelji.

S mladima je na križnom putu bio hrvatski branitelj Damir Vicković koji im je tumačio pozadinu borbi i položaja kojima su prolazili, gdje su molili postaje. Mladi su se putem izmjenjivali u nošenju drvenog križa. Na mjestu odakle su krenuli, preko puta župne crkve na Dračevcu zadarskom, nalazi se spomen-obilježje na kojem je uništeni tenk JNA, čime je zaustavljen prodor neprijateljske vojske u grad Zadar krajem rujna i početkom listopada 1991. g. Na Dračevcu su 5. i 6. listopada 1991. g. malobrojni i slabo naoružani branitelji branili liniju obrane koja se protezala od Dračevca do zadarskog predjela Bokanjac. Željko Vujić, pripadnik prve bojne 4. gardijske brigade, raketnim protuoklopnim lanserom pogodio je i uništoio tenk JNA. Taj je događaj ohrabrio branitelje koji su u protunapadu uspjeli neprijatelja vratiti na početne položaje, na brdo Križ. Nakon isrpljujućih dvodnevnih borbi, JNA je odustala od dalnjih napada na Zadar, pristupila pregovorima te su 9. listopada 1991. g. potpisali sporazum o deblokadi vojarni i napuštanju grada Zadra. Vicković je rekao kako je išao spasiti zvono srušene kapelice sv. Martina iznad Suščana. Preživio je unakrsnu vatru u kojoj se tada zatekao, rekavši kako branitelji nisu samo spašavali ljudske živote, nego i sakralne vrijednosti; i zvono su osjetili kao dio sebe, izložili život i u spašavanju toga.

U župnoj crkvi Uznesenja BDM u Škabrnji misno slavlje za sudionike predvodio je škabrnjski župnik Ivan Rončević. Nakon mise bilo je euharistijsko klanjanje. Mještani Škabrnje mladima su pripremili grah, a prespavali su u škabrnjskoj OŠ Vladimira Nazora. Mladi su molili postaju kod križa i spomen-obilježja stradalih u Škabrnji na mjesnom groblju sv. Luke.

Svjedočanstvo branitelja Branimira Ražova

U škabrnjskoj crkvi mladima je poticajno svjedočanstvo iznio branitelj Branimir Ražov, pripadnik 4. gardijske brigade. Ražov je s dvadeset godina stupio je u obranu Hrvatske u Domovinskom ratu. U susretu s mladima iznio

im je nekoliko poticajnih misli. U prvoj polovici Domovinskog rata, u jednom gradu prišla im je žena i zagledala se u znak njihove postrojbe koji su branitelji imali na desnom ramenu. Čita ona i pita ih: 'Jeste li vi s prve crte bojišnice, ovi koji nas branite, iz 4. gardijske brigade?'. Odgovorili su potvrđno. Žena kao da se prepala, postade zbunjena i kaže im: 'A vi ste još djeca! Izgledate kao djeca'. „Nasmijali smo se, ona je odmah otišla, nismo joj uspjeli ništa ni odgovoriti. Poslije smo prebirali tu njenu izjavu. Kako djeca? Imali smo iza sebe godinu, dvije rata, bili smo ranjavani, obavljali smo najteže i najzahtjevnije zadaće na ratištu. Četnici su nas se bojali i zaustavili smo njihov prodor, pobijedili smo daleko naoružanijeg neprijatelja. To nas je zbunilo. Kako djeca...

Međutim, danas kad gledam slike iz tog vremena, vidim, stvarno, izgledali smo kao djeca. Kad vidim vas mlade, izgledao sam gotovo kao vi. Nevjerojatno je kako ljudi te dobi mogu izvršavati najzahtjevnije zadaće koje su opasne da je ugrožen i vlastiti život. A mi smo to radili. Ono njezino, djeca... Često čujemo sintagmu, mladost-ludost. Ne smije se u mladosti ludovati. Mladost je vrijeme kad čovjek slobodno i svjesno zacrtava put kojim će krenuti. Rat je najteže što se može dogoditi narodu. Rat je đavolska fešta. Nema normalnog čovjeka koji se toga ne boji. Prolazili smo kroz najstrašnije psiho-fizičke muke, svjesni toga da možemo položiti svoj život. Obično se čuje, zdravlje je najvažnije u životu. Rukovodeći se tom izjavom, ako je zdravlje najvažnije, onda mi branitelji nismo baš najrazumnije postupili. Jer prvo što se gubi u ratu je zdravlje, psihičko i fizičko. To su najteže situacije, ekstremni uvjeti, nesanice, smrt. Nema onoga koga to ne zdrma i ne slomi. Čovjek se navikne na prizore smrти, to je dio psiho-fizičke žrtve. Ubiti čovjeka je jako teško, bez obzira napada li vas ili ne.

Što je to što je nas branitelje potaknulo da se žrtvujemo, da uložimo svoj život? Je li život apsolutna kategorija, da sve ovdje završava? Postoji nešto veće. Da nije tako, Isus Krist ne bi bio išao na križ. Bez žrtve za istinu i za dobro, za dobro drugoga i zajednice, nema istinskog života. Ne mogu zamisliti sebe, a da nisam su-

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

djelovao u Domovinskom ratu. Nemojte misliti da smo mi branitelji imali neku nadljudsku snagu. Mi smo bili obični ljudi. I bilo nas je strah. Međutim, strah mi nije paralizirao osjećaj za dobro i istinu. I usprkos strahu, bio sam branitelj. A imao sam i drugih mogućnosti. Mogao sam izabrati i nešto drugo. Kaže Gospodin, ‘Veće ljubavi nitko nema od ove, da tko život svoj položi za svoje prijatelje’. Dakle, bez ljubavi nema života. Ljubav je pomalo i žrtva. Ljubav i žrtva su zajedno u neraskidivoj korelaciji. Nerazdvojivi su. Žrtva je sredstvo po kojem ljudsko biće postaje čovjekom. Slično kao kad umjetnik klešući kamen iskleše prekrasnu skulpturu. Tako i žrtva čini čovjeka više čovjekom.

Otac sam troje djece. Tko želi biti otac u pravom smislu, zahtjeva se žrtva. Nekad mi se biti otac čak čini zahtjevnije nego biti u ratu. U ratu smo imali jasno definiranog neprijatelja. Imali su svoja lica. Iz obavještajnih podataka znao sam, kad vidim neprijatelja, mjesto, vrijeme, s kakvim je naoružanjem, na osnovu toga smo rješavali situacije. Danas neprijatelj nema lica. Napada roditelje koji štite djecu i napada dušu čovjeka. Dužnost roditelja je štititi djecu kako bi živjeli na slavu Boga Oca. Taj Kristov put je jamstvo da smo mi katolici privilegirani jer imamo recept za život, a to je križ. To je jedino ispravno. Svako vrijeme, ono Domovinskog rata i današnje vrijeme, ima svoje križeve, svoju muku. Često se čuje i među braniteljskom populacijom, da država koju smo dobili nije onakva kakvom smo je zamišljali, gdje smo završili. No, u svakoj životnoj prilici, bez obzira što će sutra biti, moramo biti na pravoj strani: na strani istine i dobra, dobra drugoga i dobra zajednice. To je jedini pravi put“ posvjedočio je Ražov u susretu s mladima u Škabrnji.

U nedjelju ujutro mladi su iz Škabrnje krenuli prema stradalničkom mjestu Nadin gdje je puk nakon masakra u Škabrnji stradao 19. studenog 1991. g. Tu im je svoje čudesno preživljavanje prepričala mještanka Milica Šestan kojoj su ubijeni tata i svekar. Nazivali su ih da su ustaše, pitali gdje su im muževi. Milicu su četnici prvu bacili u sobu njene kuće s još sedam uglavnom starijih žena. Ona se instinkтивno

odmah sakrila u ormar u toj sobi. U minuti poslije četnici su rafalom ubili svih preostalih sedam osoba koje su bacili u tu sobu. Milica je provela pet sati u tom ormaru. Kad je čula da su četnici otišli, izašla je iz ormara i otišla preko polja do Bibinja. Milica je majka četvero djece, a njen je sin kao 18-godišnjak također bio branitelj. Vratila se iz progona u Nadin nakon šest godina. „I sad smo mi krivi? A mi nismo išli u njihove kuće, nego su oni išli u naše. Triba mlade učiti što se dogodilo. Treba poštovati sovje. To je bilo i njihova zemљa. Nitko ih nije tjerao otići, sami su to htjeli“ rekla je Milica.

Misa u Vrani

Mladi su se preko Polače uputili prema svetištu sv. Nediljice u Vrani gdje su kod utvrde Han imali zadnju postaju križnog puta. U crkvi sv. Nediljice misno slavlje je predvodio don Roland Jelić, tajnik zadarskog nadbiskupa. Tragom evandeoskog navještaja o ozdravljenju slijepca, don Roland je rekao koliko smo mi puta u životu pred sobom imali pitanje njemu upućeno ‘Da li vjeruješ u Sina čovječjega?’.

„Koliko puta smo trebali odgovoriti, tko je za tebe Isus Krist u kojeg vjeruješ? Tko je za tebe Bog? Vjernik može svjedočiti koliko mu čuda Bog čini u životu. Isus koji je ozdravio slijepca ima povjerenje u nas i traži da mu potpuno vjerujemo“ rekao je don Roland potaknuvši mlade da se zapitaju kakva je njihova vjera, vjeruju li Isusu cijelim svojim životom, ili 10, 20, 30 %.

„Isus želi naš stopostotni učinak, da mu 100 % damo svoj život. Teško je dati Bogu povjerenje, da će nam pomoći u nekoj životnoj situaciji. Koliko puta nismo vidjeli kraj, pritisnuo nas je životni problem, križ, imali smo bolest,

bol, tjeskobu i rijetko smo pomicljali na Boga“ rekao je don Roland. Pokušavali smo rješavati svojim razumom problem i nismo uspjeli. „Ako imaš potpuno povjerenje u Boga, možeš u svom životu osjetiti čudo. Isus želi u našem životu činiti čuda. Jer nas voli i stalo mu je do nas. Isus poziva na minimum, da mu damo svoje povjerenje. A to je možda najteže. Kad osjetiš kako je lako živjeti s Isusom, kako stvari postaju drugačije kad Bog upravlja tvojim životom, teško se povući iz Kristovog života. Isus želi da neprestano budemo s njim i da bude dio našeg života“ rekao je don Roland, potaknuvši mlade da dopuste Isusu da čini i ozdravi kad dođu sljepoće, teškoće, problemi.

„Teško je Bogu predati svoj život jer se bojimo. Kad osjetimo kako Bog djeluje u našem životu, možemo djelovati i na ljude oko sebe. Žrtva čini čuda. Isus je promijenio tijek povijesti, može i naš život“ poručio je don Roland, istaknuvši da je križni put pokazatelj kako život može biti težak, iscrpljujući, umoran. „Isus je podnio žrtvu radi drugoga, i mi tako trebamo, za bližnje, one kojima nas Bog šalje. Ljubiti, kao nas je Isus poučio i najbolje znao“ zaključio je don Roland.

Župljani Vrane za mlade su priredili hranu. Križni put su organizirali mladi odgovorni u Uredu za pastoral mladih Zadarske nadbiskupije čiji je povjerenik o. Franjo Kowal.

ZADAR: PROSLAVLJEN DAN SVEUČILIŠTA U ZADRU I 15. OBLJETNICA NJEGOVOG OBNOVLJENOG STATUSA SVEUČILIŠTA

Dan Sveučilišta u Zadru, najstarijeg hrvatskog sveučilišta koje slavi 15. obljetnicu od svog ponovno obnovljenog statusa sveučilišta koje baštini tradiciju Generalnog učilišta dominikanskog reda (Universitas Iadertina, 1396.-1807.), svečano je proslavljen u četvrtak 30. travnja koncelebriranim misnim slavljem u crkvi sv. Dimitrija u Zadru i svečanom sjednicom Senata u svečanoj auli sveučilišta. Misu je predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Nakon mise, u obraćanju sudionicima proslave na svečanoj sjednici, nadbiskup Puljić je rekao da početak njegovog djelovanja u 14. st. Zadar

svrstava među najstarije sveučilišne gradove Europe.

„To je ponos hrvatskoj zemlji i narodu i velika odgovornost pred sadašnjosti i budućnošću. Duga povijest te visoko-obrazovne institucije ispunja nas zahvalnošću za brojne znanstvenike i umjetnike koji su svojim radom ostavili vidljive tragove u Zadru i zahvalnošću za dar Crkve koja je stoljećima svjetлом svog nauka obasjavala, skrbila i vodila odgojne i visokoškolske ustanove u onom vremenu. To nastavlja činiti i danas“ rekao je mons. Puljić. Istaknuo je kako je Crkva svojim odgojno-obrazovnim radom pomogla „da je kontinent Europe bio ne samo orientir, nego je prednjačio u svijetu znanosti i tehnike, umjetnosti i kulture. Zadar svjedoči o bogatom nasljeđu umješnog pletiva svega toga po čemu nas i drugi prepoznaju“. Mons. Puljić je poželio da Sveučilište ide „utritim stoljetnim stazama i nastavi tkati pletivo potrebnog i korisnog odnosa razuma i vjere, znanosti i etike“.

Podsjetio je kako je sv. Ivan Pavao II. neumorno ponavljao u akademskom okruženju profesora i znanstvenika da „pravi i puni uspjeh znanost može ostvariti kad razum zagrli vjeru, a znanost kreće na posao pod ruku s etikom. Neka zadarsko sveučilište njeguje taj duh suradnje i nastavi napredovati“ poručio je nadbiskup. Čestitao je dr. Dijani Vican, rektorici Sveučilišta u Zadru, prorektorima, pročelnicima odjela, profesorima, studentima i djelatnicima te važne institucije koji su sudjelovali i na misnom slavlju.

„Sveučilište u Zadru slavi svoj Dies academicus, dan kad je ponovno obnovljeno nakon 205 godina. Dan zadarskog Sveučilišta vezan je uz 25. ožujka; prije četrnaest godina toga je dana održana konstituirajuća sjednica Senata i donesen Statut Sveučilišta. Duga sveučilišna tradicija i razdoblje obnove bude ponos i odgovornost“ rekao je mons. Puljić u propovijedi mise, istaknuvši da Dan sveučilišta slavljen uz blagdan Gospodnjeg navještenja govori o nadpovijesnom i povijesnom događaju. Povijesni datum upućuje na temelje osnivanja te visokoškolske ustanove 1396. g. i na njegov obnovljeni status sveučilišta 2002. g. Mariji

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Nuncijati uz koju je vezana obnova Sveučilišta uputio je molitvu da zagovorom prati njegov rad kako bi ostao „osjetljivim čuvarom istine, dobrote i slobodnim prostorom trajnog traganja za njima“.

Tragom navještaja Božje riječi, u duhu Mojsijevog zauzimanja za narod, nadbiskup je rekao da je „cilj i svrha odgojno-obrazovnih institucija voditi brigu o drugome i pomagati mu da postane zreo“. Čovjeku je za život i odgoj potreban drugi (otac, majka, brat, učitelj, profesor, odgojitelj) koji mu „pomaže postati svojim. Pomoći drugomu u odgoju uključuje razvoj njegovih umnih sposobnosti, oplemenjivanje osjećaja i osposobljavanje volje za djelovanje. Pedagozi kažu da se taj umreženi troplet odgojnog procesa odvija na intelektualnoj razini, traganjem za istinom putem znanja i umovanja; na čuvstvenoj odgojem za ljepotu, plemenitost i dobrotu preko ljubavi te na voljnoj razini odgojem za akciju i motivaciju, rekao je mons. Puljić.

„Premda to teoretski izgleda jednostavno, nije nimalo lako odgojiti um, oduševiti srce i potaknuti volju. Zbog toga se to i naziva križem odgojitelja zbog čega su roditelji, profesori i odgojitelji često nemoćni. To ne znači kako valja pustiti neka ‘sve voda nosi’ i okaniti se upućivanja, odgajanja, poticanja i karanja. Dapače, valja nam se trajno truditi, bilo zgodno ili nezgodno vrijeme“ potaknuo je mons. Puljić.

Uz taj pedagoški troplet važan je i metodološki kojim se ostvaruje najbolje u nama i kod drugih. „To su privikavanje, uvjeravanje i dobar primjer. To zadnje je odlučujuće“ rekao je

nadbiskup, istaknuvši da je primjer Mojsijevog zauzimanja za narod kod Boga da ublaži svoj gnjev zbog njegove nevjere „poticaj i poučan za svakog čovjeka; osobito za one koji su u službi drugih ljudi kao što su roditelji, učitelji, profesori, odgojitelji, voditelji poduzeća i političkih stranaka, udruga i društava. Poučno je i poticajno i za sve ljude dobre volje koji se bore za istinu, mir i pravdu, za ostvarenje općeg dobra i boljeg društva. Neka slavlje uz Dan Sveučilišta bude poticajem srcem i umom tragati za istinom, mirom i dobrotom. Čestitke svim studentima i djelatnicima odgovorne odgojno-obrazovne i upravne službe u visokoškolskoj instituciji. Neka radom i zauzimanjem svih njenih članova raste i jača zajedništvo, cvjeta znanost i znanje, produbljuje se humanost i međusobna potpora i pomoći“ potaknuo je mons. Puljić u propovijedi.

Na svečanoj sjednici Senata, dr. Pavo Barišić, ministar znanosti i obrazovanja i izaslanik premijera Andreja Plenkovića, osobito je pozdravio i istaknuo zasluge dr. Stjepana Krasića, dominikanca koji je i nositelj počasnog doktora zadarskog sveučilišta. Uvelike je doprinio njegovoj afirmaciji nizom radova i istraživanja. „Dr. Krasić je svojim studijama pokazao kako Zadar još od 14. st. ima visoko učilište. U tradiciji posebno možemo vidjeti jačanje identiteta. Sjećanje na početke svakoj ustanovi daje posebnost, a ovdje tradicija ima važnost. Znanost i visoko školstvo važni su za razvoj društva i gospodarstva. No, znanost prije svega treba služiti istini, onda gospodarstvu i svemu ostalom“ istaknuo je ministar Barišić, pohvalivši da je dvadeset i pet sveučilišnih odjela uspostavilo moderno integrirano sveučilište čiji centri imaju viziju i misiju i izvan sveučilišnih okvira i uspješnu međunarodnu suradnju.

Rektorica dr. Dijana Vican naznačila je zadarsko sveučilište kao mediteransko. Ima 5 500 studenata, 600 djelatnika, 300 doktoranada. Na 25 sveučilišnih odjela, među kojima je i Teološko-katehetski odjel čiji je predstojnik dr. don Elvis Ražov, izvode se studiji na preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini.

Na sveučilištu se održavaju brojni domaći i

međunarodni znanstveni skupovi, povećan je broj stipendija za izvrsne i za studente slabijeg materijalnog statusa. Profesori i uprava zadarskog sveučilišta izvrsno surađuju sa Zadarskom nadbiskupijom u nizu događaja i inicijativa. „Ništa neće obuzdati rastući entuzijazam. Naša stateška jedra ostaju“ poručila je dr. Vican. Na svečanosti su sudjelovali rektori i prorektori kao predstavnici svih sveučilišta iz Hrvatske i inozemstva, a među njima je bio i prof. dr. Željko Tanjić, rektor Hrvatskog katoličkog sveučilišta. U misi su suslavili dr. don Elvis Ražov, dr. Stjepan Krasić, o. Franjo Kowal, povjerenik za mlade Zadarske nadbiskupije, fra Bojan Rizvan i don Roland Jelić. Pjevanje je predvodio Katedralni zbor sv. Stošije pod ravnanjem Žana Morovića.

ZADAR: KRIŽNI PUT ZADARSKE NADBISKUPIJE SREDIŠTEM ZADRA

Križni put Zadarske nadbiskupije treću godinu u nizu održan središtem grada na poluotoku zadarskom rivom, u nedjelju 2. travnja predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Okupio je brojni puk svih uzrasta iz grada Zadra i okoline a počeo je u crkvi sv. Dimitrija u Zadru. Prema odluci nadbiskupa Puljića da se u Zadarskoj nadbiskupiji do kraja korizmenog vremena na osobit način moli za potrebe ranjene Crkve i hrvatskog naroda u BiH, glavna molitvena nakana, uz osobne svakog sudionika, bila je solidarnost s Crkvom u BiH.

Mladi grada Zadra i studenti na zaustavnim postajama čitali su razmatranja Križnog puta kojeg je uz Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u BiH napisao vlč. Josip Fi-

lipović. Dvosatna pobožnost na čijem početku povorke su bili križ, ferali i svećenici, nakon prolaza lokacijama Morske orgulje i Pozdrav suncu, završila je u crkvi sv. Franje. Tijekom križnog puta molila se krunica i pjevali pučki korizmeni napjevi.

Križni put vodi nas na početke 13. st., do vremena kad je i sv. Franjo živio, a osobito je štovao Isusove rane i imao stigme, rekao je mons. Puljić u nagovoru u crkvi sv. Frane, istaknuvši da Isusova muka s križem na Golgoti zbunjuje ljudska srca, uznemiruje osjećaje i savjesti ljudi. „Osobito nas potresu Isusove riječi s križa: ‘Bože moj, zašto si me ostavio?’ Sin plače i zove svog Oca, a nebo šuti. Misterij i tajna koja će nam ostati zauvijek neobjasnjeni“ naglasio je mons. Puljić, podsjećajući nasuprot tome na riječi ljubavi koje je Bog otac izričao za svog sina na krštenju u Jordanu, kad se čuo glas, ‘Ovo je Sin moj ljubljeni. Njega slušajte’. Na gori Taboru prilikom preobraženja rekao je ‘Ovo je Sin moj u kojem mi je sva milina’.

„A na Veliki Petak, dok se njegov Sin previja u bolovima, vapi i moli, nebo šuti. Što se to dogodilo na Kalvariji“ upitao je mons. Puljić, istaknuvši da se u tom trenutku dogodilo „ono što se događa u prirodi kad oblaci zasjene sunce i oduzmu njegovu svjetlost i toplinu. To ne znači da je sunce prestalo biti sunce. Premda su ga oblaci zasjenili, ono ostaje na nebū, s istim svojstvima svjetla i topline. Slično se moglo zbiti i u tom užasnom trenutku, kad je Isus uzeo na sebe grijeh svijeta, koji su poput tamnih oblaka sakrili Očevo lice. Spasitelj je tada, preuzimajući naše grijeha na svoja ramena, za svakog od nas pretrpio muku i napuštenost.

Trpeći na križu napuštenost i samoću, on je izvršio čin najveće zadovoljštine za sve ljude“ rekao je nadbiskup, navodeći tko su sve ljudi za čije je grijeha Isus umro: oni koji su Boga upoznali, ali žive kao da za njega nikad nisu čuli; oni kojima je srce kao kamenito tlo, na kojemu, kad sjeme Božje riječi padne, brzo sahne i ugiba; oni kojima je srce slično trnju, pa Božju ljubav uguše brigama ovog svijeta; koji su jednom vjerovali, pa vjeru izgubili.

„Isus je trpio i ispaštao i za ljude koji su porica-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

li Božju prisutnost jer su tako 'drugovi propisali', patio je i za kršćane koji su prestali vjerovati u Boga jer ih je pogodila neka životna nesreća, pa zbog toga brundaju i Bogu prigovaraju. U njegovim bolima na križu uključeni su toliki sumnjivci koji sve problematiziraju pitanjem zašto: Otkud zlo u svijetu, Zašto Bog ne uslišava moje molitve, Zašto mi je uzeo majku, oca, brata, Zašto? Na takve i slične upite odgovorio je Bogočovjek Isus na križu svojim 'Bože moj, zašto si me ostavio'. On je ispaštao zbog takvih i sličnih pitanja te izvršio čin najveće zadovoljštine" istaknuo je mons. Puljić.

Ohrabrio je vjernike da kad mole Križni put, imaju u vidu da ih Isus prati. Križni put nam pomaže jasnije shvatiti Kristove i našu bol, napuštenost i patnju. „Isus je svojom patnjom i smrću zadovoljio za sve i nije se odrekao grešnog čovječanstva, ni u trenutku kad je Otac nebeski sakrio svoje lice. Kako se nije htio odreći svog Oca, grešno mu je čovječanstvo okrenulo leđa. Zbog toga je ostao visiti na križu, razapet između neba i zemlje. No, on je upravo tada svojom patnjom, krvlju i suzama doveo nebo i zemlju u sveto zajedništvo. Od tog svetog tre-

nutka smrti Bogočovjeka, ne može se govoriti kako je Bog daleko od ljudi, kako ne pozna je napuštenost srca koja trpe i pate" rekao je mons. Puljić. Potaknuo je na molitvu za ranjene obitelji u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i svijetu, da svima koji pate zbog odvojenosti od obitelji, Gospodin udijeli pomoć i utjehu; za progonjene i zatvorene diljem svijeta, osobito za haaške uznike Hrvate koji godinama čekaju pravedan pravorijek; da im po zagovoru Marije i bl. Alojzija Stepinca Bog udijeli mir, strpljenje

i pravdu.

Nadbiskup je molitvu uputio i za Andželu Pipović, teško bolesnu 20-godišnjakinju iz Zadra, koja 5. travnja ide na liječenje u Maastricht i za njene roditelje, da „ih prati naše sućutno srce i Božja milost i pomoć“. Ona je svojim trpljenjem solidarizirala puk te je za obitelj organizirana pomoć iz cijele nadbiskupije i šire.

„I mi smo više puta na rastanku od rodbine i prijatelja, poput Isusa plakali nad njihovim grobovima. Rado ih se sjećamo i uključujemo u otajstvo Kristove muke i smrti i preporučujemo Gospodinu da ih obdari vječnim životom. Zahvalni za veliku milost koju smo primili po zaslugama muke i smrti Gospodina našega Isusa Krista dok ga pratimo na njegovom križnom putu, molimo da neizmjerna vrijednost Kristove muke bude zalogom našeg vječnog spasenja u nebu, a u ovoj suznoj dolini naša utjeha i snaga“ zaključio je nadbiskup Puljić.

ZADAR, SVEĆENIČKA REKOLEKCIJA: Tema 'PREOBRAZBA NASTAVNIH PROGRAMA U RH', mr. PETAR MARIJA RADELJ

„Preobrazba nastavnih programa u Republici Hrvatskoj“ bila je tema izlaganja i rasprave na mjesečnoj rekolekciji svećenstva Zadarske nadbiskupije održanoj u sjemeništu 'Zmajević' u srijedu 5. travnja u Zadru. Mr. sc. Petar Marija Radelj u svom je predavanju najprije obražložio potrebu reforme školstva i potrebu njezina razlikovanja od ponuđenih ideologičkih zamki. Razloge za reformu podijelio je u tri skupine: navodni, stvarni i prikriveni. Navod-

nima je nazvao „zastarjelost“ programâ, zgradâ i metodâ i „preopterećenost“ učenika. Stvarnim razlozima: činjenicu da i roditelji i učitelji sve slabije odgajaju, da nema vizije, vodstva ni upravljanja rascjepkanim odgojno-obrazovnim sustavom, da škole nisu javne, u službi zajednice, ni suradnici roditeljima i nedovršenost prethodnih preinaka (HNOS, NOK). Prikrivenim razlozima utvrdio je lobiranje globalnih kompanija radi prodaje informatičke opreme i sekularističku i dženderističku agendu. Preobrazba bi trebala biti temeljita kvalitetna promjena kao posljedica duljega mijenjanja, koje u Hrvatskoj stvarno nije počelo.

Razlozima za oprez Radelj smatra srljanje kojim se jurnulo u „reformu“ bez studije stanja, društvenoga suglasja oko ciljeva, finansijskoga plana, s nedokazanom teorijom otvorenih uputnika, s neodređenim nazivljem, uz zanemarivanje odgoja, partikularne probitke koji se stavljuju ispred zajedničkih, pa se za sada ne nazire stvarna reforma nego samo šminka: preimenovanje nastavnih planova i programa u uputnike (kurikule); dogovor sa sindikatima kojim je zabetonirana postojeća satnica, neosigurane poluge promjena: naobrazba učiteljâ, pravni okvir i zamisao da vjeronauk postane akonfesionalan, religijska kultura, da se „de-katehizira“, isprazni od kršćanskih vrjednota i izgradnje krjeposti.

Izlagач je slušateljima približio Strategiju obrazovanja iz 2014. godine i 55 prijedloga Cjelovite uputnične reforme iz 2016. Posebno je izložio razlike između dosadašnje pedagogijske teorije i zakonskoga uređenja u Hrvatskoj u odnosu na uputničnu teoriju (anglosasku didaktiku) koja je usmjerena na učenika, njegovo djelovanje, učenička postignuća i spoznajno, vrijednosno i psihomotorično područje djelovanja. Upozorio je kako se prijedlogom reforme iz 2016. siromaši hrvatsko odgojno-obrazovni sustav i učenička postignuća svodi na „ishode učenja“, a nove nastavne programe, nasuprot dosadašnjem shvaćanju da su to isprave koje određuju što učeniku treba ispredavati, predstavlja kao neobvezujuće isprave o tom što učenik treba naučiti i znati, namjesto da ih se sastavilo kao nacrte propisa koji određuju odgojno-obrazov-

na postignuća, i to: preneseno znanje, promijenjeno ponašanje i uspjelo pronicanje. Objasnilo je slijed: znati – činiti – razumjeti, kao troplet onoga što se uputnikom predviđa da će učenici poznavati, moći raditi i pronicati kao posljedice svoga odgajanja, poučavanja i učenja.

Namjesto prijašnjega zalaganja, ponašanja i znanja, škola se svodi na ocjenjivanje pokazana znanja, bez nužnoga razumijevanja, a predložena reforma u cijelosti zapostavlja odgojnu sastavnici školstva. Već zbog toga je očito kako su prijedlozi reforme nastavnih programa iz 2016. metodološki neutemeljeni i nesukladni zahtjevima suvremene didaktike i potreba hrvatskoga društva.

U završnom dijelu izvjestio je i o procesu nastanka prijedloga Katoličkoga vjeronauka i poteškoćama gledom na rezultate stručne i javne rasprave. Isto tako izrazio je bojazan kako se potiskuje katehetiku religijskom pedagogijom kao samoproglašenom teološkom disciplinom, pa bi među odgojnim znanostima moglo doći do praznine u poučavanju vjerskoga odgoja. Naime, nedostajala bi u tom slučaju znanstvena grana koja se bavi sustavnim prenošenjem vjere, što je tradicionalno činila katehetika, kao podvrsta primijenjenoga bogoslovija (skupa s liturgikom, homiletikom, kanonskim pravom i dušobrižnim savjetovanjem). On smatra kako Prijedlog uputnika Katoličkoga vjeronauka (ožujak 2016.) nudi više sadržaj i gradivo, nego odgoj za vrjednote. I opterećuje se nepotrebним sporednostima, a zanemaruje bitno.

Okupljene svećenike potaknuo je na obnovu odgojnoga saveza obitelji, Crkve i škole, na pastoral škola, učitelja, roditelja i osobnu suradnju s vjeroučiteljima, kako bi jedan jedini vjeronauk, s dva mjesta održavanja, u župi i u školi, bio doista cjelina, cjeloviti vjerski odgoj i obrazovanje, kako su hrvatski biskupi odredili još u lipnju 1991.

U raspravi nakon izlaganja nazočni su se bavili izazovima i poteškoćama župničke obveze da se vjernici poučavaju u vjerskim istinama katehetskom poukom i da osobito mare za katolički odgoj djece i mladeži. Izlagач je ustrajao na tvrdnji da postojanje vjeroučitelja-laika u

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

školama ne oslobađa župnike odgovornosti za katehetsku izobrazbu odraslih, mlađih i djece. Sv. Ivan Pavao II. normirao je pravo župnika da radi toga na suradnju pozovu druge klerike, redovnike, katehete i Kristove vjernike laike i njihovu obvezu da u tom pothvatu župniku ne uskrate suradnju. Istaknuto je kako je svrha katehizacije kršćanskoga puka da po poučavanju nauke i iskustvu kršćanskoga života vjera vjernikâ bude živa, izričita i djelatna te kako se briga za katehizaciju pod vodstvom crkvene vlasti tiče svih članova Crkve. Roditelji, skrbnici i kumovi dužni su, prije nego drugi, riječju i primjerom odgajati djecu u vjeri i činidbi kršćanskoga života, a biskup se dužan skrbiti da se svima prenese svekoliko kršćansko učenje. Vjerodostojno kršćansko navještanje ne smije biti kompromisersko, ni ucijenjeno težnjama politike, nego odjelotvorenje onoga što katolička vjera traži i uči, počevši od odgoja za crkvenost.

O predavaču

Mr. sc. Petar Marija Radelj rođen je u Dubrovniku prije 45 godina, po struci je katolički teolog i arhivist. Školovao se u Dubrovniku, Zagrebu i Švicarskoj gdje je obranio licencijat iz dogmatske teologije o kardinalu Ivanu Stojkoviću. Živi u Zagrebu. Radi kao urednik dječjih knjiga i slikovnica. Ostatak dana je leksikograf, prevoditelj, aktivist građanskoga društva i borac za pravnu državu. Nije član ni jedne stranke ni udruge. Češće se kao građanin obraća Ustavnom sudu, Vladinu uredu za zakonodavstvo i nositeljima izrade propisa. Ustrajno se zalaže za naravni zakon, integralni katolicizam, ljudska prava, demokraciju, izgradnju vladavine prava i uspostavu odgovornosti u javnom pro-

storu. Upozorava na brojne manjkavosti i promašaje predložene reforme školstva. Objavljuje na portalu Vjera i djela.

ZADAR: CVJETNICA

„Danas, kao i u Isusovo i Pavlovo vrijeme, silno je mnoštvo pobožnih i vrijednih suradnica evangelizacije koje nastavljaju poslanje Marije po molitvi, odgoju, vjerničkom svjedočanstvu i služenju braći ljudima. To je prava milost i moć koju imaju žene u Crkvi“ rekao je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u propovijedi misnog slavlja koje je na nedjelju Muke Gospodnje 9. travnja predvodio u katedrali sv. Stošije u Zadru. Nadbiskup je istaknuo ulogu žena u vjernosti i ljubavi prema Isusu, potaknut primjerom žene s alabastrenom posudom skupocjene nardove pomasti koju polijeva po Isusovoj glavi u kući Šimuna u Betaniji, u neznatnom mjestu u provinciji. „Dok nas uz nemiruju potresne scene Isusove muke, tješi nas pozitivna uloga koju su žene imale u tom procesu: Pilatova žena Klaudija, Marija Magdalena, Marija Kleofina i druge žene koje su oplakivale Isusovu muku. Dok krema društva u metropoli spremi smrt za nevinoga, u provinciji neznana žena pomazuje Isusa za njegov ukop.

U toj nepoznatoj ženi počašćen je ženski rod, počašćene su sve vrijedne žene, majke, supruge, domaćice i odgajateljice koje su snagom ženskog instikta osjetile nepravdu koja je učinjena nad Isusom, od Pilatove supruge do pobožnih žena koje su ga pratile i oplakivale. Matjejevo izvješće o Isusovoj muci završava kako su sve to izbliza pratile žene koje su s njim došle iz Galileje. Jedna od njih bit će prvim svjedokom Gospodinovog uskrsnuća“ naglasio je mons. Puljić. Nasuprot njima, na drugoj strani su glavari svećenički i pismoznanci u Jeruzalemu. „Današnjim rječnikom, rekli bismo da su to kreatori dnevne politike i planeri svjetskog poretku. Oni uz pomoć Jude ‘traže načina kako Isusa na prijevaru uhvatiti’. Dira nas muka napuštenog Mesije koji na križu plače i moli. Priroda se buni, nebo šuti.

Samo ne miruju predstavnici različitih zvanja i staleža: mogućnici, suci, svećenici, narodni vođe, dvorani, građani, vojska, sluge. Oni se redaju pred našim očima u tom prežalosnom procesu Isusove osude. Zbog toga pjevamo sa-

milosni poklik: 'Puče moj, što učinih Tebi, ili u čemu ožalostih tebe, odgovori meni!' rekao je nadbiskup, podsjetivši da nema drugog imena u kojem nam se spasiti, osim imena Isusa Krista.

„Sin Božji dolazi s neba, iz krila Očeva, u zagrlijaj smrti! Strašno i neshvatljivo otajstvo najdubljeg poniženja. Dok očima vjere i raspoloženom dušom gledamo i razmišljamo o tom velikom i neshvatljivom otajstvu, naši nas osjećaju tjeraju ne samo da molimo, nego i da nešto odlučimo. Ne bismo htjeli biti Juda koji Isusa prodaje za mizerne škude, niti bismo ga htjeli teretiti lažnim iskazima. Ne bismo željeli biti među svjetinom koja više 'Raspni ga'. Rado bismo se pridružili društvu pobožnih žena koje su ga pratile i s njim supatile“ rekao je mons. Puljić, poželjevši da Isusa u svetom tjednu njegove muke pratimo u skrušenoj molitvi i sabranosti, od dvorane Posljednje večere na Veliki Četvrtak kad je Isus 'svom dušom čeznuo tu Pashu blagovati s apostolima'. „S istom duhovnom čežnjom i mi bismo htjeli u ovom Svetom Tjednu više se družiti s Isusom, moliti, supatiti, klanjati se i razgovarati“ zaključio je nadbiskup Puljić.

Cvjetnica je počela obredom blagoslova maslinovih grančica u crkvi sv. Marije u Zadru odašle su puk i svećenici u procesiji krenuli prema katedrali sv. Stošije gdje je pjevana Muka našeg Gospodina.

ZADAR: MISA POSVETE ULJA NA VELIKI ČETVRTAK U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Na Veliki četvrtak 13. travnja, u katedrali sv. Stošije u Zadru zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je misu posvete ulja u zajedništvu s dijecezanskim i redovničkim svećenicima Zadarske nadbiskupije, koji su obnovili svećenička obećanja dana na ređenju. „Čovjek se ne rađa savršenim. U svećeničkom ređenju ne dobivaju se dorađene kreposti, već nam valja težiti prema savršenstvu i svetosti, kako bismo uistinu zaslužili naslov Božjeg čovjeka. Pred apostazijom koja je zahvatila sekularizirani svijet, pokušajmo naslijedovati Krista te primjerom i riječima približavati evanđelje svremenom čovjeku. Isus nas poziva izvesti na pučinu, dok u našoj duši odliježe njegova zapovijed: Propovijedaj, posvećuj, upravljam“ potaknuo je mons. Puljić svećenike koji su Božjom milošću svjedoci i poslužitelji velikog dara euharistije. U propovijedi je nadbiskup govorio o trostrukoj ulozi svećenika: kao navjestitelja Riječi, služitelja sakramenata i voditelja crkvenih zajednica.

Svećenik je glasnik vjere sa zadaćom propovijedati, navješčivati i evangelizirati, s očinskim duhom strpljenja i tumačenja svega što Crkva naučava. „Svećenik je budni stražar, hrabri prorok, pouzdani svjedok i vjerni sluga Kristov“ rekao je nadbiskup. Tumačeći što znači biti voditelj zajednice, odgojitelj naroda i upravitelj Božjih dobara, mons. Puljić je istaknuo da je svećenikovo upravljanje različito od svjetovnog. „Svećenik nije direktor poduzeća ni stečajni upravitelj župe. On nije ni gazda nad povjerenim dobrima, iako se može i gospodarski ponašati. On je službenik Crkve i njenim dobrima upravlja kao sluga: srcem dobrog Pastira, koji ne traži ništa drugo osim Božje slave i spasenja duša“ rekao je mons. Puljić.

Osnaženi sakramentalnim životom, molitvom, žrtvom i pobožnošću, svećenici su kadri otkri-

vati na licima siromaha i stranaca lice Krista patnika. „Dok srcem dobrog pastira idu tražiti što je izgubljeno, neće se bojati razobličavati iskrivljene antropologije i zavodljive ideologije koje šire poluistine o Bogu i čovjeku. Uvijek će biti blizu ugroženih. Nošeni takvim pastoralnim žarom hode i ne umaraju se boriti za život i dostojanstvo čovjeka“ naglasio je nadbiskup.

Tumačeći poslanje djelitelja svetih tajna, nadbiskup je rekao da se oko oltara, za vrijeme euharistijske gozbe, svećenik očituje kao posvetitelj, djelitelj milosnih darova. To mora činiti dolično i sa strahopoštovanjem. Podsjetio je na misao sv. Ivana Pavla II. kako „nepoštivanje liturgijske normative dovodi nekad do zlouporebe koja zasjenjuje istinu otajstva i stvara nered, a to nema ništa zajedničkog s duhom Koncila“. Istaknuo je i važnost zajedništva.

„Svećenici su pozvani izgraditi svećeničko bratstvo i čuvati vjerničko zajedništvo. Misterij svećeničke službe nezamisliv je bez ekleziologije zajedništva. Ono je u samoj biti Crkve, njezin konstitutivni dio. Stoga svećenik mora biti navjestitelj i promicatelj zajedništva u kleru i narodu“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši kako je i sv. Ivan Pavao II. u pobudnici ‘Ulaskom u novo tisućljeće’ izazovom naznačio „učiniti da Crkva bude dom i škola zajedništva“.

Svećenici nose veliki zadatak, obvezu i odgovornost u stvaranju crkvenosti i zajedništva među povjerenim pukom, istaknuo je nadbiskup, jer kad vlada duh zajedništva, ima prostora u srcu bližnjega i za bližnjega, u obitelji, župi i biskupiji. „Tada vjernici nose breme jedni drugih i otklanjaju se napasti suparništva, nepovjerenja, karijerizma i ljubomore. Eklezi-

ologija zajedništva ne stječe se činom rađanja ili ređenja. Prostore zajedništva valja usvojiti, njegovati i širiti iz dana u dan na svim razinama otajstva Crkve: među svećenicima, redovnicima, crkvenim pokretima i cijelim Božjim pukom. Veliku pomoć u tome pružaju molitva, žrtva, duhovni i sakramentalni život“ rekao je mons. Puljić.

Svećenik je znak i sakrament, uzor i poticaj svom stadu, poručio je nadbiskup, istaknuvši potrebu da prihvati svoj križ i nosi ga do kraja. „Prepoznatljivi smo po zaljubljenosti u križ i evanđelje, kao i po našoj neuvjetovanoj ljubavi prema narodu koji čezne za spasenjem. Zaljubljenost u Krista i ljubav prema čovjeku ne može se mjeriti našim uobičajenim mjerilima. To se mjeri dimenzijama srca koje se očituje u susretljivosti, blagosti i dobroti, u poniznosti i svijesti da smo nedostojni grešnici kojima je ukazano veliko povjerenje i milost neba.

Ako osjetimo kako bi nas mogle shrvatiti brojne obveze i životne teškoće, neka nas tješi Pavlova misao ‘Dosta vam je moja milost’ (2 Kor 12, 9)“ ohrabrio je nadbiskup Puljić. Istaknuvši da je svećeniku Božjim promislom dodijeljena

odgovorna i sveta zadaća sabirati, upućivati i odgajati vjerničke zajednice, nadbiskup je zamolio Boga koji ih je odabrao, pozvao i poslao svjedočiti za njega, da im udijeli vjeru, snagu i svijest kako mogu sve u njemu koji ih jača. Zaključno je zamolio „Krista s Posljednje Večere i Kalvarije“ da blagoslovi svećenike i posveti ih otajstvom Velikog četvrtka.

Na misi je nadbiskup blagoslovio ulje i posvetio krizmu koji se koriste za bolesničko pomanjanje, sakrament krštenja, potvrde i svetog reda, kod posvete oltara i crkve.

ZADAR: MISA VEČERE GOSPODNE NA VELIKI ČETVRTAK U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Misu Večere Gospodnje na Veliki četvrtak 13. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. U svjetlu liturgijskog čitanja koje opisuje kako su Židovi slavili Pashu, u propovijedi je mons. Puljić tumačio značenje obreda Pashe koju je Isus, kako je sam rekao svojim učenicima, „žarko želio“ blagovati s apostolima koje je tri godine pripremao da nastave to otajstvo.

„Pasha je za Židove imala višedimenzionalno značenje. Bila je spomen čin, sjećanje na veliki spasenjski događaj i oslobođanje njihovih otaca iz egipatskog ropstva. Slavljenjem Pashe i oni su se osjećali dionicima tog milosnog događaja. Kao što se i mi, sudjelujući u tom svetom otajstvu, osjećamo dionicima onoga što je Isus te večeri slavio“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši: „Kako je lijepo biti kraj Isusa i kako je lijepo osjetiti da je on kraj nas. Trajno nazočan: ‘S vama sam do konca svijeta’.“

Po opisu u evanđelju, Isus se ponaša kao kućedomačin. On predvodi ceremonijal pashalne večeri. Ipak je bilo nešto neuobičajeno u toj večeri Pashe. Nije bila onakva kako je Mojsije propisao. Nakon blagoslova, Isus daje učenicima kruh uz riječi ‘Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje’. Daje im i čašu uz riječi ‘Uzmite i pijte, ovo je krv moja, novoga i vječnoga saveza koja se prolijeva za vas i za mnoge na oproštenje grijeha’.

Nakon toga izriče svoju oporučnu želju, ‘Ovo

činite meni na spomen’. Toj želji udovoljavamo svaki put kad se nađemo oko Stola Gospodnjeg. Ispunjavamo tu Isusovu želju, a našu potrebu“ istaknuo je mons. Puljić, dodavši da na Veliki četvrtak osobito razmišljamo o presvetoj euharistiji koju Crkva sa zahvalnošću slavi još od apostolskih vremena.

„Evangelisti izvješćuju kako su apostoli svaki dan jednodušno i postojano hrlili u hram gdje su lomili kruh, u radosti i prostodušnosti srca zajednički uzimali hranu, hvaleći Boga i uživajući naklonost svega naroda. I mi idemo duhom u taj dan, u dvoranu Posljednje večere, zahvaliti Kristu za dar euharistije, svetog svećeničkog reda i za zapovijed stvaranja civilizacije ljubavi koju je pokazao upravo tom gestom, kad je apostolima oprao noge.

Osobito zahvaljujemo Isusu što je pod znakovima kruha i vina ostavio samog sebe nama kao hranu i popudbinu“ rekao je nadbiskup, naglasivši kako nam „neposredno pred dramu suočenja sa snagama zla i smrti, u trenutku odlučnog prelaska iz smrti i ropstva u slobodu i život, Isus ostavlja simbole vjernosti i ljubavi. Taj spomen čin je i najdragocjenija uspomena koju Crkva čuva i od nje živi. To je spomen čin koji najavljuje novo nebo, novo vrijeme i novu zemlju. To zahvalno slavimo i s radošću spominjemo“.

Nadbiskup je rekao da nas otajstvena večer Velikog četvrtka uvodi u ono što se davno zbilo. „Čuli smo Gospodnju odredbu Izabranom narodu, ‘Ovo neka vam bude najvažniji dan u godini’. To neka vam bude početak godine, mjesec u kome se zbilo ono što večeras slavimo. I kad te dijete zapita što je to, znaj to protumačiti. Došao je taj dan kad je Isus sa svojim učenicima proslavio Pashu. Ona je bila sjećanje na događaj spasenja, ali je bila sasvim nova.

Nije bilo janjeta koje je trebalo zaklati, nego sama Isusova žrtva. Isus sebe daruje kao žrtvu za spasenje. Nakon što je ustanovio euharistiju i njih ovlastio da to čine u njegovo ime, pere apostolima noge. Od tog otajstva Crkva i mi živimo, to je temelj naše vjere. Isus postavlja pitanje, ‘Razumijete li ovo?’ Neka nam ta rečenica bude poticaj da pokušamo razumjeti što

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

je te večeri Gospodin učinio i zašto. Intuicijom srca i snagom naše vjere možemo prodrijeti što se to dogodilo i što to nama znači“ potaknuo je mons. Puljić, istakнуvši da je Isus svojim životom osnovao i započeo civilizaciju ljubavi: ‘Ljubite jedni druge’.

Pashu, spomandan i blagdan slavljen u čast Jahve, Židovi su svetkovali po trajnoj uredbi od koljena do koljena. „Toga se dana dogodilo čudo kad je Jahve izveo čete Izabranog naroda iz ropstva egipatske zemlje. Kad djeca pitaju što taj obred znači, odgovorite im: Ovo je Pasha, žrtva u čast Jahve koji je prolazio mimo kuću Izraelaca kad je usmrćivao Egipćane, a njihove kuće poštovao. To je prigoda otkriti značenje u povijesti. Otkriti smisao i protumačiti čudesno djelovanje Jahvine ruke koja je sve to vodila. Kako je lijepo kad čovjek u životu otkrije neki smisao. Otkrije smisao zašto živi. Zašto pati. Otkrije i onda mu ništa nije teško u životu. Viktor Frankl, istaknuti bečki psihijatar, napisao je knjigu u kojoj je istaknuo upravo tu ideju: ‘Onome tko ima jedan zašto, nema problema kako’. Euharistija i obred Velikog četvrtka vode nas u središte osmišljenja vlastitog života, ali i povijesti. Povijesti naroda, čovječanstva, Crkve. Kroz prizmu Svetog trodnevlja možemo otkriti to značenje. Jer Krist je došao zato da nam ga ponudi. Da nam dadne jedan ‘zato’“ poručio je mons. Puljić.

Nadbiskup je opisao kako je Pasha izgledala. Pasha se slavila na prijelazu iz zime pa je ujedno bila svečanost proljeća. Slavlje je trajalo sedam dana a obred je započinjao 14. u mjesecu nisanu. Obred je imao dva dijela. Žrtvovanje jaganjca što predstavlja pastirski vid života i

blagovanje beskvasnog kruha i gorskih trava što predstavlja poljodjelski vid. Pasha se slavlja u zajedništvu obitelji. Započinjala je čašom blagoslova i zahvaljivalo se Jahvi za čudesna djela koja je učinio u povijesti Izabranog naroda. Tada bi član obitelji, obično netko od najmanjih, pitao što to sve znači. Slijedilo je čitanje biblijskih tekstova i tumačenje izlaska iz Egipta.

U drugom misnom čitanju Pavao Korinćanima

tumači što se zbilo te svete večere kad je Bog ponovno sklopio savez, novi savez u krvi svoga Sina. U evanđelju je dirljivo opis ustanove euharistije i svetog reda i Isusova zapovijed ‘Ljubite jedni druge, kao što sam i ja vas ljubio’.

Nadbiskup je za vrijeme mise dvanaestorici muškaraca iz gradskih župa oprao noge. Na kraju mise u pratinji svećenika i muškaraca kojima je oprao noge, sa svijećama u rukama, odnio je Svetu otajstvo u Božji grob u pokrajnju lađu katedrale gdje su se pomolili.

Puk je ostao u molitvi pjevajući Gospin plač koji su predvodili pjevači Katedralnog zbora sv. Stošije s voditeljem Žanom Morovićem.

ZADAR: OBREDI VELIKOG PETKA U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Na Veliki petak 14. travnja, zadarski nadbiskup Želimir Puljić u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je Službu Muke Gospodnje. "Prvi dirljivi dio liturgije Velikog petka, Božja riječ koju smo slušali a započeli prostracijom, stavlja nas u ozračje otajstvenog događaja koji ne gledamo, ali s Isusom suojećamo i patimo. U drugom dijelu iskazujemo svoje poštovanje i ljubav Raspetome na križu. Krist razapet na križu simbolizira naš spas i naše otkupljenje. U trećem dijelu pričećujemo se njegovim tijelom i završno prolazimo središtem Zadra s križem, kako bismo blagoslovili stanovnike grada i zažvali blagoslov cijelom našem narodu" rekao je mons. Puljić u nagovoru nakon pjevanja Muke Gospodina našeg Isusa Krista po Ivanu.

„Ona je remek djelo biblijske književnosti, Božja drama, a glavni junak je Isus Krist, jedini spasitelj i otkupitelj čovjeka“ rekao je nadbiskup, dodavši da ta drama započinje u vrtu, „kao da nas Ivan želi podsjetiti na edenski vrt, izgubljeni raj gdje je prvi Adam sve proigrao i nas u grijeħ uveo. Muka Gospodina po Ivanu također počinje u vrtu, gdje novi Adam svojom mukom i svojim uskrsnućem izvojeva pobjedu. I završava u vrtu gdje će biti pokopan i uskršnut će“.

Jeka tog događaja i danas se čuje, rekao je nadbiskup, istakнуvši da smo i mi kao suvremeni akteri te drame obuhvaćeni poviješću Isusove muke i trpljenja. „Jer i mi smo ga osudili svojim zlim življnjem. Isus pada na križnom putu pod teretom naših grijeha. Dok zemlja cvili, kamenje plaće, hramska zavjesa puca, dotle se Isusovo srce razdire od bola jer ga njegov narod kojeg je došao spasiti i otkupiti, muči i razapinje“ rekao je mons. Puljić, podsjetivši na dirljivi vapaj kojeg puk pjeva u procesiji za križem: 'Puće moj, što učinih tebi, ili u čem' ožalostih tebe, odgovori meni'.

Nadbiskup je upozorio da smo „u napasti tvrditi kako se taj Isusov prijekor ne odnosi na nas, nego na ljude koji su ga u ono vrijeme uhičili, mučili, tražili njegovu smrt i razapeli. Očima vjere i u poniznosti prihvaćamo da su naše

krivnje i naši grijesi anticipirano utkani u tom cijelom procesu, u akterima tog procesa: u Juddinoj izdaji, Pilatovoju osudi, Malkovom šamaru, Petrovoj zataji, bijesu svjetine i okrutnosti vojnika“ naglasio je mons. Puljić, dodavši da tu strašnu dramu prate brojna teška i neshvatljiva pitanja koja možemo vjerom proniknuti, sрcem prihvatići i s Isusom supatiti.

„Zašto si, Bože, dopustio da se ljudi poigraju sudbinom tvoga Sina? Kako si mogao gledati nevinog Isusa pod križem i pred Sinedrijem, da ga onako ponižavaju, rugaju mu se, trnovu krunu mu stavljuju na glavu, a onda pozdravljaju 'Zdravo, kralju naš'? Zašto si odabrao spašavati nas patnjom i križem“ upitao je nadbiskup, poželjevši da „molimo i odlučno priželjkujemo nikada se ne naći u ulozi negativnih aktera, Jude koji će Isusa prodati za mizerne škude, među lažnim, tajnim ili zaštićenim svjedocima koji bi Isusa teretili svojim iskazima. Ne želimo ponavljati Petrovo iskustvo koji se kleo i preklinjao da ga ne pozna niti među svjetinom koja viče 'Raspni ga, raspni'“ potaknuo je mons. Puljić.

Nadbiskup je rekao da izvješće o Mesiji koji pati i umire potiče i na razmišljanje „o brojnim Isusovim sljedbenicima koji su bili osuđivani, proganjani, razapinjani i ubijani samo radi toga jer su bili Isusovi, njegovo ime nosili i njegovu nauku s radošću pronosili“. Podsjetio je na stotine tisuća kršćana zadnjih godina koji su stradali, ubijeni, protjerani, samo radi toga što su Isusovo ime nosili i njemu vjerovali, od rimskih do naših dana.

„To je ono silno mnoštvo koji se okupaše u krvi Jaganjevoj, velikani i heroji koji su cijenili slobodu duha i nisu se strašili okova kako ne bi bilo okovano evandelje. Među njima su i tisuće i tisuće naših sunarodnjaka, naše rodbine, s kojima se možemo dičiti. Gledamo ih, divimo im se i Bogu zahvaljujemo za njih.

Danas im se možemo utjecati za pomoć, da i nama pomognu da krenemo i da se ne bojimo ići njihovim stopama“ potaknuo je nadbiskup, zaključivši: „Križ i trpljenje nije bila glavna namjera Isusovog dolaska na svijet. Njegova je namjera bila spasenje, uskrsnuće i život vječni.

Ali, nema drugog puta koji bi tamo vodio, osim onoga preko Maslinske gore, Golgote i Kalvrije. Stoga je križ naš lijek, naša snaga i utjeha. Tom križu želimo ispovjediti svoju vjeru, da nas Isus po svome križu spasi i otkupi. Jer s križem dolazi blagoslov. Sudjelovanje u dirljivim obredima Velikog Petka izraz je naše vjere, molitve, nade i počasti svetom drvu križa na kojem Isus umrije“.

Milostinja Velikog petka kod klanjanja sv. Križu i Božjeg groba namijenjena je za uzdržavanje Isusovog groba i svetih mjesto u Jeruzalemu. Nakon obreda u katedrali, središtem grada, u pratnji ferala prošla je procesija s križem kojeg je nosio nadbiskup od katedrale do crkve sv. Šime, gdje je mons. Puljić križem blagoslovio puk.

Za vrijeme procesije pjevani su prijekori ‘Puče moj, što učinih tebi’ predvođeni Katedralnim zborom sv. Stošije s voditeljem Žanom Morovićem.

ZADAR: USKRSNO BDJENJE U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Uskrsno bdjenje na Veliku subotu 15. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Liturgijsko slavlje počelo je s blagoslovom novog ognja na trgu ispred prvostolnice. Za vrijeme bdjenja nadbiskup je u prezbiteriju katedrale blagoslovio vodu u krsnom zdencu, u koju je katedralni župnik Josip Radojica Pinčić uronio uskrsnu svijeću.

Nadbiskup je puk poškropio blagoslovljrenom vodom, a vjernici su obnovili krsna obećanja. Putovanje kroz četiri noći spasenja bila je tema propovijedi mons. Puljića. Sveta noć bdjenja vodi nas daleko u prošlost, a biblijska čitanja pomažu razumjeti zašto je ta noć radosna i raspjevana, rekao je nadbiskup. „Započeli smo liturgiju bdijenja pod nebom, čime se daje do znanja kako taj događaj nije nešto obično, nego nadzemaljsko, svemirsko, nad povijesna milosna stvarnost koju nam je Krist objavio po svome križu, muci, smrti i uskrsnuću“ rekao je mons. Puljić. Istaknuo je kako su prije te svete vazmene noći opjevane i u himnu na početku bdjenja, bile još tri velike noći; četvrta, vazmena je kulminacija te tri noći.

„Prva tri čitanja su te tri velike noći koje na neki način pripremaju povijest spasenja za svečanu uskrsnu noć. Noć uskrsnog bdjenja opjevana je kao događaj oslobođenja kad je Bog oslobođio Izabrani narod iz egipatskog ropstva i doveo u zemlju obećanja i slobode“ rekao je mons. Puljić. Kad Židovi slave Pashu, nakon kratke kateheze i očevog tumačenja, sli-

jedi nazdravljanje četiri puta kao spomen na četiri čudesne noći, kad je u tami vremena i srca zasjala svjetlost i došlo spasenje odozgor.

Prva noć je bila kad je Bog stvarao svijet, rastavio je svjetlost od tame. Svjetlost je nazvana dan, a tama noć. Druga noć se dogodila Abrahamu u poodmakloj dobi, kad Jahve drugi put nešto traži od Abrahama. „Prvi put Bog traži da napusti svoje mjesto. Abraham sluša. Nije mu lako. Ali zna, Bog koji ga zove, neće ga ostaviti. Ima neke planove. Idem Gospodine, kuda god treba. I ode Abraham tamo kamo mu je Bog pokazao“ rekao je mons. Puljić, opisujući drugu kušnju. Kao što je Jahve zatražio od Abrahama da napusti svoju zemlju i krene u nepoznato, a kao nagradu će dobiti brojno potomstvo, drugi put traži od njega neka žrtvuje sina na gori Moriji. „Možemo zamisliti kakva je noć zavladala u njegovoj duši kad je Jahve rekao: obećao sam ti brojno potomstvo, dao sam ti Izaka u godinama kad Sara više nije mogla roditi, ali sam te nagradio. A sad tražim od tebe da žrtvuješ sina. Tom Božjom odredbom Abraham je upao u najtamniju noć svog života. Došla je noć, ali u toj noći Abraham i dalje ima povjerenja. Abraham zna što Bog želi, ali ne usuđuje se sinu Izaku reći što Bog želi. Ali, prevladao je šutnju i te noći svjetлом vjere i potpunog predanja onomu koji ga je izveo iz Haarana i postavio ocem svog naroda. Kakvo povjerenje u toj tamnoj noći. I Bog se pobrinuo za prinos žrtve“ rekao je mons. Puljić.

Treća noć je bila noć oslobođanja iz egipatskog ropstva, ta je noć prozvana noći spasenja. Jahve je intervenirao kad je rekao Mojsiju, „reci narodu neka ide. Kreni ti pred njima. I to je bilo po noći koja nas osobito sjeća u blagdanu Pashe prijelaza i spasenja, oslobođenja od egipatskog ropstva. Te tri noći su dovele do vrhunske, četvrte noći vazmenog bdjenja, koju liturgija svečano pjeva“ rekao je mons. Puljić, zaključivši da prva tri čitanja bdjenja govore o tim noćima kao pripravi za četvrtu, pashalnu noć koju je Gospodin davno predodredio kako bi sve otkupio i sve spasio.

ZADAR: MISNO SLAVLJE NA USKRS U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je koncelebrirano misno slavlje na svetkovini Uskrsa u nedjelju 16. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru na kraju kojeg je podijelio papinski blagoslov s potpunim oprostom. „Uskrsnuli Krist pobijedio je smrt, grijeh i postao središte svjetskih zbivanja. I nema drugog imena danog ljudima po kojem se možemo spasiti, osim imena Isusa Krista (Dj 4, 12). To nije nikakva povreda diskriminacijskog zakona, ali uistinu nema, nema drugog imena. Sva druga velika imena koja su se rodila u povijesti, osnivači različitih religija, svi oni su u drugom planu. Isus je u središtu. Njega je Bog poslao da ljude spasi. Sve ljude. I zato nema drugog imena pod kapom nebeskom“ poručio je mons. Puljić, istaknuvši da je „Isusovim uskrsnućem započelo doba novog stvaranja, a mi smo krštenjem urasli u njegovo mistično tijelo. Kao kršćani postali smo dionici tog velikog otajstva“. „Biti pronositeljima uskrsne istine i svjedocima njegove naklonosti i ljubavi osobita je čast i milost. Jesmo li toga svjesni? Znamo li u kakvom otajstvu po krštenju sudjelujemo? Jesmo li svjesni povjerenja kojeg nam je Gospodin dao, da smo njegova izabrana djeca koji su pozvani i poslani u ovom vremenu i prostoru biti svjedoci Isusa i njegovog uskrsnuća“ potaknuo je mons. Puljić.

Uskrs je kamen temeljac Crkve, istaknuo je nadbiskup. Uskrs je spomen na čudesni događaj koji se zbio ‘u prvi dan tjedna, rano ujutro’, kad je ‘u ranu zoru’ raspeti i pokopani Krist ustao iz groba i javio se uplašenim učenicima

pozdravljujući ih utješnim pozdravom: Mir vama! „Spomen na taj događaj zovemo Dan Gospodnji. Uskrs koji se dogodio u nedjelju postao je središtem povijesti spasenja. Isusovo uskrsnuće biva srcem i polazištem vjere i kršćanstva, zorom i proljećem čovječanstva. Stoga je taj ‘prvi dan u tjednu’, tj. nedjelja ‘sveti dan što nam ga učini Gospodin’“ naglasio je nadbiskup, upozorivši da „ne smijemo, međutim, gubiti iz vida činjenicu kako nedjelja postaje običnim danom rasterećenja od dnevnih briga, danom dokolice u kojoj se gubi duhovni i kulturni vid tog dana“. Podsjetio je da je nedjelja stoljećima bila glavno duhovno vrelo i stvarala je duhovni identitet našeg čovjeka. Zato je Crkva čuvala svetost i mističnost Dana Gospodnjeg, odredila da vjernici nedjeljom i zapovjednim blagdanima sudjeluju na misi i uzdržavaju se od teških radova (Kan 1247).

Nadbiskup je svima poželio blagosloviju nedjelju, dan Gospodnjeg uskrsnuća, „da svaka nedjelja bude dan obiteljskog druženja i izvor duhovne hrane koja naše prolazne trenutke preobražava u sjeme vječnosti“. Poželio je vjernicima blagoslovljene uskrsne blagdane, da budu širitelji radosti i pouzdanja i pružaju odgovore svakome tko ih za pita za razloge uskrsne nade koja je u njima. „Sretan Uskrs predstvincima građanske vlasti koji su pozvani snagom službe ugrađivati u temelje države vrednote mira, tolerancije, pravde, poštivanja i solidarnosti te odstranjivati sve što rađa malodušjem i pesimizmom. Sretan Uskrs učiteljima i odgojiteljima mlađih naraštaja, lijećnicima i bolničkom osoblju, obrtnicima, ratarima, pomorcima i svima koji u znoju lica svoga zarađuju kruh svagdanji“ poželio je nadbiskup, čestitavši Uskrs i na stranim jezicima gostima koji blagdanskih dana borave u Zadru i sudjelovali su u misnom slavlju. Misa je počela škropljenjem puka blagoslovjenom vodom, „u zahvali Bogu za dar krštenja da smo njegova djeca, po krštenju smo postali rod izabrani i kraljevstvo svećenstvo“, rekao je nadbiskup Puljić.

ZADAR: SUSRET NADBISKUPA PULJIĆA I MLAĐIH KOJI SUDJELUJU NA SHKM-U U VUKOVARU

Susret zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića i mlađih iz Zadarske nadbiskupije koji će sudjelovati na Susretu hrvatske katoličke mladeži u Vukovaru održan je u katedrali sv. Stosije u Zadru u petak 21. travnja. Iz Zadarske nadbiskupije prijavljeno je 1387 mlađih za odlazak u Vukovar. Na susretu u katedrali dobili su i majice SHKM-a u Vukovaru u različitim bojama. Nadbiskup Puljić je blagoslovio darove koje će zadarska mlađež prikazati u Vukovaru. U prinosu darova na središnjem misnom slavlju mlađih u Vukovaru Mate Mišlov iz zadarske župe sv. Ante Padovanskog na Smiljevcu u ime Zadarske nadbiskupije donijet će suhe smokve i maslinovo ulje. U Molitvi vjernika predstavnica Zadarske nadbiskupije je studentica Katarina Knežević iz katedralne župe sv. Stosije koja će na misi u Vukovaru moliti jedan zaziv. Na Memorijalnom groblju u Vukovaru zadarski predstavnik je Ivan Anić iz grupe mlađih Poličnik i Bili brig koji će s drugim hrvatskim mlađima upaliti svijeću kao znak molitve za stradale branitelje i civile u Vukovaru.

Za vrijeme prinosa tih darova na blagoslov u zadarskoj katedrali, pročitano je razmišljanje Blanke Klarin iz župe Gospe od Ružarija u Preku: „Prinosimo plodove smokve, masline i pčelinjeg rada. Tri su godine prošle od susreta u Dubrovniku. Gospodin nam je dao vrijeme da rodimo plodovima tog susreta. Kao što je smokvi dao tri godine da rodi, daje priliku i nama, daje nam novu nadu. Nakon potopa, golubica je Noi donijela maslinov list kao znak novog i obnovljenog svijeta. Gospodin je svoju muku započeo u Maslinskom vrtu dajući se nama za spasenje, za novu nadu. Maslina će uvijek obilježavati živote ljudi našeg kraja. Maslina koja uspijeva i u najtežim uvjetima daje nam primjer za sve teške trenutke u našim životima. Pčele svakodnevno skupljaju nektar da bismo mi mogli dobiti med i vosak. Ugledajmo se u njihovu ustrajnost i požrtvovnost“.

U katedrali je održano euharistijsko klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom. Pri-

godni nagovor održao je mons. Puljić. Poželio je mladima da njihovo putovanje u Vukovar bude „ispunjeno čežnjom i željom susresti se s braćom iz domovine i inozemstva koji isповijedaju istu vjeru. Neka vaša mladenačka i raspjevana duša pokaže svima kako vam srce gori jer ste se susreli s Uskrsnulim u sakramantu ispovjedi i euharistije koju nam je ostavio za našu hranu“ potaknuo je nadbiskup mlade poželjevši da i to klanjanje bude zahvala za dar vjere i molitva Gospodinu da blagoslovi hodočašće, obitelji i mlade koji će ih ugostiti u domovima, domaćina Đakovačko-osječku nadbiskupiju, osobito da „blagoslovi i zalijeći rane stanovnicima herojskog grada Vukovara“. Nadbiskup je potaknuo na zahvalnost Isusu koji „nosi ključeve povijesti“ za njegov poziv, za roditelje, prijatelje, svećenike, za nadbiskupiju i župu gdje su Isusa sakramentalno susreli i zavoljeli. „Naučili smo i prihvatili da je svaka misna žrtva predokus Božjeg Kraljevstva i navještaj njegovog konačnog dolaska ‘jednog dana’. Svak put nakon podizanja molimo: ‘Tvoju smrt, Gospodine, navještamo. Tvoje uskrnsnuće slavimo. Tvoj slavni dolazak iščekujemo!‘“ rekao je mons. Puljić.

Tumačeći navještaj evanđelja o susretu Uskrsnulog Krista s učenicima na putu u Emaus, nadbiskup je istaknuo da je to divan susret, a „lijepa je i njihova spontana ispovijed čemu su se oni ljudski nadali“. Kad su nagovorili Isusa neka navrati kod njih, Isus ponavlja gestu s posljednje večere: uzima kruh, blagoslivlja i daje im ga. Kad je iščezao, otvorile su im se oči pa su govorili: ‘Nije li srce naše gorjelo dok nam je tumačio pisma’. Vratili su se u Jeruzalem izvinjести braću što su doživjeli. „Kad se prisjetimo nekih naših sakramentalnih susreta s Isusom, i mi bismo mogli reći kako je i u našem životu u Crkvi bilo trenutaka kad nam je srce gorjelo, npr. za prvu pričest, krizmu. Crkva u kojoj imamo prigodu doživjeti takve trenutke, nije utemeljena na nekom mitskom događaju. Ona je ukorijenjena u osobi Isusa Krista, utjelovljenog Bogočovjeka iz Nazareta koji je za nas podnio muku, bio raspet i uskrnsuo. Crkva je rođena u krvi na križu i nastavlja u vremenu i prostoru po meni i po tebi živjeti među ljudima. Ona se razvija

kroz stoljeća sve do naših dana“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da „Crkva nije proizvod povjesnog slučaja, nego izvorni Božji naum i zdanje komu je zaglavni kamen Krist. U njenim su temeljima ugrađeni apostoli i proroci. Duljina i širina, visina i dubina tog otajstva može se obuhvatiti jedino mjerom vjere“.

„Okupili smo se zahvaliti Isusu koji je htio ostati s nama kao naša hrana i poputbina. Ispovijedamo da je Krist u euharistiji središte i vrhunac kršćanskog života. Euharistijski Krist nije neki simbol, slika ili sveta relikvija koju se časti. On je živi Bog među nama, Mesija i Spasitelj koji nas svojim tijelom liječi i hrani za život vječni. Od svetog trenutka u dvorani Posljednje večere teče i struji novi Božji život koji nam je Krist zaslužio svojom mukom, smrću i uskrnsućem. Zahvaljujemo Bogu Ocu što je njegov Sin umro za nas i ostavio sebe kao poputbinu na našem putovanju“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da je nama putnicima, kao i dvojici učenika prema Emausu, potrebna ne prolazna hrana. „Jer i naše će putovanje jednom završiti. Nema ovdje trajnog prebivališta. Putujemo u kuću Očevu. Prolazi svijet i slava njegova. Gospodin je blizu. Hranimo se Božjom riječju i euharistijom“ potaknuo je mons. Puljić mlade.

Susret je organiziralo Povjerenstvo za pastoral mladih Zadarske nadbiskupije. Bili su prisutni i svećenici i reodvunce koji će voditi zadarsku mladež na susret u Vukovar. Fra Bojan Rizvan iz nadbiskupijskog pastoralnog mladih rekao je da odlazak u Vukovar nije izlet, nego duhovni i molitveni susret koji treba sabranost i unutarnju pripremu sudionika u odnosu s Gospodinom.

IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE

I ova školska godina 2016./2017. prepuna je događanja. Dok se približavamo kraju osvrćemo se na neka najvažnija zbivanja u središtu kojih su se, pored redovite nastave, nalazili učenici od 1. do 4. razreda predvođeni profesorima, stručnim suradnicima i Ravnateljem.

Školsku smo godinu započeli zajedničkim misnim slavlјem i zazivom Duha Svetoga u Katedrali, a u školskoj dvorani prvašima su se pojedinačno predstavili profesori i zaželjeli im dobrodošlicu nakon čega su predstavnici svih razreda izabrali slike svetaca zaštitnika pojedinih razreda koji će ih pratiti tijekom školske godine.

Ovogodišnje odredište studijskog putovanja bili su bavarski dvorci i Prag, a županijski izlet za prвoplasirane društvenjake na Cresu i Krku dok su naši najbolji prirodnjaci za svoje rezultate nagrađeni županijskim izletom na Krk. Družili smo se i s dubrovačkim klasičarima za vrijeme njihove terenske nastave u Zadru, a oni su ugostili naše drugaše, kao razred s najmanjim brojem izostanaka, za vrijeme njihovog posjeta Dubrovniku.

Prema odluci nadbiskupa Želimira Puljića Dan Klasične gimnazije po prvi put obilježen je 22. listopada, kada se slavi liturgijski spomendan Ivana Pavla II. Dan Škole proslavili smo sv. misom, svečanim programom, nastupom Hrvatskog nadzemlja i sportskim dijelom: turnirima u šahu, stolnom tenisu te nogometnom utakmicom između učenika i profesora.

U studenom smo ostvarili sve planirane izvanučioničke nastave: prvaši jednodnevnu terensku nastavu u Saloni i posjet galeriji Ivana Meštrovića u Splitu; ostale dvodnevne terenske nastave: drugaši „Putevima glagoljaša u Istri“, trećaši u Đakovu, Vinkovcima i Vukovaru i četvrtaši u Naroni i Zaljevu svetaca. U pratnji profesora skupina klasičara nazočila je obljetnici škabrnjske tragedije, a u Kazalište lutaka, maturanti su zajedno s ostalim zadarskim srednjoškolcima gledali film „Ovčara-neispričana priča“.

Povodom Dana Grada u Arheološkom muzeju svečano je otvorena izložba i predstavljen katalog radova naših učenika i studenata Odjela za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru na temu: „Crkve u staroj jezgri grada Zadra – otete zaboravu“. Tih dana bilo je više i drugih predmetnih aktivnosti, studentice iz Rusije i SAD-a u sklopu projekta Erasmus sa zadarskog Sveučilišta predstavili su trećašima svoju rusku odnosno američku civilizaciju i kulturu. U trajanju od deset sati iz programa centra za poduku Tempero održan je „Mali tečaj govorništva“, a u sklopu školske novinarske sekcije učenicima je organiziran i Tečaj novinarstva. Četvrtaši su zajedno s ostalim učenicima proslavili svog svetca zaštitnika Nikolu Tavelića, a zainteresirani za matematiku svojim prezentacijama aktivno su sudjelovali s ostalim zadarskim srednjoškolcima na „Večeri matematike u Gimnaziji Jurja Barakovića“. Sekcija klasičara bila je zaokupljena organiziranjem radionice „Antičke kuhinje“ s učenicima PPVŠ Stanka Ožanića u sklopu njihovog zajedničkog antičkog projekta čiji je finale bila prezentacija s degustacijom na Narodnom trgu pod nazivom „Antička kuhinja i ljekovito antičko bilje“. Prosinac je bio posebno živ, počevši s humanitarnom akcijom, prodajom kolača „Sv. Nikola na odmoru“, predbožićnom večeri s tombolom, nastupom školskog zbora i predstavom „Lice milosrđa“ koja je prikazana pred prepunom školskom dvoranom.

Od ove godine zaživjela je i jedna posebna večer, prvi susret bivših učenika i djelatnika Gimnazije. Obilježena je prigodnim programom, obraćanjem Nadbiskupa, Ravnatelja, profesora i učenika u Školi, a radost zajedničkog druženja produžila se u prostorijama Sjemeništa.

Početkom nove godine nastavili smo rasti duhovno, intelektualno i domoljubno. Bili smo dio proslave 24. obljetnice obilježavanja VRO Maslenica, a za Svjetski dan bolesnika pažnju smo posvetili štićenicima Doma za starije i nemoćne kod Sfinge i bolesnicima Opće bolnice Zadar dok su trećaši za Valentinovo posjetili obnovljenu Kneževu palaču.

Korizmu smo započeli zajedničkom sv. misom, koju je predvodio ravnatelj don Ante Sorić i nastavili s održavanjem duhovnih obnova po razredima, prvaši su imali prigodu prve duhovne obnove u Sjemeništu s voditeljem don Tomislavom Dubinkom. Drugaši su svoj duhovni program

imali također u Sjemeništu, na Malom tečaju Kursilja s don Andrijom Vranom i don Igorom Ikićem dok su trećaši i četvrtići u potrazi za „Ključem života“ oputovali u BiH, u Karmel sv. Ilike gdje ih je duhovno vodio otac Đani. Uslijedile su duhovne obnove za roditelje, održane u Sjemeništu te duhovna obnova za djelatnike Škole. I oni su pozvani na vjeru, traženje Boga i molitvu u pastoralnom centru Gospicko – senjske biskupije u Mukinjama, pod vodstvom biskupa, mons. Zdenka Križića. Nedugo zatim učenici nižih razreda imali su mogućnost nazočiti interaktivnom predavanju zagrebačkog studentskog kapelana don Damira Stojića dok su maturanti bili na svom tradicionalnom XVIII. međubiskupijskom susretu u Humcu. Ovo razdoblje bilo je bogato i kulturnim događanjima, posjet Kazališnog studija iz Rijeke u sklopu svog projekta „All the World's a Stage“ predstavio nam je klasicističko kazalište i učenicima omogućio sudjelovanje u kazališnoj radionici s temom Moliera. Povodom obilježavanja 50 godina „Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog

jezika“, sudjelovali smo na jezikoslovnom predavanju u organizaciji Zadarske županije i Instituta za hrvatski jezik, a u školi studenti kroatistike održali su nam radionicu „Položaj nacionalnih jezika u slavenskim zemljama“. U travnju se nastavilo sa sudjelovanjima na raznim natjecanjima, a u prostorima Gimnazije i sami smo bili domaćini Županijskog natjecanja iz latinskoga jezika i Međuzupanijskog natjecanja iz filozofije i logike. Na ovogodišnjim natjecanjima postigli smo izvrsne rezultate. 109 učenika sudjelovalo je na školskim, 54 na županijskim i 5 na državnim natjecanjima. Cjelogodišnji rad i trud učenika i profesora mentora donio je brojne nagrade. Marta Knežević iz 4. r. svojim literarnim radom osvojila je prvo mjesto na županijskoj razini, a naš školski časopis „Bolji svijet“ izabran je među tri najbolja srednjoškolska lista. Ena Nekić iz 1. r. osvojila je drugo mjesto na županijskom natjecanju iz hrvatskoga jezika. Lucija Marcelić iz 3. r. osigurala je prvo mjesto iz talijanskoga jezika na županijskom natjecanju, Marita Čoza iz 4. r. treće mjesto iz engleskog jezika, a Vid Mijić iz 2. r. prvo mjesto također iz engleskog i priprema se za državnu razinu. Naše maturantice bile su izvrsne u latinskom jeziku, Lucija Veršić postigla je drugo mjesto, Magdalena Ivanko prvo mjesto također na županijskom i peto mjesto na državnom natjecanju. Maturant Antonio Matković, 4.r. osvojio je drugo mjesto iz povijesti i geografije, dok su Matej Džepina, 1. r. i Kristijan Košta, 2. r. bili treći na županijskom natjecanju također iz povijesti i geografije.

Bilo je zapaženih uspjeha i u matematici, Kristijan Košta, 2. r. je na četvrtom mjestu na županijskom natjecanju, Ana Kardum, 1. r. osvojila je prvo mjesto na županijskom i deveto na državnom, Lovre Kardum, 3. r. također prvo, te na državnom natjecanju drugo mjesto. Lovre Kardum , 3. r. bio je prvi na županijskom natjecanju i u fizici.

Ni kemija nije prošla bez izvrsnih mjeseta na županijskom natjecanju. Blanka Marketin, 3. r. je na drugom, a treća mjesta osvojili su Lovre Kardum, 3. r., maturantica Marta Knežević i Ana Kardum, 1. r. Na županijskom natjecanju iz filozofije prvi je bio maturant Zvonimir Rezo.

Bili smo uspješni i u sportu, posebno ženski dio. Na županijskom natjecanju odbojkaška ekipa donijela je treće mjesto: Antonia Andrijašić Matija Dević, Hana Maričić, Marta Batur, Nikolina Škibola, Paola Kolić, Laura Silić, Nina Kotlar, Marija Kolega, Tena Perović i Dora Kožul. Broncu su donijele i rukometnice: Dina Cvitanović, Marija Kolega, Veronika Kolega, Karmela Jović, Patricija Genari, Marta Barešić, Matea Kokić, Laura Škifić, Petra Čačić, Lucija Grbin, Marta Knežević, Mihaela Klanac i Jelena Klanac. Nije bilo predaha ni za vrijeme proljetnih praznika. Skupina gimnazijalaca dio je svojih praznika posvetila uređenju škole te skupljanju i reciklaži staroga papira. Inicijativa je potekla od učenika uključenih u projekt „Civilizacija ljubavi“ kojemu je između ostalog cilj jačanje zajedništva među učenicima različitim tematskim druženjima i aktivnostima.

Niz navedenih aktivnosti, uz redovite nastavne planove i programe, poticaj je i mogućnost učenicima da postanu aktivni sudionici društvenih događanja, da svoj intelekt ne koriste samo za sebe, da podižu svoju kulturnu i ekološku svijest, rastu u domoljublju i duhovnosti, a sve u skladu odgojno obrazovnih ciljeva Gimnazije.

SADRŽAJ

SVETA STOLICA	4
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
Predsjednik HBK čestitao židovskim vjernicima Pesah	9
Priopćenje sa sastanka Mješovite komisije HBK i SPC	9
Priopćenje sa sjednice Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu	10
Govor predsjednika HBK msgr. Puljića na početku 54. plenarnog zasjedanja HBK	11
Priopćenje s 54. plenarnog Sabora HBK	13
ZADARSKA NADBISKUPIJA	15
KORIZMA – VRIJEME OBNOVE I „DUHOVNOGA BOJA“	15
PRIRODA REAGIRA NA ISUSOVE VAPAJE NEBESKOME OCU:	
„BOŽE MOJ! BOŽE MOJ! ZAŠTO SI ME OSTAVIO?“	16
KREPOSTI SVETOG JOSIPA U HOMILIJAMA BLAŽENOG ALOZIJA STEPINCA	17
‘DIES ACADEMICUS’ ZADARSKOG SVEUČILIŠTA	19
MISA POSVETE ULJA NA VELIKI ČETVRTAK	21
VELIKI PETAK	23
USKRSNO BDIJENJE I PUTOVANJE KROZ ČETIRI NOĆI SPASENJA	24
USKRS – KAMEN TEMELJAC GRAĐEVINE CRKVE	25
CRKVA DUBROVAČKA U VRTLOGU AGRESIJE	26
CRKVA SLAVI EUHARISTIJU I OD EUHARISTIJE ŽIVI	28
CRKVA SE BRINE ZA MLADE	29
POZDRAV NA OBILJEŽAVANJU 50. OBLJETNICE	
DUŠOBRIŽNIŠTVA ZA HRVATE U INOZEMSTVU	30
ODREDBE	32
KRONIKA	40
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	42
IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE	82
SADRŽAJ	84